

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV V OBČINSKO GLASILO TROBLA

Zaradi lažjega urejanja prosimo vse avtorje člankov, da pošiljajo ustrezno pripravljena besedila. Ta lahko dopolnijo tudi s fotografijami, ki so povezane z vsebino prispevka. Fotografije morajo biti primerne kakovosti: visoke ločljivosti in velikosti vsaj 1 MB. Fotografije pošljite ločeno od besedila, vsako v svoji priponki. Pri končni grafični obdelavi prispevka si uredništvo dovoljuje izbor primernih fotografij po strokovni oceni ter popravke besedila v skladu z zahtevami lektorja.

Prispevke pošljite na elektronski naslov **trobla@velike-lasce.si** do objavljenega roka za oddajo prispevkov v tekoči številki občinskega glasila.

Objavljeni članki ne izražajo uradnega stališča Občine Velike Lašče. Uredništvo si pridržuje pravico, da poslano gradivo preoblikuje v skladu s celostno podobo Troble.

Letnik 29, številka 3, 17. maj 2023.

Izhaja sedemkrat letno; gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.

Naklada: 1.615 izvodov.

Izdajatelj: Občina Velike Lašče.

Odgovorni urednik: Luka Jakše.

Uredniški odbor: Angelca Petrič, Dragica Heric, Nika Možek in Miha Andolšek.

Lektoriranje: Jezični dohtarček, s. p. (razen že oblikovanih prispevkov).

Prelom: Špela Andolšek, s. p.

Foto na naslovnici: POP TV

Tisk: Luart, d. o. o.

Naslov uredništva: Trobla,
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01 781 03 70

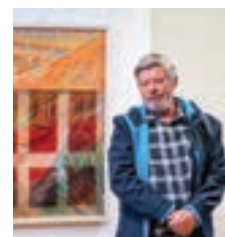
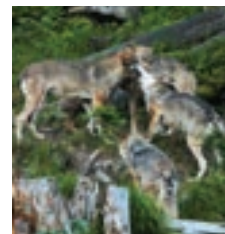
E-pošta: trobla@velike-lasce.si.

Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

Naslednja Trobla izide 28. junija 2023; prispevke je treba oddati do 14. junija 2023.

KAZALO

Uvodnik odgovornega urednika	3
Občinske strani	4
Seje občinskega sveta	4
Posvet o viziji kulturne politike z Ministrstvom za kulturo	9
Intervju Andrej Perhaj – Adl	12
Kmetijstvo in narava	16
Krdelo volkov napadlo ovce nedaleč od središča Velikih Lašč	17
Velikolaščanke državne prvakinje kviza Mladi in kmetijstvo 2023	18
Šola in vrtec	20
23. Krpanov kros	20
Kulinarična mala šefa iz naše občine	22
Intervju z županom Matjažem Hočevarjem	26
Knjižnica – Berem, bereš, beremo	30
Dediščina	32
Harmonike je delal	32
Kultura	34
Otvoritev spominskih plošč Adamu Bohoriču in Juriju Dalmatinu v Wittenbergu	34
Boleslav Čeru in njegova Slikovna prizorišča	35
Dogodki/društva	40
Uspešno izpeljan 3. velikolaški-dobrepoljski pohod po Brodnikovi poti	41
Društvo podeželskih žena pri spomladanskih aktivnostih	46
Upokojenski kotichek	48
Šport	54
Velike Lašče imajo državne prvake in slovenske reprezentante	54
Uspešen nastop mladih košarkarjev KK Velike Lašče na državnem tekmovanju	56
Zahvale	58
Razvedrilo	60

Občina smo ljudje

Kaj je bit velikolaške občine? To sem se vprašal, ko sem se prijavil na razpis za urednika občinskega glasila, ki ga držite v rokah.

So to naši lepi kraji? Je to naša bogata kulturna in zgodovinska dediščina? Morda trajnostno kmetijstvo in želja po razvoju lokalnega gospodarstva vključno s turizmom? So to društva in organizacije, ki povezujejo ljudi? Je to neokrnjena narava, ki nam omogoča prijetne rekreacijske aktivnosti in hkrati daje zavetje divjim zverem?

Prav gotovo vse naštetu tvori identiteto naše občine, a bistvo so ljudje, občani, ki vsak dan vdihnajo življenje prej naštetim dejavnostim in danostim. Nekateri so bolj samotarji; mnogi ste zelo aktivni v številnih društvih. Drugi prispevate z gospodarskimi dejavnostmi. In potem sta tu občinska uprava in župan, ki skušajo vse naše potrebe, želje in interese povezati v smiselno celoto – skupnost.

Skupnost pa smo ljudje, majhni, veliki in tisti vmes, staroselci in pritepenci (beseda je uporabljena izključno v satirične namene, op. p.), tisti, ki jih večina vidi kot posebne, vsakdanji ter tisti z izjemnimi dosežki. Vsi imamo mesto v tej skupnosti, zato bo v Trobli velik poudarek na predstavitvi občanov in njihovem življenju, dejavnostih, hobijih, željah, potrebah, pobudah ... Pozivam vas, da na naše uredništvo pošiljate čim več opisov in fotografij o stvareh, ki ste jih počeli, ali dogodkih, ki ste jih organizirali na vasi, društvu ali pa v ožjem krogu. Trobla je glasilo občanov, zato se bo za vsakega, ki bo to želel, našel prostor. Moja posebna želja in misija pa je, da za pisanje in pojavljanje v Trobli

navdušimo več mladostnikov, da nam predstavijo sveže ideje, kaj bi se v občini še lahko postorilo, ali pa nam samo zaupajo, kako se kratkočasijo v prostem času.

Prepričan sem, da bomo lažje in predvsem hitreje izpeljali marsikateri skupni projekt, ki bo prispeval k še boljšemu življenju v velikolaški občini, če se bomo še bolje poznali in razumeli in če se bomo vzpodbujali tako pri delu kot prostočasnih dejavnostih.

Na tem mestu se želim za odlično opravljeno delo v prejšnjem mandatu zahvaliti dosedanji urednici Troble Angelci Petrič, ki pa glasilo še ni rekla zadnje besede, saj je bila imenovana v uredniški odbor. V odboru bo delo nadaljevala tudi Dragica Heric, sicer novinarka Kmečkega glasu. Njeno poznavanje kmetijstva, gozdarstva in z njima povezanih tem je za naše kraje neprecenljivo. V odboru je tudi dolgoletni novinar športnega časopisa Ekipa Miha Andolšek, ki zna bralce občasno tudi presenetiti. Za žensko premoč v odboru skrbi tudi Nika Možek, ki bo poskrbela za kakšno lepo fotografijo iz naših krajev. Veseli me, da je odbor sestavljen iz članov, ki prihajajo iz različnih krajev v občini, da imajo različne profile in kvalitete in da tudi po starosti pokrivajo različne dele našega prebivalstva. To je dobra popotnica za občinsko glasilo.

Vsi skupaj se bomo trudili, da bodo vsebine informativne, da boste seznanjeni z vsemi dogodki in dogodivščinami v občini, da bodo članki zanimivi in da vas morda tu in tam kdaj tudi nasmejemo.

Luka Jakše

foto: Tadej Bavdek

Skupnost smo ljudje, majhni, veliki in tisti vmes, staroselci in pritepenci, tisti, ki jih večina vidi kot posebne, vsakdanji ter tisti z izjemnimi dosežki.

Seje Občinskega sveta Občine Velike Lašče

Nina Tekavec, občinska uprava

Z 2. dopisne seje

Občinski svet je dne 13. marca 2023 na 2. dopisni seji sprejel Odlok o spremembah Odloka o priznanjih Občine Velike Lašče. V vseh letih od leta 1998 naprej je občinski svet ob začetku vsakega mandata sprejel sklep, da bo funkcijo komisije za priznanja in odlikovanja v tekočem mandatu opravljala komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Sprememba odloka se nanaša le na določilo, da namesto na predlog komisije za priznanja in odlikovanja občinski svet s sklepom odloči na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

S 3. dopisne seje

Občinski svet je dne 25. aprila 2023 na 3. dopisni seji podal soglasje ustanovitelja pri določanju delovne uspešnosti v. d. ravnateljice in ravnatelja OŠ Primoža Trubarja. Svet zavoda OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče je predlog obravnaval na 17. redni seji, kjer so člani soglasno potrdili, da se za izplačilo redne delovne uspešnosti v. d. ravnateljici Anji Lovšin (za obdobje od 1. 1. 2022 do 17. 7. 2022) in ravnatelju (za obdobje od 18. 7. 2022 do 31. 12. 2022) nameni 5 % letne mase osnovne plače ravnateljev. Z navedenim predlogom se je strinjal tudi Občinski svet.

S 4. redne seje

Občinski svet Občine Velike Lašče se je 13. aprila 2023 sestal na 4. redni seji. Na dnevnem redu je bilo 19 točk. Po sprejetju zapisnika 3. redne in 2. dopisne seje, so predsedniki vseh odborov in komisij predstavili poročila o svojih sejah.

V nadaljevanju je Občinski svet sprejel sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče. Od 1. 5. 2023 naprej znaša cena izvajanja storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami 0,5057 EUR/m³. Cena za 4-člansko gospodinjstvo s povprečno mesečno porabo pitne vode 16 m³ se poveča za 1,11 EUR mesečno. Svetniki so sprejeli tudi sklep o določitvi cene oskrbe s pitno vodo v Občini Velike Lašče za uporabnike, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz vodovodnega sistema Rob. Od 1. 5. 2023 naprej znaša cena vodarine 0,6244 EUR/m³. Cena za 4-člansko gospodinjstvo s povprečno mesečno porabo pitne vode 16 m³ se poveča za 2,21 EUR mesečno.

Občinski svetniki so se seznanili z letnim poročilom Skupne občinske uprave občin Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče za leto 2022 ter poročilom o poslovanju Javnega zavoda Trubarjevi kraji v letu 2022. Podali so tudi soglasje k delni zaposlitvi direktorja navedenega javnega zavoda, saj je dotlej delo opravljal honorarno, kar pa ni bilo v skladu z zakonodajo, ki ne predvideva nepoklicnih direktorjev javnih zavodov. Občinski svetniki so se seznanili z Zaključnim računom proračuna za leto 2022. V nadaljevanju so sprejeli Odlok o prenehanju veljavnosti Odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje »OPPN VP 25-1 Ločica – del«, saj ni bil več usklajen z veljavno zakonodajo. Sprejeli so tudi Odlok o spremembi Odloka o ustano-

vitvi Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in imenovali Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter predstavnika lokalne skupnosti v Svet lokalnih skupnosti CSD Ljubljana.

Imenovali so odgovornega urednika občinskega glasila Luko Jakšeta in članico odbora občinskega glasila Niko Možek.

Občinski svet je sprejel Letni program športa za leto 2023, v katerem se določi vrsto in obseg športnih programov in področij, ki se sofinancirajo iz občinskega proračuna, višino sredstev ter način zagotavljanja sredstev. V letošnjem letu bo za to namenjenih 147.000,00 EUR.

Občina ima interes za ohranitev objektov kulturne dediščine (stavbe, sakralni objekti, kozolci in drugi), zato je bil sprejet Pravilnik o sofinanciranju obnove objektov kulturne dediščine v občini Velike Lašče. S tem pravilnikom preneha veljati Pravilnik o sofinanciranju obnove sakralnih objektov v občini Velike Lašče, ki je bil objavljen v Uradnem glasilu Občine Velike Lašče, št. 2/2018. V skladu s prej veljavnim pravilnikom je bilo možno le sofinanciranje obnov sakralnih objektov. Z novim pravilnikom pa se možnost sofinanciranja razširi tudi na druge objekte kulturne dediščine.

Občinski svet je sprejel mnenje o predvideni reorganizaciji upravnih enot, in sicer je proti predlagani reorganizaciji upravnih enot, saj se s tem zmanjšuje dostopnost storitev in verjetno podaljšuje čas reševanja vlog predvsem na gradbenem področju. Še naprej podpira spremembo teritorialnega obsega Upravne enote Ljubljana in Ribnica ter uvrstitev Občine Velike Lašče v teritorialni obseg Upravne enote Ribnica.

Obravnavali so tudi vloge občanov za odkup in zamenjavo zemljišč ter sprejeli sklep o gostinskem lokalu v Domu krajanov Turjak. Potem so nekateri občinski svetniki zastavili vprašanja oziroma podali različne pobude, na koncu pa je še župan podal svoje poročilo o tekočih dogodkih.

Zapiski sej občinskega sveta in posnetki sej so objavljeni na občinski spletni strani:

<https://www.velike-lasce.si/obcinske-strani/obcinski-svet/>

Vabila z gradivom so objavljena na spletni strani v katalogu informacij javnega značaja:

<http://www.lex-localis.info>

V Uradnem listu RS, št. 46/2023 so bili objavljeni:

- Zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2022,
- Odlok o prenehanju veljavnosti Odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje »OPPN VP 25-1 Ločica – del«,
- Odlok o spremembi Odloka o ustanovitvi Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu,
- Pravilnik o sofinanciranju obnove objektov kulturne dediščine v Občini Velike Lašče,
- Sklep o določitvi cene oskrbe s pitno vodo v Občini Velike Lašče za uporabnike, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz vodovodnega sistema Rob,
- Sklep o določitvi cene storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče,
- Sklep o imenovanju odgovornega urednika in člana uredniškega odbora občinskega glasila Trobla,
- Sklep o imenovanju Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu,
- Letni program športa v Občini Velike Lašče za leto 2023.

Občina Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče je v Uradnem listu RS objavila

Razpis za subvencioniranje izgradnje malih čistilnih naprav.

Objavljen je nov Razpis za subvencioniranje izgradnje malih čistilnih naprav.

Rok za prijavo je 15. november 2023.

Predmet razpisa je subvencioniranje izgradnje malih komunalnih čistilnih naprav (v nadaljevanju MKČN) na območju Občine Velike Lašče za leto 2023.

Višina sredstev, namenjenih za subvencioniranje izgradnje MKČN za leto 2023, znaša 30.000,00 EUR.

Upravičencem se po namenu dodelijo finančna sredstva v višini: 50% upravičenih stroškov postavitve male komunalne čistilne naprave, vendar največ:

- 1300 evrov/MKČN z nazivno zmogljivostjo 1-6 oseb
- 1800 evrov/MKČN z nazivno zmogljivostjo 7-20 oseb
- 2300 evrov/MKČN z nazivno zmogljivostjo 21-50 oseb.

Upravičen strošek subvencioniranja investicije je nakup in vgradnja čistilne naprave, pri čemer DDV ni upravičen strošek.

Vse potrebne podatke lahko pridobite na spletni strani Občine in sicer med navedenimi razpisi.

Občina Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče je v Uradnem listu RS objavila

Javni razpis o sofinanciranju obnove objektov kulturne dediščine v občini Velike Lašče za leto 2023.

Javni razpis z razpisno dokumentacijo je dostopen na spletni strani občine: <https://www.velike-lasce.si/javni-razpisi> in na Občini.

Občina Velike Lašče je v Uradnem listu RS in na spletni strani občine objavila

Javni razpis za dodelitev finančnih sredstev iz občinskega proračuna za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Velike Lašče v letu 2023.

Upravičenci do sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva so:

- gospodarske družbe, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, razvrščajo na mikro in majhne družbe,
- fizične osebe, ki imajo status samostojnega podjetnika posameznika, ki se razvrščajo na mikro in majhne podjetnike,
- registrirani sobodajalci.

Do de minimis pomoči niso upravičena podjetja, navedena v 4. členu Pravilnika o dodeljevanju finančnih sredstev iz občinskega proračuna za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Velike Lašče (Uradno glasilo Občine Velike Lašče, št. 4/15, 48/19, 47/22).

Predmet javnega razpisa je:

I. Sofinanciranje naložb v malo gospodarstvo

Upravičeni stroški:

- nakup zemljišča za gradnjo poslovnih prostorov, vezano na novo investicijo na območju občine Velike Lašče,
 - investicije v komunalno in infrastrukturno opremljanja zemljišča na območju občine,
 - nakup, graditev, prenova in adaptacija poslovnih prostorov na območju občine,
 - nakup strojev in opreme,
 - nakup patentov, licenc, izumov, tehničnih izboljšav ter blagovnih znamk.
- Investicija v izgradnjo ali obnovo objektov se mora za namen pridobitve sredstev ohraniti v občini Velike Lašče vsaj pet let po njenem zaključku, investicija v nakup nove strojne opreme in licenc pa se mora ohraniti v občini vsaj dve leti.
- Minimalna vrednost posamezne investicije (stroja, opreme) je 500 evrov brez DDV.
- Gospodarska družba d. o. o. mora imeti vsaj enega zaposlenega.

II. Nepovratna sredstva za odpiranje novih delovnih mest

Ukrep je namenjen sofinanciranju odpiranja novih delovnih mest – samozaposlitev in dodatnih zaposlitev. Samozaposlitev mora biti prijavljena s sedežem in poslovanjem v občini Velike Lašče za obdobje najmanj 24 mesecev. Dodatna zaposlitev mora biti prijavljena s sedežem in poslovanjem v občini Velike Lašče, pogodba o zaposlitvi pa sklenjena za polni delovni čas za obdobje najmanj 24 mesecev z osebo s stalnim bivališčem na območju občine Velike Lašče.

III. Promocijske aktivnosti na področju malega gospodarstva

1. Ukrep je namenjen sodelovanju podjetij in podjetnikov na sejnih, razstavah, konferencah doma in v tujini ali organizaciji samostojnih predstavitev z namenom, da se predstavijo potencialnim kupcem z izdelki in storitvami.

IV. Spodbujanje sobodajstva

Upravičenci so samostojni podjetniki ter mikro in male gospodarske družbe, registrirane po Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1), ki imajo registrirano

dejavnost oddajanja turističnih nastanitvenih zmogljivosti, in registrirani sobodajalci, ki so vpisani v Registru nastanitvenih obratov.

Upravičeni stroški:

- stroški gradbenih in obrtniških del za ureditev prostorov in zunanje ureditve prostorov, namenjenih oddaji,
- stroški opreme, ki je potrebna in neposredno povezana z opravljanjem turističnih nastanitvenih zmogljivosti,
- stroški promocijskih aktivnosti.

Stroški drobnega inventarja niso predmet sofinanciranja.

Pogoji za pridobitev sredstev sofinanciranja:

- dejavnost, za katero prijavitelj pridobi sredstva po tem pravilniku, se mora opravljati vsaj še 2 leti po zaključeni investiciji;
- poravnana turistična taksa v preteklem koledarskem letu;
- naložba se mora izvesti na območju občine Velike Lašče in se ohraniti vsaj 2 leti po njenem zaključku;
- naložbe morajo biti izvedene v skladu z veljavno zakonodajo (pridobljena ustrezna dovoljenja za izvajanje dejavnosti);
- upravičenec ne more ponovno zaprositi za sredstva sofinanciranja stroškov gradbenih in obrtniških del ter nabave opreme, če je za ureditev istega prostora že pridobil sredstva na podlagi tega pravilnika v zadnjih 5 letih.

Razpisna dokumentacija je na voljo na Občini Velike Lašče in na spletni strani www.velike-lasce.si. Sofinancirali se bodo upravičeni stroški z datumom računa od 1. 12. 2022 naprej.

Vlogi je potrebno poleg izpolnjenega obrazca priložiti vsa dokazila in izjave, navedene v obrazcu. **Prijave je treba oddati po elektronski pošti na naslov obcina@velike-lasce.si ali s priporočeno pošiljko na naslov Občina Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče ali osebno v sprejemni pisarni občine.**

Na razpis lahko vsak vlagatelj kandidira samo dvakrat letno.

Na razpis ne morejo kandidirati prosilci, ki nimajo poravnanih obveznosti do Ob-

čine Velike Lašče ali so v sodnem sporu z Občino Velike Lašče. Vloge bodo obravnavane v roku 45 dni po prejetju vloge. Prosilci bodo o odobritvi vlog obveščeni v 30 dneh po obravnavi vlog.

Sredstva se dodeljujejo do porabe glede na datum prejema oz. oddaje vloge; zadnji rok za oddajo vlog je 30. 11. 2023.

Vse potrebne informacije dobite na občini Velike Lašče (Jerica Tomšič Lušin, tel. 7810 369, jerica.tomsic-lusin@velike-lasce.si).

Občina Velike Lašče je v Uradnem listu RS in na spletni strani občine objavila

Javni razpis za dodelitev finančnih sredstev iz občinskega proračuna za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Velike Lašče v letu 2023.

Predmet javnega razpisa je dodelitev finančnih sredstev iz občinskega proračuna za naslednje ukrepe:

I. Naložbe v kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo

Upravičenci do pomoči so:

- kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ležijo na območju občine oziroma

katerih naložba se izvaja na območju občine;

- dejavnost primarne kmetijske proizvodnje opravljajo na najmanj 4 ha kmetijskih površin v lasti ali zakupu, ki ležijo na območju občine;
- na kmetijskem gospodarstvu redijo najmanj 4 GVŽ;
- v primeru nakupa živali mesne pasme pa so upravičenci kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki dejavnost primarne kmetijske proizvodnje opravljajo na najmanj 4 ha kmetijskih površin v lasti ali zakupu, ki ležijo na območju občine in na kmetijskem gospodarstvu redijo najmanj 4 goveje živali;
- v primeru nakupa pujskov in plemenskih svinj krškopoljske pasme so upravičenci vsa kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ležijo na območju občine.

Upravičeni stroški:

- gradnja, nakup ali izboljšanje nepremičnin,
- nakup mehanizacije in opreme (rabljene ali nove) do tržne vrednosti sredstev,
- nakup telet mesne pasme, nakup licenciranih plemenskih bikov mesne pasme, nakup brejih telic in krav mesne in mlečne pasme, nakup pujskov in plemenskih svinj krškopoljske pasme,
- pridobitev ali razvoj računalniške programske opreme ter pridobitev patentov, licenc, avtorskih pravic in blagovnih znamk.

II. Urejanje kmetijskih zemljišč in pašnikov

Upravičenci do pomoči so kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ležijo na območju občine, oziroma katerih naložba se izvaja na območju občine in dejavnost primarne kmetijske proizvodnje opravljajo na najmanj 2 ha kmetijskih površin v lasti ali zakupu.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave načrta ureditve kmetijskega zemljišča (nezahtevne agromelioracije, pašniki);
- stroški izvedbe del za nezahtevne agromelioracije;
- stroški nakupa opreme za ograditev

in pregraditev pašnikov z ograjo (fiksne in premične ograje, mreže za pašo živali, pašni aparati);

- stroški nakupa opreme za ureditev napajališč za živino.

III. Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji

Upravičenci do pomoči so kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem oziroma z nekmetijskimi dejavnostmi, s sedežem dejavnosti in naložbo na območju občine.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektne dokumentacije za naložbo v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijske dejavnosti na kmetiji;
- stroški gradnje ali obnove objekta za dejavnosti predelave in trženja kmetijskih proizvodov ter nekmetijske dejavnosti na kmetiji;
- stroški nakupa opreme in naprav za dejavnosti predelave in trženja na kmetijah ter nekmetijske dejavnosti.

IV. Pomoč za gradnjo in obnovo gozdnih vlak

Upravičenci do pomoči so kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev z območja občine Velike Lašče, ki imajo v lasti najmanj 2 ha gozdnih zemljišč na območju občine.

Upravičeni stroški:

- delo z bagrom ali rovokopačem (žlica ali udarno kladivo), nasipni material.
- Pogoji za pridobitev sredstev:
- elaborat gozdnih vlak s strani Zavoda za gozdove Slovenije,
- soglasja vseh lastnikov gozdnih parcel, prek katerih poteka gozdna vlaka,
- predračun stroškov.

V. Podpora za tekoče poslovanje v primarni kmetijski proizvodnji

Upravičenci do pomoči so kmetijska gospodarstva, vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ležijo na območju občine.

Upravičeni stroški:

- stroški storitev za dobrobit in zdravstveno varstvo živali (koprološke preiskave pri govedu in drobnici, serološke preiskave in kontrola uvo-

ženega semena goveda in drobnice na prisotnost virusnih bolezni, ki niso zajete v nacionalnih ukrepih);

- stroški genomskih testov;
- stroški nabave semena genetsko visoko produktivnih živali (osemenjevanje z biki mesnih pasem šarole, limuzin, aberdin angus);
- stroški ukrepov na področju biovarnosti.

VI. Štipendiranje bodočih nosilcev kmetij

Upravičenci do pomoči so udeleženci izobraževanja kmetijskih programov, ki so predvideni za naslednike kmetij.

VII. Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja

Upravičenci do pomoči so člani in delavci na kmetijskih gospodarstvih, ki so vpisana v register gospodarstev, ki imajo sedež na območju občine in se ukvarjajo z dejavnostmi v kmetijskem sektorju. Pomoč se izplača izvajalcu storitev prenosa znanja in informiranja.

Razpisna dokumentacija je na voljo na Občini Velike Lašče in na spletni strani www.velike-lasce.si.

Sofinancirali se bodo upravičeni stroški z datumom računa od 1. 12. 2022 naprej.

Vlogi je potrebno poleg izpolnjenega obrazca priložiti vsa dokazila in izjave, navedene v obrazcu. Prijave je treba oddati po elektronski pošti na naslov obcina@velike-lasce.si, s priporočeno pošiljko na naslov Občina Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče, ali osebno v sprejemni pisarni občine.

Na razpis lahko vsak vlagatelj kandidira samo dvakrat letno.

Na razpis ne morejo kandidirati prosilci, ki nimajo poravnanih obveznosti do Občine Velike Lašče ali so v sodnem sporu z Občino Velike Lašče. Sredstva se dodeljujejo do porabe glede na datum prejema oz. oddaje vloge; zadnji rok za oddajo vlog je 30. 11. 2023.

Vse potrebne informacije dobite na občini Velike Lašče (Jerica Tomšič Lušin, tel. 7810 369, jerica.tomsic-lusin@velike-lasce.si).

Odprtje TIC Kozolca v sezoni 2023

Stella Vlašič, JZTK

Pomlad je že kar pred nekaj časa potrkala na vrata in nas razvaja s prijetnejšimi temperaturami, kar je za delovanje TIC-a bistvenega pomena. Gre namreč za izključno letni objekt, kjer temperatura pozimi ne preseže 13 °C, utegne pa biti tudi hladneje.

Vrata TIC-a v sezoni 2023 smo za vse naše obiskovalce ponovno odprli v petek, 14. aprila, ob 13. uri. Verjamemo, da nam bo tudi letošnja sezona dobro naklonjena. Imamo namreč kar nekaj novih izdelkov, ki bi jih radi predstavili našim obiskovalcem, in tudi letnega dogajanja v velikolaški občini ne bo manjkalo.

TIC Kozolec na Rašici, kjer lahko dobite vse potrebne turistične informacije, kupite čudovite velikolaške spominke, se na igriv in zabaven način seznanite z rastlinskim in živalskim svetom ter številnimi rastišči in mokrišči velikolaškega območja, je krasna vstopna točka za Trubarjevo domačijo, kjer lahko poblize spoznate Trubarja, njegovo življenje in delo, ki je Slovence tako močno zaznamovalo. Tu bi izpostavila preplet kulture in turizma, ki tako delujeta v sožitju in se med seboj dopolnjujeta.

Obratovalni čas TIC-a je isti lanskoletnemu: ob petkih ste dobrodošli med 13. in 17. uro, ob sobotah in nedeljah pa med 10. in 17. uro.

Letošnja novost, ki jo imamo v ponudbi, je izposoja električnih gorskih koles, ki jih je v lanskem letu priskrbel Občina Velike Lašče. V TIC-u sta na razpolago dve električni kolesi (velikosti M in L) znamke Haibike. Ob izposoji vam pripadata tudi čelada in kolesarska torbica. Proces izposoje koles je zelo enostaven. Zglasite se lahko med delovnim časom TIC-a (petek od 13. do 17. ure; sobota in nedelja med 10. in 17. uro oz. po vnaprejšnjem dogovoru), kjer izpolnite Potrdilo o najemu ter izjavo o odgovornosti. Prošnjo z vnaprejšnjo rezervacijo prosimo, da vsaj 1 dan prej pošljite na elektronski naslov velikolaska@trubarjevi-kraji.si

Cenik izposoje:

- 4-urna izposoja: 20,00 EUR;
- celodnevna izposoja: 25,00 EUR.

**Ceni veljata za najem enega kolesa. Cena najema vsakega naslednjega kolesa je za 5,00 EUR nižja.*

Hvala vsem študentkam in zunanjim sodelavcem, ki ste izrazili željo za pomoč pri dežurstvih v sezoni 2023. Naj bo čim boljše!

Občina Velike Lašče nudi brezplačno uporabo prostorov v občinski lasti za izvajanje počitniškega varstva otrok iz občine.

Organizator počitniškega varstva, ki bo brezplačno uporabljal občinske prostore, mora izpolnjevati pogoje:

- za opravljanje dejavnosti počitniškega varstva
- ter zagotoviti, da nihče od sodelujočih pri izvedbi počitniškega varstva ni evidentiran v kazenski evidenci, kot pravnomočno obsojena oseba zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost.

Organizatorji počitniškega varstva naj na naslov obcina@velike-lasce.si pošljejo prošnjo za brezplačno uporabo prostorov ter priložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev.

Matjaž Gruden se je ministrici za kulturo Asti Vrečko »kislo« zahvalil za zavrnitev financiranja Trubarjeve domačije.

Posvet o viziji kulturne politike z Ministrstvom za kulturo

Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: STA

Ministrstvo za kulturo je 21. 4. 2023 izvedlo v Cankarjevem domu v Ljubljani regijski posvet za pripravo reforme kulturnega modela.

S posvetom je zaključilo obiske regijskih središč po celi Sloveniji in predstavilo ključne točke novih smernic kulturne politike in prihajajočih sprememb Nacionalnega programa za kulturo. Obenem je oblikovalo publikacijo »Kultura za prihodnost« s poglavji »Zakaj smo danes z vami?«, »Kaj načrtujemo?«, »Kakšen bo kulturni model prihodnosti?«.

Posvet je potekal v Štihovi dvorani Cankarjevega doma. Na njem so bili prisotni ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko, državni sekretar mag. Marko Rusjan in državni sekretar Matevž Čelik. Vabljeni so bili deležniki v kulturi (samozaposleni in druge delavke in delavci v kulturi, javni zavodi, nevladne organizacije, ljubitelji, občinstvo), predstavniki občin (strokovne službe in odločevalci), razvojne agencije in drugi resorji ter tudi zainteresirana splošna javnost.

Posveta sta se udeležila tudi župan Občine Velike Lašče Matjaž Hočevar in

direktor Javnega zavoda Trubarjevi kraji Matjaž Gruden.

V razpravi se je Matjaž Gruden javno »kislo« zahvalil ministrici za zavrnitev financiranja Trubarjeve domačije (prošnjo je sicer zavod na ministrstvo oddal 15. 12. 2021, nato še enkrat 1. 7. 2022; sledile so neštete intervencije in končno smo po skoraj dveh letih dočakali uradni negativni odziv ministrstva). Sledila je pobuda, naj v sklopu napovedanih sprememb zakonodaje vanjo vendarle vključijo tudi določbe, da lahko status spomenika državnega pomena pridobijo tudi spominske hiše, ki imajo poseben nacionalni pomen. Trenutno je to (po črkobralskem razumevanju zakonodaje) namreč mogoče le za objekte, ki izkazujejo stavbno »originalnost« in »avtentičnost«.

Žal interpreti zakonskih določb nikakor ne doumejo, da so po Rašici in drugod po Sloveniji pred stoletji neusmiljeno plenili in požigali Turki in da se ognjeni zubelj ni ustrašil niti Cankarjeve rojstne hiše. Torej. Zakonodajca pravi za prosluli, porušeni in že izginuli ljubljanski Kolizej DA, za Trubarjevo domačijo in Cankarjevo rojstno hišo NE. Razumi, kdor more.

Odgovor ministrice je bil v stilu citata iz vabila.

Citat iz vabila:

»Dogodek je del serije posvetov, v sklopu katerih je vodstvo Ministrstva za kulturo obiskalo vseh 12 regij po Sloveniji. V letu 2023 bo Ministrstvo namreč izvedlo pomembne reforme kulturnega modela: spremenilo bo obstoječi Nacionalni program za kulturo, spisalo spremljajoči akcijski načrt, spremenilo bo krovni Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo in hkrati izvedlo tudi reformo statusa samozaposlenih v kulturi. S posebnimi delovnimi skupinami Ministrstvo že pripravlja strategije reševanja izzivov na področjih muzejske politike, medijev, filma, slovenskega jezika in sodobnega plesa.

Vsi naštetih procesi naj bi pomembno vplivali na kulturno politiko prihodnosti, zato je pomembno, da je vanje vključena kar najširša javnost. S posveti želi vodstvo Ministrstva za kulturo prisluhniti in iskati rešitve za skupne izzive ter sooblikovati družbeni ekosistem, v katerem bosta kultura in umetnost lahko prispevali k povezani družbi, trajnostni prihodnosti ter delovala v javno dobro.«

VELIKOLAŠKA

dežela slikovitih zgodb

OBČINA VELIKE LAŠČE

praznuje

**VABLJENI NA
PRIREDITVE OB
OBČINSKEM
PRAZNIKU
2023**

ČETRTEK, 8. 6.
RAŠICA,
TRUBARJEVA DOMAČIJA
TRUBARJEV DAN

18:00

**Literarna akademija
DOM V JEZIKU**

*Društvo slovenskih pisateljev,
Javni zavod Trubarjevi kraji,
KUD Primož Trubar Velike Lašče*

19:30

**41. LIKOVNA
RAZSTAVA
TRUBARJEVI KRAJI:
Josip Stritar
in likovna kritika**

*Javni zavod Trubarjevi kraji,
KUD Primož Trubar Velike Lašče*

velikolaska.si

 Občina Velike lašče

PETEK, 9. 6.
RAŠICA, TRUBARJEVA
DOMAČIJA

19:00

**SLAVNOSTNA
AKADEMIJA OB
OBČINSKEM PRAZNIKU
s podelitvijo občinskih
priznanj**

20:30

**Koncert
Nine Pušlar**

Občina Velike Lašče

NINA
PUŠLAR

SOBOTA, 10. 6.
08:00–13:00
TRG VELIKE LAŠČE
TRŠKI DAN

Javni zavod Trubarjevi kraji

SOBOTA, 10. 6., 18:00
GRAD TURJAK
**25. REVIJA
PEVSKIH ZBOROV
IN VOKALNIH
SKUPIN
Občine
Velike Lašče**

KUD Marij Kogoj in Turistično društvo Turjak

NEDELJA, 11. 6.
TRG VELIKE LAŠČE
**30. POHOD PO
VELIKOLAŠKI
KULTURNI POTI**

- Štart med 7. in 10. uro v Velikih Laščah.
- Cilj na Rašici (družabni program s pogostitvijo). Povratek v Velike Lašče peš ali z organiziranim prevozom ob plačilu štartnine.

Planinsko društvo Velike Lašče

intervju: Andrej Perhaj – Adl

Zdaj prihajajo učiteljice, ki so bile tu že kot učenke. Takrat vidim, da sem star

Miha Andolšek | foto: Boštjan Podlogar

Andrej Perhaj – Adl. Najbrž ga ni potrebno dodatno predstavljati, navsezadnje je štiri leta v Trobli (so)avtor oziroma protagonist rubrike Adl o tem in onem. Tokrat namesto omenjene rubrike Adl še malo več o tem in še malo več o onem. Tudi ali predvsem zato, ker je s prvim majem šel v penzijo. Trubarjevini je pomahal v slovo, a ne povsem.

Kako je prvi dan v penziji?

Nič drugačen kot predhodni. O tem nisem kaj dosti razmišljal, saj sem se že pred časom odločil, da grem. Zaradi več razlogov, v prvi vrsti zaradi tega, ker so glasilke fuč in so mi na pregledu dejali, da ne bodo več dolgo zdržale. Da moram nehati, saj lahko v nasprotnem primeru, če bom forsiral, obmolknem za zmeraj. Diagnoza se je glasila utrujenost materiala. Prišlo je do svojega naravnega konca in ko enkrat vidiš, da ne moreš več opraviti obsega dela, ki si ga lahko še pred nekaj leti, si rečeš, pozabi. Nima več smisla; delo postane stresno. Vsaka skupina predstavlja stres, saj se bojim, ali bom zvozil do konca z glasom ali ne. Pade tudi kvaliteta, tako da sem si rekel, konec je in grem v penzijo. Me je pa v zadnjih dveh mesecih

malce stisnilo, saj je to vendarle velika prelomnica v življenju. Iz penzije ne prideš več nazaj (smeh).

Zadnji april je bil zadnji delovni dan. Kdaj pa se je vse skupaj začelo?

Leta 1986. Ob 400-letnici smrti Primoža Trubarja, ko je bila obnovljena Trubarjeva domačija. Mislim, da sem prišel v avgustu 1986 in od takrat pa vse do letos.

Kakšno je bilo takrat stanje Trubarjevine?

Takrat se je še obnavljalo. Spominska hiša še ni bila dokončana; žaga ni bila dokončana; tisto poletje je bilo še kar nekaj dela. Enaindvajsetega septembra 1986 pa je bila velika proslava. Takrat je bila domačija v grobem obnovljena.

Tudi gostinski lokal je takrat že obratoval?

Da, na nek način je prav lokal kriv, da sem pristal na Rašici. Zasluge ima Javorski Lojz. On me je v januarju tistega leta v Laščah povabil na pivo in mi razložil, da ima interes, da z ženo prevzame gostinski lokal, potrebovalj pa bi nekoga, ki bi znal kaj povedati o Trubarju. In tako sem padel v to. Prišlo je kot strela z jasnega, a sem hitro zagrabil in je šlo naprej.

Od kod si črpal znanje o liku in delu Primoža Trubarja?

Imel sem dobro osnovo, kar je v prvi vrsti zasluga moje matere. Določeno kilometrino sem dobil spomladi tistega leta. V marcu so bile namreč narejene spominske sobe v Levstikovem domu.

Nekajkrat sem poslušal predavanje Janeza Debeljaka o Levstiku, kjer pa je precej govoril tudi o Sritarju in Trubarju. Janez je služboval v Ribnici. V Laščah je v 60. letih prejšnjega stoletja padel v nemilost in sta z ženo Tanjo poklicno in življenjsko pot nadaljevala v Ribnici. Oba pa sta se redno udeleževala vse pomembnejših dogodkov v Laščah. Janez mi je velikokrat priskočil na pomoč in njegovi nasveti so bili zame zlata vredni... Če se vrnem k Trubarju. Nekaj sem dobil iz knjig, ogromno pa sem izvedel od ljudi, ki so sodelovali pri obnovi oziroma so kmalu po njej na Trubarjevo domačijo prihajali kot obiskovalci. V spominu mi je denimo ostal dr. Matjaž Kmecl, od katerega sem se ogromno naučil, še posebej pa moram izpostaviti nadškofa Alojzija Šuštarja, ki je bil v organizacijskem odboru za obnovo Trubarjevine. Vsaj enkrat na 14 dni je bil na Rašici in v spominu mi je ostal kot izjemno odprt človek. Z njim se je bilo užitek pogovarjati in marsikaj sem izvedel od njega. Zelo prijeten sogovornik, ki te je znal poslušati in ki ni bil niti malo vzvišen. Ostal mi je v res lepem spominu. Potem je tu tudi Jože Toporišič in še številni drugi, katerih imen se ne spomnim več. Zgodovinarji v pokoju, ki so mi povedali tudi stvari, ki jih v knjigah ni. Stvari, o katerih uradna zgodovina ni veliko pisala. Načeloma sem bil vržen v delo brez neke osnovne izobrazbe o tem, kako se dela s skupinami. Vržen sem bil v vodo in naučil sem se plavati. Spomnim se, da je bila na začetku precejšnja gneča; če bi bilo to danes, bi verjetno hitro pobegnili. Takrat pa smo nekako rinili.

Si kdaj razmišljal koliko skupin se je nabralo v letih?

Ne. Jih je pa bilo veliko. Ogromno. Dosti generacij se je izmenjalo; zdaj denimo prihajajo učiteljice, ki so bile tu že kot učenke. Takrat vidim, da sem star.

Koliko so se spremenili otroci v vseh teh letih?

Kar. Mularija bo sicer vedno mularija, je pa opazen vsesplošen padec sposobnosti koncentracije. Tam konec osemdesetih in v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja so bili otroci še vedno

tempirani na 45 minut, kolikor traja šolska ura. Potem sem opazil, da mi po pol ure že krepajo. Tudi pedagogi so mi dejali, da morajo delati dva loka znotraj ene šolske ure. En lok, pa malo sprostivne in drugi lok. Zakaj je prišlo do tega? Mi smo temu rekli MTV generacija, ki je navajena na slikice in ki ni več sposobna brati nekega dolgega teksta. Ali pa nekoga zbrano poslušati ter približno dojemati, kaj govori. Zanimivo je tudi to, da je odvisno od šole do šole. Nekatere šole delajo na tem, da imajo učenci boljšo sposobnost koncentracije. Načeloma pa jih polovico izgubiš po dvajsetih minutah. To vidiš po očeh, ki so mrtve. Na koncu jih ostane kakšnih pet živih.

So te kdaj spravili ob živce? Si znorel?

O ja, seveda. Običajno se je to zgodilo enkrat na leto. Kar se otrok tiče, jih je 95 odstotkov v redu. Ni problemov; večje probleme imaš lahko z odraslimi. Otroka opozoriš in običajno zaleže; včasih povzdigneš glas, na upokojence pa ne moreš ravno tuliti. Če že znoriš na mulce, moraš kontrolirano. Hitro vidiš, s kom boš imel problem. In po petih minutah veš, da ti bo zraslo čez glavo. Moraš vedeti, kdaj boš znorel. In kako. Če boš ponorel kontrolirano, potem je v redu. Če boš točno vedel, kaj počneš in kaj rečeš, potem ni problem. Vsake toliko časa se je zgodilo, da se mi je pa res spulilo. Problem je, ker pri tem izgubiš rdečo nit, tok predavanja. Najbrž ni bilo slabo, da sem v letih dobil sloves, da sem strog in so otroke vnaprej pripravili na to, da bo tam nek tip, ki je strog. Sem in tja mi je kakšen učitelj dejal: »Prav, da ste ga, saj ga jaz ne smem.« Imam malce večji manevrski prostor. Lani se mi je prvič zgodilo, da sem enega fizično zabil ven. Zrasel mi je čez glavo. In seveda me je naslednji dan mama klicala. Tipična zadeva. Naš pa ni tak; drugi so bili krivi.

Bi se označil za enega večjih poznavalcev lika in dela Primoža Trubarja?

Nisem ne vem kakšen poznavalec. Poznam Trubarja. Mislim, da ga razumem. Mislim, da razumem tisti čas. Da razumem korelacije. Zgodovinske, socialne, politične, gospodarske. To sliko imam v glavi. Poznavalcev verjamem, da je ogromno. Sam nisem študiozen

tip, nisem nek menih, ki bi to študiral, bral in potem o tem nekaj napisal. Vse skupaj sem naredil iz prakse oziroma iz dela. Veliko sem se naučil tudi leta 1985, ko je laški KUD uprizoril Javorškovo igro Življenje in smrt Primoža Trubarja. Da si odigral svojo vlogo, si moral poznati ozadje. Vse je prišlo iz prakse, tako da vem, kje imam luknje. Vem, da nekaterih letnic nimam v glavi, kot tudi detajlov, ki jih imajo nekateri. Včasih mi kdo zastavi vprašanje, na katerega nimam odgovora. Čisto vsega o Trubarju ne vem. Mislim pa, da ga razumem, pa čeprav je takšna osebnost, da še dandanes sem in tja pomislim kako za vraga ... Težko je vse zaobjeti, da boš razumel. Mislim, da imam predstavitev, kot se šika. Da znam povedati po kmečko. Program je enak za akademske izobražence kot za ljudi z zgolj srednjo šolo. Da za vse sede. Kako eni in drugi dojemajo, je spet druga stvar. To me niti ne zanima; mene zanima, ali sede.

Ko si omenil igro, režiser je bil ...

Na koncu se je podpisal Bojan Kapelj. Imeli smo en kup težav; vmes smo se tudi skregali, kar je pač normalno. Mi iz Lašč smo zaj*bani. Človek ni prenesel, da smo imeli na vajah vedno gajbo piva, tako da smo se kar precej kregali.

Ko smo že pri gledališču, nekoč si tudi sam režiral igre? Koliko jih je bilo?

Ne vem. Začeti bi jih moral naštevati, pa jih ne bom. Nekaj jih je bilo v osemdesetih letih prejšnjega stoletja in kasneje še v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, potem pa ne več, saj sem pregorel. Prišel sem do stopnje, ko sem ugotovil, da sem, kar se gledališča tiče, na amaterskem nivoju prišel do vrha. Naprej je le še profesionalizem. Celu poskušal sem, razmišljal, da bi šel kot izredni študent na akademijo, a se je potem sfižilo. Najbrž prav, da je bilo tako. Potem sem vse skupaj spustil. Glavni razlog je bil ta, da sem pregorel. Kot režiser sem bil prehud »control freak«; vse sem hotel imeti pod nadzorom in vse sam narediti, kar pa je seveda nemogoče. Moraš imeti producenta, ki se ukvarja z logistiko, tehničnimi zadevami in podobnim, jaz pa sem vse sam počel in potem preprosto pregoriš.

Obtoženi volk (1984), foto: Niko Samsa. Hrani: KUD Primož Trubar Velike Lašče.

Če se vrneva k Trubarjevi domačiji, kako komentiraš prenovljeni kozolec? Marsikdo se je spotaknil ob obnovi in smotrnost tovrstnega objekta?

Služi svojemu namenu. Pridobitev je za Trubarjevo domačijo; pokriva ne samo Trubarjevino, ampak celotno območje. Mislim, da je zadeva uspela, čeprav je trajalo precej dolgo in s kar nekaj težavami. Mislim, da služi svojemu namenu, ljudje pa kot ljudje. Spotaknejo se ob vsako stvar, pri vsaki stvari lahko najdeš pomanjkljivosti in se potem usedeš na tisto stvar ter si kritičen kot pes. Po drugi strani pa lahko rečeš, da objekt služi svojemu namenu, da gredo ljudje z veseljem notri.

Sam si neke vrste inštitucija, zaščitni znak Trubarjevine. Kdo bo stopil v tvoje čevlje?

V zadnjih mesecih sem uvajal naslednico. Mislim, da bo, da je dober kader in da bo zadeva tekla dalje. Sam bom še naprej pomagal, predvsem za vikende oziroma kolikor me bodo še potrebovali. Z veseljem, če bo le zdravje služilo.

Ti je kaj žal glede dela na Trubarjevini? Bi z današnje perspektive kaj storil drugače?

Kaj pa vem, nikoli nisem delal tovrstne inventure. Žal mi v bistvu ni nič. Kar je bilo v moji moči, sem naredil. Izpeljal sem programe, ki so temelj, iz katerega smo kasneje zgradili sistem. Sistem, ki se je postavil in razvijal organsko. Dobro

je bilo, ker na začetku nisem imel nobenega šefa. Nihče ni visel nad menoj. Lahko sem delal po svoji presoji. Vmes seveda delaš napake, pa jih poskušaš popraviti in greš dalje. Učiš se iz prakse. Pri tem sem imel svobodo, da sem delal po lastni presoji. Potem dobiš potrditev oziroma feedback od obiskovalcev ter na raznih okroglih mizah in sem videl, da je bila moja smer že od začetka prava.

Kaj boš počel v penziji?

Pojma nimam. Kar naenkrat bom brez dnevne obveznosti, brez reda. No, reda tako ali tako ni bilo. Bom videl kaj bo.

Se boš morda lotil pisanja knjige? Je čas, da pesniška zbirka Lepota sveta dobi družbo?

Piše se z ritjo. Za pisanje potrebuješ »zicleder«. Če hočeš biti v tem, moraš pisati dnevno. In to ne samo po pet minut. Ko sem leta nazaj več pisal, ko sem bil v treningu, je bilo pisati zelo enostavno. Brez problema, tudi sredi največjega dela. Zdaj, ko nisem več toliko v tem, pa je lahko problem že en sam odstavek. Ga napišeš in ti ni vseč. Pa grem enega prižgat, pridem nazaj, ga predelam, nekako dokončam, da ga drug dan pogledam in mi spet ni vseč. Včasih pa je šlo iz prve. Kot v vsakem poslu. Če nisi v treningu, če nisi vsak dan v tem, potem ne gre. Potrebna je kondicija, ki jo pridobiš s samodisciplino. Ne vem, bomo videli. Ne postavljam si načrtov. Običajno so se mi načrti tako ali tako sfižili.

Če se na kratko vrneva dlje v preteklost. Kje si delal pred prihodom na Trubarjevino?

Nekaj časa sem bil na geodetskem zavodu. Bil sem tehničen risar pri Tonetu Klincu, ki je med drugim delal tudi pri obnovi zunanosti Trubarjevine. Takrat sem imel najboljšo plačo. Veliko smo bili na terenu; precej je bilo dnevnic in dodatkov ... Živeli smo kot lordi. Takrat sem prihranil precej denarja, tako da sem lahko še nekaj let študiral. Nekaj časa sem bil golman, vratar v dijaškem domu na Gerbičevi, ob tem inštruiral angleščino in bil kurjač, pečekurc v Levstikovemu domu. Z denarjem takrat ni bilo težav. Tudi takrat, ko nisem bil v službi, je bilo mogoče dokaj enostavno zaslužiti.

Ko smo pri kurjenju v Levstikovem domu, tam zraven kleti je bila tudi sobica, ki so ji rekli Pesjak? Verjamem, da jo dobro poznaš?

Podrli smo stranišča, ki niso bila v uporabi, ometali, prebelili, opremili in potem je bilo to zbirališče za številne ljudi. Pesjak je postal prava mala inštitucija. Dobro, lušno, fino obdobje; bili smo fina klapa. Plac, kjer si lahko predebatiral stvari. Od športa do politike. Po gledaliških vajah smo šli vedno dol. Zadeva je bila konstruktivna. Seveda je bil to tudi plac za žur. Ampak res ta pravi žur. Lepi spomini. Pesjak je imel za nas pomembno funkcijo; marsikomu smo bili seveda v zobeh in so na Pesjak gledali kot na leglo pijanstva ter razvrata. Dosti od tega je bilo napihnjeno; stvari niso bile tako hude, vendar je bilo najbrž bolje to, kot pa da bi se pijani vozili nekam drugam.

O Alojziju Šuštarju: Marsikaj sem izvedel od njega. Zelo prijeten sogovornik, ki te je znal poslušati in ki ni bil niti malo vzvišen.

Kako pa kot dolgoletni Laščan gledaš na dejstvo, da je vse manj dobrih gostiln?

Pogreb. Mislim, da to ni le naš, laščanski, ampak širši problem. Tudi, ko grem kam drugam, vidim, da so se zadeve zaprle ali pa delajo po skrajšanem delovnem času. Veliko je pri tem naredil covid-19, ki je močno udaril ta segment gospodarstva. Tudi ljudje sami smo precej zakrneli znotraj te epidemije. Če pomisliš, da so bile gostilne ob večerih nekoč tudi med tednom polne, je zdaj ena velika žalost. Zdaj si sam ali pa prideteta še eden ali dva. Ni več življenja; gostilne niso več center družabnega življenja, kar so nekoč vsekakor bile. Še pred kakšnimi trideset leti je bila gostilna neko pribežališče, kjer se je človek lahko sprostil, ko je odprl ventile, kar je bilo dobro zdravilo za vsakodnevni stres. Danes tega ni, kar je po svoje žalostno. Stari časi se ne bodo vrnili; nekatere stvari bodo zamrle, kar je žalostno, a tu nimaš kaj.

V upokojensko društvo se boš vpisal?

Verjetno se bom. Najbrž se bom moral vklopiti v to penzionersko srenjo. Nima pa smisla delati načrtov: bo kar bo.

Morda na stara leta tudi nazaj na trenersko klop Laških pesjanov?

Tudi to je bila faza v mojem življenju, ki jo imam v lepem spominu. Tudi tam sem se veliko naučil. Kako ekipa funkcionira, kakšna je dinamika, kako

se vzpostavi hierarhija znotraj kolektiva. Psihologija športa, ki jo lahko opaziš tudi na tem zelo nizkem nivoju. In potem lažje razumeš oziroma opaziš detajle tudi na najvišjem. Precej sem se naučil; navsezadnje pa je bil to predvsem užitek. Super družba.

Za konec ne moreva mimo tega, da si lani doživel velik šok. Podrla se ti je domača hiša?

Kar se je zgodilo, se je zgodilo. Trenutno sem preskrbljen. Imam streho nad glavo; manjka mi nič ne. V dani situaciji je najboljše, kar je možno.

Šok je pa bil?

Šok je pa ogromen. A kot je moja mama velikokrat rekla: živemu človeku se vse zgodi. In kaj češ? Moraš pregrizniti in gremo dalje. Svet se ne bo ustavil in tudi ti ne boš kar minil zaradi tega.

Kot režiser sem bil prehud "control freak"; vse sem hotel imeti pod nadzorom in vse sam narediti, kar pa je seveda nemogoče.

Bistveno je, da si vedno zapomnite, da pustite le dobre vibracije in s seboj vzamete čudovite spomine.

Spoštljivo s psom v naravo

Dr. Tamara Milivojević in Maja Holer | foto: Maja Holer

Slovenci smo znani po svoji ekološki ozaveščenosti ter tesni povezanosti z naravo in trajnostjo. Vedno bolj spreminjamo svoje navade zaradi čistejše in bolj zdrave prihodnosti.

V pomladnem času ponovno odkrivamo naravo in vse prednosti svežega zraka ter dobrega vzdušja. Lahko si predstavljate vse dosedanje izlete na podeželje, v parke in divjino ter tiste, ki se bodo zgodili ta vikend v kratkem. Morda bi lahko peljali psa na sprehod ali preživeli lepo popoldne sami ali v družbi.

Na izletih v naravo vstopamo v kraljestvo živali, rastlin, gliv, srečujemo druge obiskovalce in včasih gremo mimo poti za govedo ter srečamo lokalne prebivalce. Kompleksnost tukaj omenjene pozicije ni naš primarni cilj in pogosto preskočimo globlje prostorske povezave. Lokalne skupnosti običajno na bolj varovanih območjih postavijo informacijske table, ki obiskovalcem pokažejo, kako pravilno preživeti čas. Četudi če ni obvestila, je primerno vedenje zelo pomembno za de-

lovanje celotnega ekosistema. Mozaična območja z različnimi polnaseljenimi segmenti, kot so kmetije in kmetijska zemljišča, pa so pogosto označena kot ume tar. Ekološke vidike mozaičnih območij smo pri upravljanju podeželja poznali že dolgo, dobre prakse pa šele zdaj ponovno odkrivamo. V luči trajnostne reforme se učimo sprejemati lokalno pridelana hranila in nujnost povezovanja z lokalnimi in regionalnimi skupnostmi.

Razumevanje zapletenih povezav med vsemi členi tega mozaičnega ekosistema pomeni spoštovanje naše dediščine. Naši obiski podeželja in narave bi morali biti tako skrbni, kot bi bili do najdražjih prijateljev, ki obiščejo naš dom. Z vidika dolgotrajnega prijateljstva lahko pokažemo svojo najboljšo, najbolj produktivno stran. Lahko vlagamo in gradimo to zdravo osnovo za naše otroke in njihove potomce, da bodo uživali v čudesih barvitih travnikov, zaspanih dolin in prijaznih nasmehih na obrazih naših sosedov. Naša čast in dolžnost kot obiskovalcev je, da vedno, ko obiščemo, prinesemo dobro voljo in vedenje.

Ne glede na to kako oddaljeni mislimo, da smo, vedno vplivamo na svo-

jo fizično okolico. Zato vsak pes, ki se požene za divjadjo, ali skupina izletnikov, ki za seboj pustijo svoje organske odpadke, moti ta zapleten prihodnji odnos. Tako bi morali v duhu razumevanja in razvijanja naših vedenjskih preferenc napredovati in sprejeti vlogo obiskovalca – opazovalca ter prenehati z vlogo obiskovalca – vsiljivca.

Naj vaš pes uživa zraven na povodcu; kateri koli predmet, ki ga prinesete, vzamete s seboj, ko greste; predvsem pa bodite spoštljivi do svojih gostiteljev – narave in ljudi, ki tam živijo. Bistveno je, da si vedno zapomnite, da pustite le dobre vibracije in s seboj vzamete čudovite spomine. Nedvomno ima občina Velike Lašče obilo vsebin, ki bodo zadovoljile tudi najzahtevnejše obiskovalce. Ne glede na to, ali obiščete Trubarjevo domačijo, Grad Turjak ali slap Kobilji Curek, ali se le odpravite na krajši sprehod, boste zagotovo uživali.

Krdelo volkov napadlo ovce nedaleč od središča Velikih Lašč

Dragica Heric | foto: Freepik

Težave z divjadjo in zvermi imajo predvsem kmetje, saj so poškodovanje pašnikov, ograj, tudi električnih pastirjev in napadi pašnih živali, predvsem drobnice, pogost pojav. Lani so volkovi napadli čredo ovac na travniku tik ob hišah Velikih Lašč in tudi pred nekaj tedni je krdelo volkov napadlo ovce na pašniku pred gasilskim domom in prvimi hišami kraja.

Na pašniku je bilo v čredinki, nedaleč od središča Velikih Lašč, med pokopališčem in gasilskim domom, ob katerem so že stanovanjske hiše, osem ovac, nekaj odraslih in nekaj mladih jagnjet, ki so last Gabrijela Levsteka; zanj skrbita Jakob Indihar in David Levstek. Ovce so se zjutraj okrog sedmih razbežale in prišle do središča Velikih Lašč na Levstikov trg in avtobusno postajo. Ko je Jakob Indihar prišel na travnik, je takoj vedel, da je ovce nekdo ali nekaj pregnalo iz ograje oziroma električnega pastirja. Ko je na travniku le 200 metrov stran od hiš in gasilskega doma našel bolj ali manj le kosti ovce in dveh jagnjet, je vedel, da gre za napad zveri in obvestil pristojne, ki so si pokol drobnice še isti dan ogledali. Miran Bartol iz Zavoda za gozdove OE Kočevje po pregledu treh kadavrov, kar je še

Jakob Indihar in David Levstek sta nedaleč od doma našla raztrgane ovce.

od živali sploh ostalo, ugotovil, da so se volkovi »mastili« s približno 30 kilogrami mesa, kar pomeni, da je bilo napadalcev od pet do sedem. Vzel je tudi vzorec slin, ki bo pokazal, ali na območju napada drobnico eno in isto krdelo volkov, ali jih je več.

Indiharjevi in Levstekovi imajo skupaj približno 60 odraslih ovac, ki jih pasejo na vsaj desetih hektarjih pašnikov. Čeprav jim napadi volkov naredijo veliko škode in so posledice enega napada tako medveda ali volkov lahko dolgoročne v čredi, saj z napadi ne le izgubijo mlade in odrasle živali, ki so kot plemenske živali, pač pa so številne ovce poškodovane, prestrašene, kar povzroča abortuse in druge težave v čredi, paše ne želijo opustiti. Drobnica, tako koze in ovce kot tudi druge rejne živali, so pašne živali in predvsem na Velikolaškem in celotnem Kočevskem je veliko hribovitega sveta, kraškega sveta, ki je primeren za pašnike.

Vsi napadi in nenehno videvanje številnih medvedov in volkov – tudi sredi belega dne sredi naselja – je dokaz, da bi država morala bolj skrbeti za svojo lastnino, kar divjad in zveri so. Kmetje, ki živijo od kmetijstva, se sprašujejo, ali bodo na svojih travnikih in pašnikih pasli jelenjad, srnjad in tudi medvede in volkove ter ne več goveda, konjev in drobnice. Da imajo kmetje dovolj slovenskih uradnikov in njihovega samovoljnega odločanja, priča kmečki punt, ki se je začel pred tedni in bo, kot kaže, trajal še nekaj časa.

Katja, Nika in Tinkara so se izkazale v poznavanju kmetijskih in gozdarskih tem.

Velikolaščanke državne prvakinja kviza Mladi in kmetijstvo 2023

Marko Gruden, DPM Velike Lašče | foto: Vanja Maurano

Po zmagi na regijskem kvizu, ki je potekal v Velikih Laščah, se je ekipa DPM Velike Lašče 1, ki so jo sestavljale Katja Indihar, Nika Petrič in Tinkara Perhaj, uvrstila na 51. državni kviz »Mladi in kmetijstvo«, ki je letos potekal v Šenčurju. Velikolaška ekipa je med 11 drugimi ekipami vodila od začetka do konca in tako prepričljivo in zasluženost postala zmagovalka kviza, kar pomeni, da bo naslednje leto 52. državni kviz Mladi in kmetijstvo potekal v Velikih Laščah.

V soboto, 1. aprila 2023, je v organizaciji Društva podeželske mladine Velike Lašče v Levstikovem domu v Velikih Laščah potekal regijski kviz Mladi in kmetijstvo. Ni bilo prvič, da smo v občini gostili tovrstno tekmovanje, in vsakič je bila prireditev nekaj posebnega. Prvoaprilski sobotni večer je v dvorano Levstikovega doma pripeljal 9 tekmovalnih ekip: dve domači, dve iz DPM Litija in Šmartno, tri iz DPM Kalček Ivančna Gorica, eno iz DPM Moravče in eno iz DPM Hribci. Vsako ekipo so sestavljali trije tekmovalci, ki so odgovarjali na zahtevna vprašanja na temo krompirja, pašništva in mladih kmetov, ki so jih v sodelovanju s strokovnjaki pripravili v Zvezi slovenske podeželske mladine in Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije. V prvem krogu so tekmovalci odgovarjali z A, B in C, v drugem z DRŽI in NE DRŽI, v tretjem, kamor so se uvrstile le 4 ekipe, pa so izbirali težavnost vprašanj od 1 do 3. V zahtevni konkurenci sta se odlično odrezali obe domači ekipi in osvojili prvo in drugo mesto. Vse ekipe so prejele

darilne pakete sponzorjev in najboljše tri tudi pokale, ki jih je podelil župan občine Velike Lašče Matjaž Hočevar. Druženje vseh sodelujočih se je ob glasbi, hrani in pijači nadaljevalo še pozno v noč. Hvala Občini Velike Lašče in vsem donatorjem ter podpornikom, ki omogočajo, da mladi pripravljamo tovrstna koristna in zabavna srečanja.

Katja, Nika in Tinkara po regijski zmagi prepričljivo najboljše na državnem kvizu

Na državni kviz Mladi in kmetijstvo se uvrstijo najboljše ekipe iz vsake regije, kar za tekmovalce predstavlja še večjo konkurenco kot na regijskem kvizu. Državni kviz je letos potekal v organizaciji lanskoletnih prvakov Društva kranjske in tržiške podeželske mladine, in sicer v soboto, 22. aprila 2023, v Športni dvorani Šenčur, kamor se je poleg ekipe velikolaških deklet odpravil tudi minibus navijačev.

Pomerilo se je 11 ekip iz vse Slovenije; temam iz regijskega kviza je bilo dodano še področje »30. obletnica Zveze slovenske podeželske mladine«. Poleg ekipe prirediteljev, ki je poskušala ubraniti naziv državnih prvakov, so na oder sedle še ekipe društev podeželske mladine iz Metlike, Loške doline, Suhe krajine, Krškega, Šaleške doline, Spodnjega Podravja, Svetega Jurija ob Ščavnici, Mislinjske doline, Zgornjesavske doline in že omenjene ekipe DPM Velike Lašče. Na tekmovanju je vsaka ekipa prejela dobre vile, ki so jih lahko uporabili enkrat v prvem delu tekmovanja in z njimi podvojili točke s pravilnim odgovorom. Katja, Nika in Tinkara so vodile od začetka do konca tekmovanja. V prvem krogu prvega dela tekmovanja so ekipe sočasno odgovarjale na vprašanja z možnimi odgovori A, B in C. Vprašanja je bilo treba dobro poslušati; čas za razmislek

in odgovor je bil omejen na 10 sekund. Dve ekipi, med njima ekipa DPM Velike Lašče in ekipa DPM Suha krajina, sta bili najboljši, saj sta obe zgrešili le enkrat. Pri drugi nalogi so morali tekmovalci iz opisa ali grafičnega znaka prepoznati, kaj ta opisuje ali pomeni. Po končani drugi nalogi so bile izenačene najboljše tri ekipe – DPM Suha krajina, DPM Šaleška dolina in DPM Velike Lašče. Tretji krog s šestimi trditvami in možnima odgovora DA ali NE, je bil odločilen za finale. Pri tem so bile najboljše Katja, Nika in Tinkara, ki so na vse trditve odgovorile pravilno, pri predzadnji trditvi pa so vnovčile še dobre vile in tako pred ostalimi ekipami močno povečale prednost v številu točk. V finale se je uvrstilo pet ekip, in sicer DPM Velike Lašče, DPM Šaleška dolina, DPM Spodnje Podravje, DPM Mislinjska dolina in DPM Sveti Jurij ob Ščavnici. V končnici tekmovanja so bili poleg znanja potrebni še refleksi, saj je odgovarjala tista ekipa, ki se je najhitreje prijavljala za odgovarjanje. Tri ekipe niso bile dovolj hitre, da bi sploh imele možnost odgovarjanja; en pravilen odgovor je tri točke prinesel ekipi DPM Suha krajina, ki je končala na tretjem mestu, tri pravilne odgovore in 9 točk pa je uspelo osvojiti ekipi DPM Mislinjska dolina, ki je končala na drugem mestu. Ekipa DPM Velike Lašče je z devetimi točkami v zadnjem boju potrdila svojo zmago. Članice ekipe DPM Velike Lašče so tako postale državne prvačkinje kviza Mladi in kmetijstvo 2023. To pomeni, da bo v letu 2024 52. državni kviz »Mladi in kmetijstvo« potekal v Velikih Laščah!

Poleg državnih kmečkih iger je državni kviz Mladi in kmetijstvo eden največjih dogodkov Zveze slovenske podeželske mladine. Veseli smo, da bomo prihodnje leto v Velikih Laščah gostili najboljše ekipe iz vse Slovenije. Ponosni smo, da zmagovalna ekipa treh deklet letos prihaja iz našega društva.

Katja, Nika in Tinkara – še enkrat čestitamo!

Proslava ob materinskem dnevu na Turjaku

Katarina P. Sever | foto: Stanka Štrukelj

V petek, 23. 3. 2023, smo KUD Marij Kogoj Turjak in Podružnična šola Turjak pripravili proslavo ob materinskem dnevu in dnevu žena. Prireditev je bila v dvorani Kulturnega doma, ki je spet oživela z bogatim kulturnim programom. Sodelovali so učenci od 1. do 3. razreda PŠ Turjak, ki so nastopili z recitacijami; zapel je otroški pevski zbor in učenci dramskega krožka so se predstavili z igrico »Mamica, kje si?«. Pevski zbor pod vodstvom Katarine P. Sever je na kitari spremljal sodelavec Marko Šavli, ki pa se je kasneje predstavil tudi kot pevec. Zapel je dve pesmi in navdušil občinstvo. Prva je na oder stopila pogumna 4-letna Lučka Pečnik iz vrtčevske skupine Sončki in recitala pesem Luna je na zemljo padla. Poleg šolarik in šolarjev je nastopil še Otroški pevski zbor Krheljčki pod vodstvom Petre Jakob Merljak, na kitari pa jih je spremljal Miha Merljak. Mamicam so s pesmijo voščili učenci glasbene hiše Čonce pod mentorstvom Blaža Podobnika. S svojo poezijo nas je raznežila in nasmejala Nataša Klinc; cela dvorana je zapela ob zvokih harmonike Vala Miheliča. Prireditev je bila prisrčna, v celoti posvečena ženam in mamicam. Na koncu so otroci svojim mamicam podarili rožice ter jih z njimi prijetno presenetili in razveselili. KUD je nastopajoče v zahvalo za sodelovanje pogostil s picami in sokom.

23. Krpanov kros – po štirih letih Turjak spet preplavili tekači, letos tudi z dobrodelno noto

Bojan Novak | foto: Renata Gradišar

Letošnji april je postregel s spremenljivim vremenom in naši načrti, da po treh letih odpadlih krosov množično tekmovanje osnovnošolcev spet obudimo, so na prvi načrtovani termin padli v vodo zaradi dežja. Tudi po predstavitvi smo vsakodnevno spremljali vremenske napovedi in se le dva dni pred izvedbo odločili, da prireditev izpeljemo. V torek, 18. aprila, smo torej po letu 2019 spet izpeljali Krpanov kros, triindvajsetega po vrsti.

Župan Matjaž Hočevar je podelil medalje za najhitrejše devetošolce; na prvi stopnici David Burnik iz OŠ Dobrova, na drugi Tim Peterlin in na tretji Enej Zalar.

Na teku je sodelovalo 350 tekačev iz osmih osnovnih šol. S pomočjo letošnjih prizadevnih devetošolcev smo izpeljali še dobrodelni projekt, v okviru katerega smo zbirali prostovoljne prispevke za Inštitut zlata pentljica, ki ozavešča vrstnike in širšo javnost o bolezni otrok z rakom.

Prireditev smo začeli v popoldanskem času s kratkim uvodnim programom, ki sta ga s pozdravi obogatila župan občine Velike Lašče Matjaž Hočevar in ravnatelj šole gostiteljice Primož Garafol. S teki na 700 metrov dolgi progi so začele devetošolke in v rahlo pospešenem tempu smo zaradi možnosti dežja izpeljali vseh 18 štartov. Prav na koncu so nastopili najmlajši, učenke in učenci prvega razreda, ki so v cilju za svoj prvi nastop na našem teku prejeli spominske medalje.

Ob treh podelitvah smo besedo dali gostoma, članoma Inštituta zlata pentljica Katarini Hafner in Tomiju Jakši. Predstavila sta delovanje organizacije, ki predvsem z osve-

Osnovna šola Primoža Trubarja vabi vse ljubitelje gledališča na

ogled dveh gledaliških predstav:
Košarkarski carji in
Zaigrano prijateljstvo

četrtek, 25. maj 2023, ob 18. uri
v Levstikovem domu

Nastopajoči: učenci od 6. do 9. razreda
Mentorica: Senta Tehovnik Kolar

**VSTOP
PROST**

ščanjem pomaga otrokom z rakom in tistim, ki se po zdravljenju ponovno vračajo v svoje nekdanje življenje. Tomi Jakša se kot občan občine Velike Lašče vedno rad odzove na naša povabila in s svojo navdihujočo zgodbo dvigne optimizem.

Na posebni stojnici so predstavnice devetošolcev vse popoldne ponujale prisotnim zdrave žitne prigrizke in limonado. Oboje so na dan teka zjutraj pomagali pripraviti učenci devetega razreda in tako izpeljali še eno dobrodelno akcijo. Akcijo so z donacijo sestavin pomagali izpeljati v podjetju Ge-

aprodukt in v Kmetijski zadrugi Velike Lašče, za kar se jim tudi na tem mestu najlepše zahvaljujemo.

Tako po organizacijski kot po tekmovalni plati je 23. Krpanov kros odlično uspel. V tekmovalnem smislu sta največ uspeha poželi OŠ Dobrova (14) in domača OŠ Primoža Trubarja (13 medalj). Zahvaljujemo se članom PGD Turjak, ki so s svojim prostovoljnim delom ponovno pomagali izpeljati prireditel, Občini Velike Lašče za stojnice in zaščitni šotor ter najemniku zemljišča Klemnu Cimermanu, ki nas je bil pripravljen gostiti na slikoviti lokaciji.

Župan Matjaž Hočevar in ravnatelj Primož Garafol med odprtjem krosa.

Petošolke v prvih metrih teka.

Tomi Jakša z devetošolkami, ki so bdele nad stojnico in pomagale zbrati prostovoljna sredstva za Inštitut zlata pentljica.

Iz naše šole so mesta na stopničkah zasedli:

PRVO MESTO:

- Žana Purkart, 1. razred
- Tim Klinc, 2. razred
- Luka Cukrov, 6. razred

DRUGO MESTO:

- Vita Skubin, 1. razred
- Jakob Mustar, 1. razred
- Mija Pečnik, 2. razred
- Tim Peterlin, 9. razred

TRETJE MESTO:

- Ana Tekavec, 1. razred
- Liam Centa, 1. razred
- Nace Koprivec, 2. razred
- Neža Kovačič, 5. razred
- Miha Otoničar, 8. razred
- Enej Zalar, 9. razred

Poletna zabava v angleščini

Poletna Zabava je dnevni tabor v angleščini. Otroci se naučijo novih besed, slovnice, poslušanja in govorjenja. Vse poteka preko delavnic, raznih opravil in igre ... veliko igre.

Za več informacij: poletnazabava@gmail.com, chitchattecaji@gmail.com ali 031 897 694 (med 10. in 12. uro).

Velike Lašče

- 17.–21. 7. 2023
tema: Zabava in zdravo življenje
- 28.–31. 8. 2023,
tema: Čarovnice, čarovniki in magija

Ribnica

- 21.–25. 8. 2023,
tema: Čarovnice, čarovniki in magija
- 24.–28. 7. 2023,
tema: Zabava in zdravo življenje

DOMAČI GOVOREC
IZ ZDA, KI IMA
VEČ LET IZKUŠENJ
UČENJA OTROK

Učenka osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče Tjaž Tehovnik in Kristjan Jaklič, ki hodita v 8. in 6. razred, sta se letos prijavila na tekmovanje Mali šef Slovenije in skoraj prišla v mini finale. Pomerila sta se v treh različnih izzivih: v kuhanju brez sodobnih kuharskih pripomočkov, v molži krave ter v poznavanju rib, kjer sta bila tako dobra, da sta si lahko izbrala enega od sodnikov za pomoč pri filiranju ribe. Vsi sošolci, prijatelji in naši starši smo pred televizijskimi ekrani navijali zanju. Pokazala sta veliko poguma in kuharskega znanja, na kar smo vsi ponosni.

4. zlata kuhalnica

Tjaž pa je letos s svojimi vrstniki naši šoli pridobil že 4. zlato kuhalnico, ki jo organizira Turistična zveza Slovenije in društvo kuharjev in slaščičarjev Slovenije, na kar je lahko naša šola zelo ponosna. Upamo lahko, da se bo zlatim kuhalicam kdaj pridružil tudi zlati lonec, ki se ga dobi na tekmovanju Mali šef Slovenije ob zmagi. Če bi Tjaž in Kristjan zmagala, sta z nagrado želela šoli kupiti kuhinjskega robota in interaktivni zaslon za v gospodinjsko učilnico ter mikroskope za biologijo, ker si želita, da bi se znanje širilo na različnih področjih. Oba sta se še več naučila na tekmovanju in povečala ljubezen do kuhanja. Iz sestavin, za katere večina otrok prvič sliši znata pripraviti naravnost odlične jedi. Še enkrat obema iskrene čestitke.

Maša Jakše Andolšek 6. a

Kulinarična mala šefa iz naše občine

Učenci novinarskega krožka pod vodstvom Polone Bartol
foto: POP TV

Ali vama je bilo težko nastopati pred kamero? Sta imela kaj treme?

Tjaž: Ne, pred kamero sem se počutil v redu, saj sem med kuhanjem pozabil nanjo. Trema je bila bolj na začetku, potem pa ne več, saj sva se kar hitro navadila in se s kamerami nisva več ukvarjala. Med kuhanjem niti ni bilo časa, da bi mislila na kamere.

Kristjan: V prvi oddaji sem imel kar dosti treme, potem pa se je trema z oddajami zmanjševala. Vedno bolj sem se navadil na kamere in pogosto pozabil, da so sploh tam.

Zakaj sta se prijavila?

Tjaž: Prijavil sem se zaradi užitka med kuhanjem s Kristjanom, saj nama gre skupno kuhanje odlično (kdaj pa tut ne tok dobr' 😊).

Kristjan: Prijavila sva se, ker oba rada kuhava in sva prijatelja.

Katere pozitivne izkušnje sta imela?

Tjaž: Spoznala sva veliko novih prijateljev, se naučila kuhati stvari, ki jih sicer sploh ne bi, preživela lepe trenutke z žirijo, spoznala delo v studiu in na televiziji. Sašo je tudi drugače zelo zabaven!

Kristjan: Naučil sem se veliko novih kuharskih trikov in nimam več toliko strahu pred kamerami. Bila je zelo dobra izkušnja.

Ali sta že od malih nog doma pomagala kuhati?

Tjaž: Ja, vedno večji sem bil, vedno več sem pomagal v kuhinji, ampak nikoli in res nikoli nisem maral pomivanja posode po koncu kuhanja. Mami sem vedno pomagal in potem sem se važil, da sem to sam naredil.

Kristjan: Ja. Že od malega sem doma pomagal mami in jo gledal, kako ustvarja v kuhinji, danes pa jaz sam to z veseljem počnem.

Ob katerih urah ste snemali? Sta veliko manjkala v šoli? Ali sta smela povedati sošolcem, zakaj manjkata?

Tjaž: Snemali smo pol dneva. V šoli sva manjkala samo tiste dneve, ko sva imela snemanje ali pa sva doma vadila. Sošolcem ničesar nisva smela povedati, da ne bi česa izdala, preden so se oddaje sploh predvajale na televiziji.

Kristjan: Snemali smo ob različnih urah, kdaj dopoldne, kdaj pa popoldne. V šoli sem manjkal kar dosti, ker sva poleg snemanj imela tudi coachinge in vaje pred snemanji. V šoli

OŠ PRIMOŽA

sošolcem nisem povedal, zakaj manjkam.

Ali ste morali znati recepte na pamet?

Tjaž: Ja, recepte sva morala znati na pamet, kar je bilo zahtevno, saj je bilo v jedi lahko tudi več kot 20 sestavin in če je kdo od naju pozabil kakšno sestavino, ga je drugi spomnil.

Kristjan: Ja, recepte sva morala znati na pamet in tudi sestavine, ki sva jih morala nabrati v trgovini.

Katera jed vama je predstavljala največji izziv?

Tjaž: Vsaj meni je bil največji izziv zajčji brodet, saj je bilo vse na novo. Po zahtevnosti jedi pa morska kača, ugor, saj je bilo treba mojstrsko z vso močjo odstraniti vse koščice, kar pa meni na žalost ni uspelo v celoti.

Kristjan: Največji izziv mi je predstavljal ugor (morska kača), saj je bil celoten izziv kar zahteven.

Ali sta se veliko stvarem/hobijem odrekla, da sta lahko nastopila v oddaji?

Tjaž: Jaz sem se moral odreči samo nekaj treningom ko-

šarke, drugače pa niti ne, večinoma sva kuhala/vadila pripravljati različne vrste jedi vse petke, sobote in nedelje od decembra do marca, vendar nama to ni predstavljalo problema, saj oba resnično uživava za štedilnikom. Odlično se dopolnjujeva. Kristjan je boljši v pripravi sladic, jaz pa v glavnih jedeh in nikoli nisva imela problema, kaj bo kdo pripravljal; nekako sva si vse takoj razdelila in obema je to ustrezalo.

Kristjan: Največkrat sem se odrekel šoli, treningom in tekmam borilne veščine ju-jitsu.

Na katero jed sta bila najbolj ponosna? Ali sta jo lahko pokusila, preden je šla v ocenjevanje?

Tjaž: Jaz sem osebno najbolj ponosen na ugorja, saj je zelo zahtevna riba in ne, na žalost mi hrane pred pokušanjem žirije nismo smeli poizkusiti.

Kristjan: Najbolj sem bil ponosen na skutne njoke s sirovim fondijem in z vsemi ostalimi dodatki, saj sva s to jedjo tudi zmagala. Na snemanju sva lahko poskušala, vendar samo

med kuhanjem.

Katerega sodnika sta se najbolj bala? Zakaj?

Tjaž: Verjetno Gregorja, saj nama je bil najbolj nepoznan. Jorga in Mojco sva že poznala iz prejšnjih sezon oddaje Mali šef.

Kristjan: Najbolj sem se bal Jorga Zupana, ker se mi je zdel najbolj strog in je tudi veliko gledal na estetiko krožnika.

Kakšne občutke sta imela, ko sta prišla v polfinale?

Tjaž: Odlični občutki so naju obdajali, a hkrati sva se počutila tudi slabo, saj je vedno moral iti domov en par in med snemanjem smo se vsi pari med seboj zelo spoprijateljili.

Kristjan: Ko sva zmagala in se uvrstila v polfinale, sem bil zelo vesel in srečen.

Kdo pospravi vso umazano posodo in pripomočke po koncu kuhanja?

Tjaž: Za umazano posodo smo imeli Davida in doma bi si tudi zelo želel imeti tega Davida, ki bi vedno za mano vse pomil in pospravil, saj mi mami ves čas sitnari: »Tjaž, sproti pospravljaj, sproti pomivaj!« jaz pa bi vse skupaj najrajši preslišal.

Kristjan: To je pa najboljša stvar, da nama ni bilo treba pospraviti posode za nama, ampak jo pospravijo tisti, ki

skrbijo, da snemanje poteka čim hitreje.

Ali bosta nadaljevala z izpopolnjevanjem kuharskih tehnik?

Tjaž: Vsekakor, saj me to zelo veseli in ker verjamem v rek, da gre ljubezen skozi želodec. 😊

Kristjan: Ja, ker bi se rad naučil še veliko novih stvari.

Ali bi si nekoč želela imeti svojo restavracijo?

Tjaž: Ne, saj je kuhanje zame le hobi in vidim svojo prihodnost v drugih stvareh.

Kristjan: Ja, moje sanje so, da bi imel svojo restavracijo ali slaščičarno, kjer bi lahko ustvarjal različne jedi in sladice.

Kakšna bi bila vajina najljubša šolska malica in kakšno kosilo bi skuhal a sošolcem?

Tjaž: Za šolsko malico bi si najbolj želel dimljenega lososa na popečenem koruznem kruhku z limono, sošolcem pa bi skuhal karkoli si zaželi in za vsakega bi se tudi zelo potrudil.

Kristjan: Za malico bi si zaželel mini palačinke z nutelo in lešnikovim posipom, sošolcem pa bi za kosilo skuhal mesne kroglice.

Razstava pred Knjižnico Frana Levstika »Če bi Pipan danes še živel ... pustimo našo vodo čisto.«

Renata Gradišar

Včasih so lahko vaščani pili vodo iz vsakega potoka, ki se je vil okrog vasi. Danes žal ni več tako. Na šoli in v vrtcu smo zato želeli opomniti, kako zelo dragoceni so vsi naši vodni viri.

V lanskem šolskem letu so četrtošolci z učiteljicama Janjo Samsa in Renato Gradišar ter v sodelovanju z Metko Starič iz Zavoda Parnas spoznavali potoke v okolici šole, si ogledali potoka Vrbovec in Predvratnico in se navdušili nad čudovito naravo okoli njih. Hkrati so postali zelo zaskrbljeni varuhi voda, saj potoka Cereja nismo uspeli počistiti v celoti. Smeti je bilo enostavno preveč.

Odpertje razstave je popestrila Tinkara Adamič

Prvi obiskovalci razstave

V letošnjem šolskem letu smo želeli na pomen čistosti vseh vodnih virov opozoriti tudi ostale. Tako se je na šoli, na svetovni dan mokrišč, 2. februarja, začel razpis »Če bi danes Pipan še živel ... Pustimo našo vodo čisto.«

Starejši vaščani Velikih Lašč, predvsem tisti, ki živijo blizu potoka Vrbovec, vedo povedati kakšno zgodbo o divjem možu Pipanu, ki naj bi kraljeval velikolaškemu podzemlju.

Z natečajem naj bi obudili divjega moža, ga prenesli v naše domišljjske zgodbe, ga predstavili v likovnih delih, kvizih, križankah ter problem čistosti voda predstaviti skozi njegove oči in oči mladih ustvarjalcev.

Razpis se je zaključil na svetovni dan voda, 22. marca, z odprtjem razstave izdelkov pred knjižnico Frana Levstika v Velikih Laščah.

Na razstavi si lahko ogledate risbe, slike, kipe ali lutko Pipana; lahko rešite uganko, križanko, se igrate družabno igro ali si preberete pesem ali zanimivo zgodbo o Pipanu in njegovem varovanju voda.

Na tej razstavi žal niso dobili mesta vsi ustvarjalci. Zahvala pa velja prav vsem sodelujočim učencem šole, otrokom vrtca in njihovim mentorjem za njihov trud in ustvarjanje.

V komisiji za izbor najboljših del so bili: Mariji Lampret za literarno področje, Milan Kastelic in Matic Praznik za likovno področje ter Renata Gradišar za ugankarski del.

Vabljeni na ogled razstave, ki bo potekala do konca šolskega leta.

Zbiralna akcija odpadnega papirja

Obveščamo vas, da bomo devetošolci OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče v tednu od 15. do 19. maja izvedli še eno zbiralno akcijo odpadnega papirja.

Ure oddaje bodo objavljene na šolski spletni strani. Vabimo vas, da z oddajo naredite korak v smeri varovanja okolja, hkrati pa nam tudi pomagate zbrati nekaj sredstev, ki nam bodo prišla prav pri organizaciji valetе.

Devetošolci, generacija 2008

Šolarji sprašujejo župana

Ažbe Kovačič in Gašper Gradišar, 9. b | foto: Polona Bartol

V okviru novinarskega krožka smo se odločili intervjuvati novega župana naše občine, ki je v otroštvu prav tako obiskoval Osnovno šolo Primoža Trubarja Velike Lašče.

Kako se spominjate svojih osnovnošolskih dni?

Spominjam se jih razmeroma dobro. Če pomislim, je bilo v osnovni šoli še najlepše.

Kakšna je bila prehrana v času vašega šolanja?

Prehrana je bila dobra, ampak se spomnim, da sem včasih šel tudi trikrat po obrok kosila. Hrana je bila dobra, vendar bi lahko bili obroki kaj večji.

Kakšen učenec ste bili?

Na splošno sem bil navihan in nagajiv. Po uspehu sem bil v zlati sredini. V prvem razredu sem bil odličen, potem pa prav dober ali dober.

Kaj bi svetovali današnjim osnovnošolcem, da bi bili uspešni učenci in dobri sošolci?

Najprej bi jim svetoval, da se veliko pogovarjajo med seboj, da se družijo. Zdi se mi, da je danes preveč mladih na telefonih in raznih družbenih omrežjih. Pametno se mi zdi, da se družijo v živo, ne prek spleta. Pomembno se mi tudi zdi, da učenci obiskujete interesne dejavnosti in da ste čim bolj športno dejavni, saj vse to, verjamem, pripomore k boljšemu razmišljanju.

Ali ste kot župan ponosni na našo šolo? Zakaj? Kaj bi lahko še izboljšali?

Kot sem že omenil, sem vajino šolo tudi sam obiskoval, čeprav je, moram reči, do zdaj postala že pravi labirint – zaradi vseh dozidav. Ponosen sem na uspehe učencev. Pred nekaj leti so bili npr. državni prvaki v malem nogometu. Šola je znana tudi po tem, da pošiljamo naprej v srednje šole učence in učenke z zelo

dobrim znanjem. Izjemen uspeh se mi zdita tudi udeležba in dober rezultat dveh naših učencev v oddaji Mali šef Slovenije.

Zakaj ste se odločili kandidirati za župana?

Če bi mi pri 15 letih kdo povedal, da bom v prihodnosti župan, bi se smejal. A ko pogledam nazaj, vidim drobce, zakaj sem danes tu, kjer sem. Bil sem npr. prostovoljni gasilec, član Društva podeželske mladine, skratka ves čas vpet v delovanje znotraj občine ... Potem pa sem se leta 2017 odločil kandidirati za svetnika, kmalu še za župana. Čeprav mi v prvem poskusu ni uspelo in sem bil podžupan, nisem odnehal. Danes sem zelo ponosen in vesel, da sem župan Občine Velike Lašče.

Katere projekte nameravate uresničiti v tem mandatu?

Eden manjših projektov je zagotovo kotlovnica v Velikih Laščah, ki bo povezovala vrtec, osnovno šolo in glasbeno šolo. Večji projekt, ki ga bomo izvedli predvidoma prihodnje leto, je prizidek šolske kuhinje in renovacija starega dela osnovne šole. Potem je tukaj še zbirni center za odpadke in nekaj manjših projektov, kot so npr. nakup gasilskega vozila, večji vložek v gasilska društva, štipendije za deficitarne poklice in za nadarjene dijake; povišali bomo tudi sofinanciranje učbeniškega sklada. V načrtu imamo še večji športni park.

Kje vidite potencial za gospodarski razvoj in razvoj turizma v naši občini?

Razvoj turizma vidim preko Javnega zavoda Trubarjevi kraji, ki je bil ponovno ustanovljen pred dvema letoma. Mislim, da so zelo dobro začeli in da počasi dvi-

gujejo raven zavedanja o pomembnosti turizma in kulture v naših krajih. Menim, da se bo zato v naslednjih letih turizem izboljšal. Gospodarski potencial pa vidim v lokalnih podjetnikih, seveda v sodelovanju s kmetijsko zadrugo in občino, da jih opogumimo, da bi preko kmetijske zadruge šoli dobavljali več lokalnih izdelkov in pridelkov.

Kateri so vaši hobiji?

Na prvem mestu je mali nogomet, ki ga igram v občinski ligi, a ga v zadnjem času malce zapostavljam. Sicer pa sem aktiven prostovoljni gasilec v PGD Velike Lašče. Mislim, da je gasilska dejavnost v občini in nasploh v državi zelo dobro organizirana.

Ali radi kuhate?

Že v osnovni šoli sem hodil h kuharskemu krožku. Rad kuham, ampak posode, ki po kuhanju ostane v koritu, pa ne pomivam rad. Če bi imel nekoga, ki bi vsak dan za mano pospravljali, bi kahal vsak dan.

Kaj bi izbrali: hojo v hribe ali branje knjige na plaži?

Hm ... Naj najprej povem, da sem v osnovni šoli bral za bralno značko vseh osem let; na koncu smo šli za nagrado na izlet v Benetke. Težko se odločim, ampak v tem trenutku bi izbral branje knjige na plaži. Kadar pa grem v hribe, grem rad v dobri družbi.

Občini Velike Lašče se ob tej priložnosti zahvaljujemo za nakup prenosnih računalnikov.

Predmaturitetni recital Špele Kokošinek

Eva Pečnik | foto: Dragica Heric

Predstavila se nam je z zahtevnim programom: J. S. Bach: partita za solo violino št. 2 v d-molu (Allemanda in Giga), N. Paganini: Kaprice za solo violino, op. 1, št. 1, W. A. Mozart: Koncert za violino št. 3 v G-duru (Allegro, Adagio, Rondeau) in L. M. Škerjanc: Nesodobna bagatela. Na klavirju jo je spremljala korepetitorica Neža Bregar.

Špela je svojo glasbeno pot začela ravno v glasbeni šoli v Velikih Laščah, ko se je – še preden je začela obiskovati osnovno šolo – sprva pol leta učila igrati klavir, nato pa se je odločila, da bo v svoje roke raje vzela violino. Že na začetku je pokazala talent in zagretost za igranje, kar je večkrat dokazala tudi na vseh tekmovanjih, na katerih je sodelovala. Osvojila je najvišje nagrade, tako v domovini kot tudi tujini: kot solistka je prejela srebrno in zlato nagrado na Mednarodnem glasbenem tekmovanju in festivalu za soliste in komorne skupine Svirél; na 44. tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije Temsig je osvojila srebrno plaketo; na 47.

V sredo, 3. maja 2023, se je v dvorani Glasbene šole Ribnica v Velikih Laščah zgodil predmaturitetni recital nekdanje učenke Špele Kokošinek.

tekmovanju mladih glasbenikov Slovenije Temsig je kot prva violinistka v zgodovini glasbene šole Ribnica osvojila zlato plaketo. Nagrade na tekmovanjih je prejela tudi v komorni zasedbi klavirskega tria Pik (Eva Ivanc – klavir, Špela Kokošinek – violina, Eva Pečnik – violončelo). Na tekmovanju Svirél smo osvojile zlato priznanje; na mednarodnem tekmovanju Klavitas v Srbiji smo prejele najvišjo nagrado, lavreat; na 3. Mednarodnem tekmovanju za mlade glasbenike Oskar Rieding smo prejele drugo nagrado; na 2. Mednarodnem glasbenem tekmovanju 'Ivo Vinco' smo prav tako osvojile najvišjo nagrado, osvojenih 100 točk in lavreat.

Špela se je vsa leta šolanja udeleževala tudi v drugih glasbenih zasedbah, raznih komornih skupinah, godalnem orkestru in simfoničnem orkestru; s svojim mojstrskim igranjem je popestrila tudi marsikatero proslavo v občini in drugod po Sloveniji in tujini.

Celotno osnovo glasbeno izobraževanje je opravila pod vodstvom profesorja Iva Vlašiča. Po osmih letih se je odločila nadaljevati svojo glasbeno kariero na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana, kjer zdaj tudi zaključuje četrti letnik. Že v devetem razredu osnovne šole je začela z vzporednim šolanjem, nato pa je z njim nadaljevala in tako vzporedno obiskuje umetniško gimnazijo na Srednji vzgojiteljski šoli, gimnaziji in umetniški gimnaziji Ljubljana.

Njen prvi mentor na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana je bil profesor Vasilij Melnikov, zadnji letnik pa zaključuje pod mentorstvom profesorja Jerneja Brenceta.

Špeli ob zaključku šolanja na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana iskreno čestitamo in ji želimo še veliko glasbenih užitkov!

...

Zahvaljujemo se županu občine Velike Lašče Matjažu Hočevanju za odobritev uporabe dvorane.

60 let Glasbene šole Ribnica

Franc Malavašič, ravnatelj | foto: Boštjan Podlogar

Big Band in solist Aljoša Oražem

7. septembra 1962 je občinski iniciativni odbor izdal anketni list za vpis učencev v novo glasbeno šolo. Pokazal je veliko zanimanja in tako se je 8. septembra pred 60 leti začel pouk na ribniški glasbeni šoli.

Pet pedagoških delavcev je poučevalo klavir, harmoniko, violino, klarinet, trobento in pozavno. Sčasoma se je število učencev večalo in danes Glasbena šola Ribnica obiskuje 322 učencev na kar 21 različnih instrumentih. Če pa vključimo še učence predšolske glasbene vzgoje in Glasbene pripravnice, imamo skupno kar 340 učencev, ki jih poučuje 33 pedagoških delavcev.

Glasbena šola Ribnica je ta častitljivi jubilej praznovala 23. aprila, ko je v Športnem centru Ribnica pripravila Slavnostni koncert ob 60-letnici njenega delovanja. Koncept koncerta je bil zasnovan tako, da

se prikaže poslušalcem, zakaj je glasbena šola pomembna in kaj vse nudi kraju ter njihovim občanom. Učenci naše šole se po končanem šolanju vključujejo v različne ansamble, orkestre in pevske zборе. Nekateri se odločijo za nadaljnje glasbeno izobraževanje. Tako je Glasbena šola Ribnica povabila k sodelovanju vse, ki so ali pa so bili nekoč del nje. Ribniški pihalni orkester je bil s tremi skladbami odličen uvod v slavnostni koncert. S simfoničnim orkestrom Glasbene šole Ribnica je zagrnila bivša učenka naše glasbene šole Iza Levstek, sedaj dijakinja Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani. Prav

tako se je simfoničnemu orkestru pridružil 60-članski združeni zbor, sestavljen iz pevk in pevcev zasedb – Nonet Vitra, Oktet Gallus, Ženski komorni zbor Anamanka, Velikolaška vokalna skupina, Župnijski pevski zbor Ribnica. Kot češnja na torti koncerta je publika lahko prisluhnila krstni izvedbi skladbe Ribniška – za mešani zbor in orkester (po motivih Franca Marolta) mednarodno priznane skladateljice Nine Šenk. Koncert je bil izjemen prikaz tega, kako res pomembna je glasbena šola v kraju.

Izjemno ponosni smo na naš simfonični orkester pod vodstvom Aleksan-

Simfonični orkester

Skladateljica Nina Šenk

dra Oražma, ki je pričaral publiko večer izvrstne glasbe z raznolikim izborom skladb ter vrhunsko izvedbo le-teh. Na koncertu je jazz ritme z dvema skladbama predstavil tudi Big Band Glasbene šole Ribnica, ki ga vodi Andrej Štrekelj.

Navdušeno občinstvo je bilo priča še enemu izjemnemu koncertu Glasbene šole Ribnica in je vse nastopajoče tudi nagradilo z bučnim aplavzom.

Iskreno se zahvaljujemo vsem glasbenim gostom in njihovim mentorjem ter plesalkam KUD Balerina, ki so popestrile koncert s svojo plesno koreografijo in se že veselimo sodelovanja tudi v prihodnje.

GLASBENA
ŠOLA RIBNICA

Razpis za vpis novih učencev šolsko leto 2023/2024

Glasbena šola Ribnica vabi vse, ki se nam želite pridružiti, na vpis v naslednje programe:

PROGRAM PREDŠOLSKA GLASBENA VZGOJA

otroci, rojeni v letu 2018

GLASBENA PRIPRAVNICA

otroci, rojeni v letu 2017 (bodoči učenci 1. razreda osnovne šole)

Na šoli bo organiziran po en razred Predšolske glasbene vzgoje (največ 15 učencev) in Glasbene pripravnice (največ 15 učencev). Za vpis v Predšolsko glasbeno vzgojo in Glasbeno pripravnico ni potrebno opravljati predhodnega preizkusa glasbenih sposobnosti. Vpis v oba programa bo možen do zapolnitve prostih mest. Prijavnice dobite v tajništvu šole v Ribnici ali na spletni strani šole.

PROGRAM GLASBA – INSTRUMENT IN PETJE

kandidati, ki v letu 2023 dopolnijo 7. leto starosti in starejši

VIOLINA, VIOLA, VIOLONČELO, KONTRABAS, KLARINET, FAGOT, FLAVTA, SAKSOFON, OBOA, TROBENTA, ROG, POZAVNA, EVFONIJI (TENOR, BARITON), TUBA, TOLKALA, CITRE, KITARA, HARFA, TAMBURICA, HARMONIKA, KLAVIR, ORGLE in PETJE.

Več podatkov o priporočeni starosti in trajanju izobraževanja najdete na spletni strani šole www.gs-ribnica.si v meniju – Vpis – Izobraževalni program. Predhodni preizkus glasbenih sposobnosti je obvezen za vse, ki se želijo vključiti v program Glasba (instrumenti in petje). Število mest je omejeno. Glede na morebitne spremembe normativov in standardov s strani MIZŠ si pridružujemo pravico, da katerega od instrumentov oz. petja ne bomo vpisali. **Sprejemni preizkus glasbenih sposobnosti bo potekal v prostorih Glasbene šole v Ribnici in Velikih Laščah ter v OŠ dr. Antona Debeljaka Loški Potok in OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica po naslednjem urniku: RIBNICA**

- sreda, 24. 5. 2023, od 17. do 19. ure
- sobota, 27. 5. 2023, od 9. do 10. 30. ure
- SOLOPETJE – ponedeljek, 22. 5. 2023, ob 18.30 do 19.30. ure

VELIKE LAŠČE

- petek, 26. 5. 2023, od 17. do 19. ure

SODRAŽICA (OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica)

- četrtek, 25. 5. 2023, od 17. do 19. ure

LOŠKI POTOK (OŠ dr. Antona Debeljaka Loški Potok)

- četrtek, 25. 5. 2023, od 17. do 19. ure

Prijavnice boste prejeli in izpolnili neposredno pred preizkusom glasbenih sposobnosti. Preizkus se opravlja samo enkrat. Če kandidat opravlja preizkus večkrat, se upošteva rezultat prvega preizkusa. Kandidati bodo obveščeni o rezultatih oz. sprejemu/zavrnitvi v glasbeno šolo od 1. 6. 2023 do 9. 6. 2023. **Več podatkov o vsebini vseh razpisanih programov, pogojih za vpis in prispevku staršev najdete na spletni strani šole www.gs-ribnica.si.**

Berem, bereš, beremo

Maja Smole, MKL

Včasih se te zgodba, ki si jo prebral v knjigi, dotakne in te ne izpusti iz rok. Včasih niti ne veš, kaj te je najbolj nagovorilo. Ni ti jasno, kaj se te je dotaknilo. Veš samo to, da je vseskozi v tvojih mislih. Če zgodba govori o resničnih dogodkih, iščeš vire in želiš vedeti več. Več o tem, ali je to res bilo tako. Ali so bili ti ljudje res takšni? So res tako razmišljali, čutili, kot je opisano v knjigi? In potem odkriješ, da se je avtor držal zgodovinskih dejstev.

Tako zgodba pripomore k temu, da bolje spoznaš zgodovino. Spoznaš tudi kraje, ki so predaleč, da bi jih obiskal. Odkriješ, da so zgodovinske osebe popolnoma človeške. Za piko na i te prešine še spoznanje, da si potoval, v času in kraju, ne da bi zapustil udobje svojega doma.

Mladinski oddelek Resničnost
Casadei, Francesca: Nebo je meja
Društvo Mohorjeva družba, 2023

Filo, Giuli, Ale in Selenia vsak s svojimi strahovi pričakujejo novo šolsko leto, v katerem bodo zakorakali v srednjo šolo. Strahovi se kmalu izkažejo za manj upravičene, kot so se zdeli, in šolski dnevi sčasoma postanejo rutina. Preobrat prinese odkritje skrivnostnega sporočila, vrezanega v Giulijino klop. Razvozlanje skrivnosti postane izziv, ki prijatelje združi, a hkrati pripelje tudi do hudih sporov in zavisti. Nočni podvigi, srečanja v gozdu in branje Iliade jih vodijo do presenetljivega končnega razkritja in vsak od njih najde ključ do spoznavanja sebe in drugih.

Viri: mohorjeva.org, primus.si, nms.si
(narodni muzej slovenije), beletrina.si
mladinska-knjiga.si, cangura.com

Mladinski oddelek Fantastika
Korečič, Jana: Neon – mladinski domišljjski roman
Primus, 2023

Mladinski domišljjski roman slovenske avtorice za vse ljubitelje fantazije in znanstvene fantastike. Raziščite paralelne svetove in se podajte na nepozabno dogodivščino!

Skočite v neznano in ne pozabite ključekača, lornjete in trgovokatorja. Še prekleto jih boste potrebovali. Predvsem pa bodite pozorni na barvo oči in si nadenite smarthead!

Če bi radi izvedeli več, se pridružite Elli na potovanju v novo dimenzijo in ji pomagajte dostaviti utekočinjene knjige v paralelni svet.

Bodite pripravljeni na nepričakovano in skrita sporočila ter poskušajte razrešiti misterij rdečekarjev.

Mladinski oddelek Življenjepisi za mladino

Kamin Kajfež, Vesna; Kajfež, Tomislav: Vitez med piramidami
(Anton Lavrin, naš prvi raziskovalec starega Egipta)

Narodni muzej Slovenije, 2022

V dokumentarni slikanici spoznamo Antona Lavrina iz Vipave, ki je bil v Prešernovem času avstrijski diplomat v Egiptu. Tedaj je začel tudi z raziskovanjem – bil je eden prvih raziskovalcev starodavne civilizacije ob Nilu – ter zbiranjem staroegipčanskih spomenikov. Čeprav je večina njegove zbirke naposled končala na Dunaju, pa je Lavrin že za časa svojega življenja želel najdbe deliti tudi s svojimi rojaki na Kranjskem, da bi se tudi ti seznanili s takrat še zelo skrivnostno deželno piramid in faraonov. Tako je nekaj predmetov poslal takratnemu Kranjskemu deželnemu muzeju v Ljubljani, v rodno Vipavo pa dva izjemno redka staroegipčanska sarkofaga, ki ju lahko danes občudujemo na vipavskem pokopališču.

Knjižnice smo pomembne zaradi vseh ljudi, ki imamo radi zgodbe.

 mestna knjižnica ljubljana
Knjižnica Frana Levstika Velike Lašče

Obratovalni čas

- ponedeljek: 12:30–19:00
- torek: zaprto
- sreda: 10:00–15:00
- četrtek: 12:30–19:00
- petek: 12:30–19:00
- sobota in nedelja zaprto

Odrasli oddelek Nevrologija, Psihatrija

Lorber, Milena: Od strahu do moči – samoterapevtske rešitve, vodnik praktičnih nasvetov z vajami in motivacija za hitro opustitev strahu in paničnih napadov

Aero Print, Cangura, 2022

Od strahu do moči – samoterapevtske rešitve je vodnik praktičnih nasvetov, ki bo pomagal osebnosti rasti in hitro opustiti strah. Knjiga s svojim pristopom podaja jasna vodila in motivacijo, da lahko obvladate svoje strahove in živite regenerativen, uspešen življenjski slog. Z vajami in koristnimi nasveti za izkoriščanje svojih potencialov in proaktivno preoblikovanje strahu v moč vam bo knjiga pomagala najti notranji mir. Ta vznemirljivi delovni zvezek vam bo ponudil praktična orodja, potrebna za soočanje z življenjskimi izzivi z obnovljenim občutkom samozavesti. Skozi privlačne vaje se boste naučili prepoznati ovire in razviti strategije za uspeh. Poleg tega boste pridobili vpogled v to, kako premagati strah za samozavestno odločanje. Vaje za samozavest in soočanje s strahovi.

Odrasli oddelek Družbeni romani

Krasznahorkai, László:

Satanov tango

Beletrina, 2023

Satanov tango, literarni prvenec Lászla Krasznahorkaija, je eno temeljnih del sodobne madžarske proze. V ospredju romana je zgodba o negativnem Mesiji, lažnem profetu, preko katerega avtor tematizira zmago slepo oblasti in nasilju, nerešljiva vprašanja o človeški naravi, naivno zaupanje preprostih ljudi samooklicanim vodjem ter kolektivno nemoč. Osrednji lik romana Irimiás je manipulator, klatež, bivši zapornik, ki zlorabi obup vaščanov v propadlem in blatnem podeželskem zaselku. Pod pretvezo upanja v boljšo prihodnost vaščane odvede v »obljubljeno« deželo, pred tem pa iz njih zmami še zadnje prihranke.

Odrasli oddelek Kriminalke

Lagercrantz, David: Obscuritas

Mladinska knjiga, 2023

David Lagercrantz, eden najpomembnejših piscev kriminalnih romanov zadnjega desetletja, se vrača s prvim delom nove kriminalne serije o neprekosljivem raziskovalnem tandemu Rekke/Vargas. Hans Rekke, strokovnjak za kriminalne profile, sijajen psiholog in aristokrat s povezavami na visokih položajih, in Micaela Vargas, mlada policistka čilskih korenin, ki dobro pozna stockholmsko podzemlje, bosta združila moči v primeru, kjer ni nič, kot se zdi.

Iz velikolaškega okraja Harmonike je delal

Pri oblikovanju zapisov Iz velikolaškega okraja vam želim predati tudi spoznanje, da je dosti bolj kot sami stari predmeti pomemben naš odnos do njih. Če želimo, da dediščina preživi, se začnimo spraševati z vprašanjema Čigav? in Za koga? – govorimo o moji, tvoji, družinski dediščini. Tudi o velikolaški dediščini, kadar nameravamo na njej graditi turistično ponudbo. Takrat si še posebej prizadevamo, da obisk za obiskovalce postane doživetje in obiskovalci ob naši dediščini lahko prepoznajo svoje vrednote, jih povežejo z lastnimi spomini in občutji, uporabijo različna čutila.

Si lahko priključete v uho zvok harmonike? Kakšni so vaši prvi spomini nanjo? Ko so moji sošolci v mestu harmoniko razumeli kot »govejo muziko«, je na podeželju od vedno imela svoje uveljavljeno mesto in poskrbela za zabavo ob vsakem večjem druženju, pa naj je šlo za zapit »tolar« po uspešno izpeljani šrangji ali kakšno drugo priložnost. Ob postavljanju novega svetovnega rekorda v igranju na harmoniko sem se spomnila na neumornega harmonikarja Janeza Kožarja in njegovo umetelno prepletanje koncev ene in začetka druge glasbe, ki jih ni in ni bilo konca. Tudi njegov sin Jurij zelo uspešno gradi lastno glasbeno kariero ... Janezovega brata Antona je harmonika pospremila na zadnjo pot, kar se je marsikomu slišalo precej nenavadno, a hkrati zame eden najbolj inovativnih načinov slovesa. Z vedno novimi generacijami mladih harmonikarjev se igranje na harmoniko lepo ohranja in, kot kaže, ni skrbi, da harmonika preživi tako pri ljudskih godcih kot pri virtuozi drugih glasbenih zvrsti.

Kaj pa harmonika sama kot premična dediščina? Na velikolaškem so številne zgodbe različnih starih instrumentov povezane z družino Gačnik z Opalkovega. Še bolj natančno – z Antonom Gačnikom (1867-1955), ki na številne instrumente ni le igral, ampak jih je tudi

Mož s klobukom je Anton Gačnik

sam izdeloval. Njegov vnuk Janko Gačnik je na Opalkovem uredil dragoceno družinsko zbirko dedovih instrumentov; z veseljem vam tudi sam zaigra na katerega od njih.

»Moj ded Anton Gačnik je imel šest sinov in eno hčerko. To so bili Jože, ki so mu rekli Cerejski Joželj, moj oče Ludve ali Ludvik, Ivan, France, Lojz in Anton ter Milka. Vsi njegovi otroci so znali igrati na tamburice. Imeli so pravo tamburaško društvo in nastopali »na kopicah«. To je izgledalo tako, da so po žetvi slamo pšenice ali drugih žit zrezali v snope, te pa zložili v kopice. Vsi so se tudi naučili igrati na slovensko

frajtonarico. Moj oče Ludvik je velikokrat igral, igra pa tudi midva z bratom,« pove Janko.

»Dedove harmonike so vedno močno zvenele,« nadaljuje. »Za izdelovanje »štīm« za harmonike je uporabljal vzmetno jeklo. Ponj se je z Opalkovega odpravil v Ljubljano, običajno kar z lesenim kolesom, ki ga je izdelal sam in ga sam tudi okoval. Kovinske trakove je v Ljubljani naložil na železniške tire in počakal, da jih je povozil »cug« (vlak). Temu bi danes rekli hladno kovanje jekla; s tem je jeklo pridobilo fleksibilnost. Današnji harmonikarji gotovo poznajo t. i. »Slakov gumb«, ki omogoča bolj dinamično igranje; na svoje harmonike ga je vgrajeval že naš ded. Eno od njegovih harmonik sva odkrila z bratom; bila je pri Ambrožih (Marinčki) pri očetovem bratrancu Korlu. Brat jo je potem odkupil. Še vedno lepo poje, vendar je iz leta 1904.«

Jankov ded Anton je bil pravi mojster v izdelovanju instrumentov; izdelal je okrog dvajset frajtonaric. V črni Antonovi knjižici, ki je dragocen prikaz nekega časa, lahko razberemo zapis: »Prodal sem ene harmonike za 3500 kron 1921 leta.« (Vsaj) ena od harmonik je potovala tudi čez lužo. Anton jo je poslal svojemu prvorojencu, ki so mu rekli Cerejski Joželj, v knjižico pa zabeležil: »Harmoniko

Antonov sin Ludvik s harmoniko na vozu

smo poslali Jožli 13. maja 1929.« Čez dve leti sledi zapis: »Jožl je poslal meni 13. maja 1931 12.500 dinarju.«

Prodaja orgel (ded z besedo orgle imenuje harmonij) je v črni beležki prvič omenjena v letu 1905; prodal jih je za 73 gl. Za primerjavo še nekaj zapisov z iste strani: »Prodal sem enega junca za 78 gl. 1905. leta« ... »Prodal sem 4 hoje so bile 36. gl 1905 Avgusta mesca« ...pa še »Prodal sem fižol 327 kil rdečega 211 kil koksa. Je biv po 13 gl. 50 kr., koks po 14 gl. 50 kr, je vergu 72 gl. 1905. leta.« (vejice so dodane zaradi lažje berljivosti, op. p.). Prav tako je iz leta 1905 ohranjena dedova berda, na katero je še vedno mogoče zaigrati. Čeprav Janko svojega deda ni osebno poznal, pa mu vest ni dovolila, da bi dedove »orgle« propadle. Zato je harmonij iz leta 1905 popravil in ga ponovno usposobil.

Iz črne beležke je razvidno, da so v Ameriko potovale tudi ene od Antonovih orgel: »Prodal sem ene orgle v Ameriko, so bile 110 gl, vse to 1910. leta.« Spodaj je še pripis s tintnim svinčnikom: »Prodal še ene orgle za 100 gl.« Iz leta 1903 se je ohranil tudi popis orgel:

- 35 cm dolge
- 20 cm široke
- 6 cm visoke platnice
- 19 cm na dolgo so knofi
- 8 cm visok greben
- 3 cm debel greben
- 6,5 cm dolga peresa pri basih
- 5 cm dolgi plehi pri trampetah
- 4,5 cm dolgi plehi pri piščalih
- 3 cm dolgi tamali plehi

Janko nam navdušeno niza še druge zgodbe o inštrumentih. »Na

harmonij, ki ga je ded izdelal leta 1905, tudi sam rad večkrat zaigram. Naša soseda Julka Zakrajšek, ki je rojena 1912 in je trenutno najstarejša Slovenka, mi je pripovedovala, kako so se fantje in dekleta zbirali v cimru na Opalkovem, kako je Anton Gačnik igral na harmonij in kako so plesali. Enkrat ali dvakrat mesečno so plesat prihajali celo pari iz Ljubljane. Takrat še ni bilo radia ali gramofona in priložnosti za poslušanje glasbe še niso bile tako pogoste.«

Julka Zakrajšek se strica, kot pravi Antonu Gačniku, še dobro spominja. Imel jih je rad, samo ni prav dosti hodil po vasi. »Stric je bil tak resen; ne vem, če se je s kom kaj dosti pogovarjal. Lepo pa mu je stregla ona, Rezka, ki je bila z Blok doma. Zakrajškova z Lepega vrha. Bila je stara sedemnajst, on je bil pa že čez trideset. V Laščah so se nekako spoznali, pa tisto zrihtali. Bila je precej mlajša od njega. Pa sta se lepo zastopila. Bolj močna je bila.« (Janko med številnimi dokumenti v svoji zbirki hrani tudi originalen notarski zapis velikolaškega okrajnega notarja Josipa Smodeja, s katerim sta Anton Gačnik in »nedoletna« nevesta Terezija Zakrajšek leta 1899 v Velikih Laščah podpisala ženitno pogodbo.)

Julki je v spominu ostalo tudi to, da so nekoč pred skednjem razstlali seno, ki naj bi se do konca posušilo. Stric je pa tisto počasi obračal. Ostali so šli okrog, na log, in so že nazaj prišli, on je pa še kar obračal. »Tak je bil mečkalast,« opiše Julka, »teta je pa dol vpila: A še nisi obrnil? Potem je šla pa ona, je vihrala, da je vse okrog letelo. Ni bil za delo on, ne, po njivah ga sploh nisi videl. Vedno je bil noter. In so drugi hodili k njemu. Popravljaj je harmonike in harmonij,« nadaljuje Julka. »Popravljaj je zmeraj v hiši, kjer je imel virštat. Zraven je bila postelja, en štibelček, kuhinja, slaba takt; kasneje so jo popravili.

V tisti cimer so pa vsi hodili plesat. Majka je bila z mano, pa Mic. Velik cimer je bil, zelo velik. Pa še take orgle so imeli. Ivan je plesal, pa Ludve, pa France, vsi ti so znali plesat, ko je stric igral. Plesat so prihajali tudi cigani, tisti, ki so bili v Stopah pri Tomšiču. Gor so hodili spraševat: Boste zaigrali? Cigani so radi plesali. Eno punco

Ludvik Gačnik igra na harmoniko v domači kuhinji

so imeli, Slovenko; tista dva sta največ plesala, Slovenka pa cigan.

Stric je imel tako staro harmoniko in je kar naprej igral. Ludve je znal malo; za Ivana se ne spomnim, pa France, stric je bil pa glavni. Valček in polko smo plesali. Po parih. Hodili smo gor. Tudi Angela je rada plesala; takrat še ni bila poročena.«

Za konec še ena Jankova prigoda, kako je ded Anton v letu 1942 preliščil Italijane: Ded Anton je igral na harmonij, pri sebi pa je nosil samokres. Na zunanjih stopnicah, ki so vodile na gank, so se zaslišali hitri koraki in v hišo so že stopili italijanski karabinjerji. Ded se je v trenutku znašel, odprl vrhnji del harmonija in vanj skril pištolo. Potem je spustil pokrov in igral naprej. Niso je našli.

Ko boste obiskali Jankovo zbirko inštrumentov (najavite se prej), vam bo Janko gotovo postregel še s številnimi drugimi zgodbami – o tem, kako je njegov ded izdeloval pajkelj, kako je napravil leseno brizgalno, ki je nesla čez kozolec, če bi slučajno kje zagorelo, ter o tem, kakšen vizionar je bil ... Čeprav je umrl leta 1955 in so na Opalkovo elektriko dobili šele dve leti kasneje, je imel že skoraj dokončno izdelan elektromotor. Ohranile so se tudi njegove preroške besede: »Hudika, da bomo enkrat reznico rezali ...«

Pripravlja Metka Starič

Povzeto po zapisih Janka Gačnika in spominih Julke Zakrajšek z Opalkovega, ki jih je posnela Milena Vintar januarja 2023. Fotografije in dokumenti: arhiv Janka Gačnika

Otvoritev spominskih plošč Adamu Bohoriču in Juriju Dalmatinu v Wittenbergu

Matjaž Gruden, Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: Boštjan Kolar

Dr. Luka Ilić, pastor iz nemškega Balzheima, velik poznavalec obdobja evropske reformacije, je uspel s pobudo, da bi v Wittenbergu pri Berlinu uredili postavitve spominskih plošč Adamu Bohoriču in Juriju Dalmatinu.

Idejo je dr. Iliću posredoval Rotary klub Wittenberg, podprli pa so jo Evangelikiška cerkev AV v Republiki Sloveniji, Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar, Kulturni dom Krško, Posavski muzej Brežice in Mestna občina Krško.

Lokacija spominskih plošč je na stavbi nekdanje univerze Leucorea, kjer so že postavljene spominske plošče

različnim pomembnim evropskim reformatorjem. Slavnostna otvoritev je bila izvedena 17. 3. 2023 v mestu, kjer je začetnik reformacije Martin Luter 31. oktobra 1517 na vrata Grajske cerkve »nabil« 95 tez in s tem sprožil obsežno protestantsko gibanje. Bohorič in Dalmatin sta v Wittenbergu preživela krajše obdobje, ko so najprej tiskali

Bohoričevo in prvo slovensko slovnico Zimske urice, Dalmatin pa je leta 1584 v tem mestu izdal prvi celoviti prevod Biblije v slovenščino.

Na svečanosti odkritja spominskih plošč – plošči slovenskima reformatorjema sta že 130. in 131. spominska plošča številnim evropskim reformatorjem v Wittenbergu – so navzoče nagovorili župan mesta Wittenberg Torsten Zugehör, predsednica Državnega zbora RS mag. Urška Klakočar Zupančič, škof Evangelikiške cerkve AV v RS mag. Leon Novak, škof Saške evangelikiške cerkve dr. Johann Schneider, veleposlanica RS v Berlinu dr. Ana Polak Petrič, koordinator projekta postavitve spominskih plošč dr. Luka Ilić, predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar Matjaž Gruden, podžupanja Mestne občine Krško Ivanka Černelič Jurečič ter dr. Thomas Richard iz Rotary kluba Wittenberg. Program, ki je bil glasbeno obogaten z nastopom violončelistke Sofie Grassi, je povezovala dr. Klaudija Sedar.

Po uradnem zaključku otvoritve je sledilo družabno srečanje, kjer je predsednik SPD Primož Trubar in direktor JZ Trubarjevi kraji Matjaž Gruden visokim gostom predstavil delovanje in pomen Trubarjeve domačije za slovensko narodno zavest ter navezal uradne stike s predsednico mag. Urško Klakočar Zupančič in veleposlanico dr. Ano Polak Petrič. Obe sta poslanstvu Trubarjeve domačije in JZ Trubarjevi kraji obljubili neposredno pomoč, podporo in sodelovanje.

Govorniki na otvoritvi spominskih plošč.

Trubarjeva domačija na kulturnem bazarju

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji
foto: Stella Vlašić

Trubarjeva domačija je sodelovala na jubilejnim 15. kulturnem bazarju, ki je potekal 31. marca 2023 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Udeležili smo se različnih strokovnih predavanj in okroglih miz; na razstavnem prostoru Skupnosti muzejev Slovenije smo skupaj z Zavodom Parnas, Muzejem krščanstva na Slovenskem in drugimi partnerji predstavljali projekt POTI KNJIGE, potovanje v zgodovino knjige na Slovenskem. Obiskovalci so se preizkusili v izdelavi miniaturnih knjižic in v pisanju z gosjim peresom. Sklenili smo različna nova poznanstva in vzpostavili stike za nova sodelovanja.

Boleslav Čeru in njegova Slikovna prizorišča

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji
foto: Boštjan Podlogar

V sredo, 19. aprila, je bila v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji odprta nova likovna razstava, razstava Slikovna prizorišča priznanega likovnega umetnika Boleslava Čeruja.

Čeru se je rodil 19. septembra 1953 v Ljubljani, sedaj pa živi in ustvarja v Kranju. Že kot otroka ga je veselilo risanje in slikanje. Začetne spodbude je dobil od očeta, ki je bil ljubiteljski slikar. Po končani osnovni šoli je obiskoval poklicno kovinarsko šolo v Celju ter v Zlatarni Celje opravil praktični in zaključni izpit kot graver. Risal je vzorce za nakit in v prostem času prerisoval dela starih mojstrov. Leta 1996 se je včlanil v likovni klub Dolik Jesenice; kmalu zatem je postal član Društva likovnih samorastnikov Ljubljana. Leta 2004 je ustanovil likovno srečanje Jasna, ki še vedno deluje. Od leta 2004 je tudi član Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in član Likovnega društva Kranj.

Njegov likovni pedagog je bil med drugimi akademski slikar Vinko Tušek. Na njegovo likovno delo je vplivalo tudi poznanstvo s slovenskimi eminentnimi slikarji in kiparji, ki jih je spoznal v obdobju, ko je bil zaposlen v Galeriji Prešernovih nagajencev v Kranju. To so bili Franc Novinc, Milan Rijavec, Peter Černe, Zvest Apolonij, Oto Rimele, Vladimir Makuc, Dragica Čadež, Herman Gvardjančič, Zmago Jeraj, France Slana idr. V galeriji je bil zaposlen kar 15 let. Bil je tisti, ki je umetnike sprejemal, postavljaj njihove razstave, se z njimi pogovarjal o umetnosti in vsem mogočem. Njegova dela so tako »dotiki umetnikov«, s katerimi se je družil, če citiram besede Marka Arneža, kustosa iz Galerije Prešernovih nagajencev Kranj.

Boleslav Čeru je razstavljaj na več kot sto razstavah doma in v tujini

Čeru je razstavljaj na več kot sto razstavah doma in v tujini (Italija, Češka, Nemčija, Avstrija) in prejel več priznanj. Njegova likovna dela so v privatni lasti ljubiteljev umetnosti po Evropi ter vse do ZDA in Avstralije.

Na Trubarjevi domačiji se umetnik predstavlja s ciklom abstraktnih slik, na katerih upodablja soline. Obiskovalcem ga je predstavila likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn: *»Avtor risbi namenja posebno, svežo vlogo in ji daje povsem avtonomen prostor na slikovnem prizorišču. Le-ta prvinsko, necenzurirano, brez zadržkov in oklevanja »prede« slikarjevo misel in riše najbolj osebna občutja. Z intimnostjo ekspresionistične konotacije, ki povzema izpovednost, lahko njene »linijske konstrukcije« pojmujejo kot tok najbolj neposrednih avtorjevih miselnih izjav, ki v odločni kaligrafiji, z močjo in energijo osmišljajo slikovno polje. [...]« »Ploskve, jasno artikulirane, zamejene v čisto, geometrijsko obliko postajajo protiutež risarskemu konstruktju. Avtor te izčiščene oblike uravnoveženo, z jasno izraženim principom reda, po trdnem in preišljenem sistemu umešča na slikovno polje.«*

Večer so z glasbo popestrili violinistka Janina Tomšič ob klavirski spremljavi prof. Kristine Jeke in kitarist Marcel Hočevar – vsi iz Glasbene šole Ribnica, oddelka Velike Lašče.

Razstava bo na ogled vse do konca maja v okviru odpiralnega časa Trubarjeve domačije. Lepo vabljeni!

Na Trubarjevi domačiji se umetnik predstavlja s ciklom abstraktnih slik, na katerih upodablja soline.

VELIKOLAŠKA

deželna slikovitih zgodb

Skriti kotički Velikolaške

Stella Vlašič, JZTK | foto: Karin Novak

Zima se je poslovila; tudi pomlad odhaja. Poletje, ki ga vsi nestrpno pričakujemo zaradi toplega, sončnega vremena, dopustniških dni, sprehodov v naravi ter kolesarjenja z družinskimi člani, nas že nestrpno čaka.

Velikolaška občina je zaradi svoje pestre zgodovine, kulturnih in naravnih znamenitosti, zgodb preteklega vsakdana in skritih koticov zagotovo občina, kjer je mogoče preživeti več kot le eno dopoldne.

Za vsako poletno prihajajočo število Troble smo izbrali skriti kotic, ki ga bomo delili z vami in vam tako morda dali idejo, kam se odpraviti na sobotni ali nedeljski izlet.

Naš skriti kotic Velikolaške so Bajdinški slapovi. Gre za skup štirih slapov na potoku Bajdinc, ki izvira pod Ahacem, le en kilometer od Turjaka in Tur-

jaškega gradu. Gre za izredno slikovito sotesko s slapovi, ki pa je na nekaterih delih težko prehodna in je primerna samo za izkušene planince z ustrezno pohodniško obutvijo.

Za družinski izlet je primeren le spodnji, prvi slap, ki je visok 8 metrov. Pot do slapu je označena z lesenim smerokazom in vodi mimo turjaškega pokopališča, na katerem je kapela s srcem Hanna Auersperga. Od tu se začne koložoz spuščati proti dnu soteske, kjer preči Bajdinški potok. Stezica vodi od tu ob desnem bregu potoka navzgor do prvega slapu.

Do drugega slapu se je potrebno od tu vzpeti ob levem bregu navzgor. **Velja opozoriti, da je večina mostič, ki peljejo do slapov v slabem stanju, tako da se na raziskovalno pot odpravite skrajno previdno in v primerni planinski obutvi.**

Malo naprej priteka v Bajdinški potok njegov levi pritok; od tu se vidi drugi slap, ki premaguje 9 metrov višine.

Do tretjega slapu se je potrebno od tu podati po desnem bregu po strmi in drseči potki ter priti nad drugi slap, kjer lahko opazite stari mlin in ob njem potko, ki vodi tik pod tretjim slapom, visokim nekaj več kot 5 metrov. Takoj nad njim je viden četrty, približno 5 metrov visok slap.

Dostop do tretjega in četrtega slapu je bolj priporočljiv s ceste Ljubljana – Turjak. Pot je bolj primerna in nekoliko lažja. Na nasprotni strani odcepa za Mali Ločnik, na postajališču za avtobuse, pred naseljem Turjak, je na desni strani pot. Ta vodi mimo manjšega kamnoloma in po približno 10 minutah hoje pripelje do tretjega in četrtega slapu.

Vsi štirje slapovi in njihovi šumi so zelo slikoviti in izrazito lehnjakovi, kar pomeni, da še zmeraj »rastejo«.

*Uživajte ob raziskovanju
Bajdinških slapov!*

Ženske za vse čase na Trubarjevini

Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji | foto: Boštjan Podlogar

Razstava Muzejskega društva Ribnica Ženske za vse čase je 17. marca nadaljevala gostovanje na Trubarjevi domačiji na Rašici.

velikolaške ženske ustvarjalke tudi v domačem kraju še vedno niso enakovredno predstavljene. Trubar, Levstik, Stritar in Javoršek – vsi ti literati in njihova dela imajo v velikolaški knjižnici poseben prostor. Marije, ki je sicer tudi častna občanka Velikih Lašč, med njimi ni nikjer; prav tako si je mogoče izposoditi le eno njeno pesniško zbirko.

V kulturnem programu prireditve so sodelovale tudi mlade glasbenice Meta, Vida in Mima Kovačič.

Razstava je bila v galeriji Skedenj na ogled do 10. aprila, nato pa je pot nadaljevala še v Dobropolje.

Na otvoritvi, ki jo je povezoval predsednik društva Nejc Lovšin, so avtorji besedil na panojih in v spremljajočem katalogu predstavili posamezne izbrane ženske: Nada Lavrič Franjo Bojc Bidovec iz Ribnice, Edi Zgonc Maro Kralj iz Dobropolja, Bogdana Mohar Zofko Kveder iz Loškega Potoka, Marina Gradšnik Frančiško Pšenica iz Sodražice in Barbara Pečnik Marijo Perhaj Gorše iz Velikih Lašč. Obiskovalci so spet lahko slišali marsikatero zanimivost, ki na prejšnjih otvoritvah še ni bila predstavljena.

Posebno pozornost smo namenili Mariji Perhaj Gorše, velikolaški učiteljici, pesnici, pisateljici in kulturnici. Ker bi 19. marca praznovala 99 let, je v njen spomin pesnica Ana Porenta prebrala nekaj njenih pesmi iz pesniške zbirke Stiskalnica. Hkrati nas je opomnila, da

Na prireditvi so sodelovale tudi mlade glasbenice Meta, Vida in Mima Kovačič.

Vabilo na spomladansko ekskurzijo

Muzejsko društvo Ribnica vljudno vabi člane in nečlane društva, da se nam v **soboto, 27. maja 2023, pridružite na zanimivi celodnevni spomladanski ekskurziji z naslovom »Po Dolenjski malo drugače«**. Tokrat bomo raziskovali in spoznavali nam bližnje, vendar mnogim ne tako dobro poznane kraje.

Ekskurzijo bomo začeli z **ogledom cerkve sv. Neže na Lopati** ter nadaljevali na **Dvoru v Železo-livarskem muzeju**. Sledil bo voden **ogled mogočnega gradu Žužemberk, Soteske, znamenitega Hudičevega turna, oglednega depoja Tehniškega muzeja Slovenije in ruševin nekoč imenitnega dvorca**. Pot nas bo nato vodila v Dolenjske Toplice in Občice, kjer si bomo ogledali **muzejsko razstavo v kulturnem centru Društva Kočevarjev staroselcev**.

Več informacij lahko najdete na naši spletni strani **www.muzejskodrustvoribnica.si**. Prijave sprejemamo do **nedelje, 21. maja 2023**. Prijavite se lahko preko spletnega obrazca, ki je dosegljiv na naši spletni strani, ali nam pišete na **muzejskodrustvoribnica@gmail.com** ali nas pokličete na telefon **051 888 619** oz. **041 764 022**.

KNJIŽNICA POD KROŠNJAMI NA TRUBARJEVI DOMAČIJI 18. junij – 28. avgust 2023

Čas za listanje:
nedelje,
od 18. junija naprej,
med 10.00-17.00

V knjižnici bomo gostili:

Literarno skupino KUD Primož Trubar pod mentorstvom mag. Ane Porenta s ciklom Sledimo Stritarju.

•••

Glasbeno ustvarjalnico s Tjašo Tomc (Društvo Finta).

•••

Izmenjevalnico oblačil in igrač.

•••

Nekaj pa vam še prihranimo kot presenečenje.

Spremljajte naš program na spletni in FB-strani Trubarjeve domačije.

Lepo vabljeni!

Javni zavod Trubarjevi kraji v sodelovanju z Zavodom Divja misel.

KAKO JE VATIKAN POSTAL LEVSTIKOV DOM

mag. Barbara Pečnik, dr. Marjana Dolšina Delač, Mija Starc

Levstikov dom je še danes osrednja stavba na velikolaškem trgu. Bila je zgrajena po drugi svetovni vojni na porušeni temeljih nekdanje mogočne Grebenčeve hiše, imenovane Vatikan. V njej so se odvijale številne dejavnosti. Hranilnica in posojilnica je v njej imela gostilno, mesarijo in pekarno. Tu je bila nastanjena pošta.

Raznovrstnost dejavnosti se je nadaljevala v povojnem času. Dom je imel urejeno dvorano, bife in mesnico. Služil je za šolske prostore vse do izgradnje nove šole na sedanjem mestu leta 1967. Takrat se je v stavbo preselila knjižnica, danes delujejo dvorana, kabelska televizija, Levstikova in Stritarjeva spominska soba, od leta 2015 pa tudi galerija.

Levstikov dom je v desetletjih prerasel svoje prvotno poslanstvo, usmerjeno v združništvo, kulturne in izobraževalne dogodke. Postal je povezovalno središče velikolaške dežele, zgrajen iz skupnosti in za skupnost.

**Odprtje razstave bo v
petek, 26. maja 2023, ob 19. uri v galeriji
Levstikovega doma v Velikih Laščah.**

Pokrovitelj razstave je Občina Velike Lašče.
Javni zavod Trubarjevi kraji

MEDNARODNI MUZEJSKI DAN NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

Četrtek, 18. maj 2023, od 9. do 17. ure

Obiskovalci si boste lahko brezplačno ogledali Trubarjevo spominsko sobo, mlin in žagarsko zbirko na Temkovi žagi.

Likovna razstava slikarja Boleslava Čeruja Slikovna prizorišča v galeriji Skedenj in

Borec med literati in literat med borci,

ob 70. obletnici postavitve spomenika Primoža Trubarja na Rašici v Trubarjevi čitalnici.

Samostojen sprehod po skulpturah Trubarjeve domačije
Kiparsko sožitje trubarjeve domačije

ob 16. uri: Trubar in njegov čas, predavanje v Trubarjevi spominski sobi

ob 17. uri: Ustvarjalna delavnica za otroke iz recikliranih materialov Kakšne barve je poljubček v izvedbi Društva Finta.

Vstop je brezplačen!

muzeji,
trajnostni
razvoj in
dobro počutje

@lcomOfficial

@lcomOfficial

#IMD2023

POLETNA MUZEJSKA NOČ 2023

Trubarjeva domačija, Rašica
sobota, 17. junij 2023,
od 18. do 23. ure

ob 18. uri

Divji mož Pipan

pripovedovalski sprehod ob Rašici
(Zavod Parnas)

...

ob 19. uri

La Fiesta Grande »Por Amor«

Koncert Big Banda in Pihalnih orkestrrov
Glasbene šole Ribnica

...

ob 21. uri

Andrej Perhaj:

**predavanje o Trubarju v
Trubarjevi spominski sobi**

...

Za individualne obiskovalce bo na
ogled domačija s svojimi stalnimi postavitvami
ter občasna

41. likovna razstava
Trubarjevi kraji: Josip Stritar
in likovna kritika

(galerija Skedenj)

Vabljeni!

Javni zavod Trubarjevi kraji

Zanimivo dogajanje pri Kulturnem društvu Škocjan

Nataša Virant | foto: KDS

V soboto, 25. februarja 2023, smo se članice in člani zbrali na občnem zboru in po nekajletnem mirovanju obudili Kulturno društvo Škocjan, ki ponovno pripravlja veliko zanimivih dejavnosti.

Predsednik krajevne skupnosti Škocjan in dolgoletni član društva Martin Tomažin nam je predstavil dosežanje delovanja društva, ki je bilo uradno registrirano pred 44 leti ter deluje na različnih področjih kulture še nekaj deset let več. Obravnavali smo spremembe statuta in izvolili nov upravni odbor v druge organe društva. Z minuto molka smo se poklonili nekdanjim vodilnim članom društva, ki so nas zapustili v zadnjem času.

V letu 2023 smo si zastavili cilj, da bomo pripravili več novih in zanimivih dogodkov, predavanj, koncertov in delavnic za člane ter prijatelje. Tako smo 25. marca že pripravili prireditev za naše žene in matere, ki se je udeležilo toliko krajanov in krajanek, da je bila društvena dvorana polna do zadnjega kotička; na

Otroški pevski zbor Krheljčki je zapel za mamice.

Nataša Klinc Vybiralik je navdušila s sproščenostjo in avtorskimi pesmimi.

začetku aprila smo na delavnici ustvarjali velikonočne voščilnice in cvetne butarice; na literarni večer k nam prihaja učiteljica, pisateljica ter govorka Sabina Košmrl Kaučič. Trenutno največ časa in truda sicer namenjamo organizaciji tradicionalne kulturne prireditve »Stati inu obstatik«, ki bo 11. junija popoldne.

Na prireditve z veseljem povabimo in sodelujemo z gosti ter kulturnimi ustvarjalci iz občine Velike Lašče. Tako sta na prireditvi za žene in matere nastopila gospa Nataša Klinc Vybiralik in otroški pevski zbor Krheljčki z Gradeža.

KUD Marij Kogoj Turjak in Turistično društvo Turjak vabita na **25. REVIJO PEVSKIH ZBOROV IN VOKALNIH SKUPIN**

Občine Velike Lašče, ki bo
10. junija 2023, ob 18. uri, na gradu Turjak

Prireditev podpira Občina Velike Lašče

TROBLA

Oglase sprejemamo na trobla@velike-lasce.si
ali po tel. **01 7810 370**

Objava malih oglasov (do 60 besed
s presledki) je **brezplačna**.

Cenik je dostopen na spletni strani Troble.

Uspešno izpeljan 3. velikolaško-dobrepoljski pohod po Brodnikovi poti

Stella Vlašič, JZTK | foto: Slavko Nuzdorfer

Če se sprašujete, kdo je bil župnik, ki je zastavil in začel graditi današnjo, mogočno župnijsko velikolaško cerkev ter prvo nadstropno zidano šolo daleč naokoli, kje je bil rojen, kdo je avtor prvih dveh slovenskih tiskanih knjig v slovenskem jeziku, kje se skriva Zmajevo gnezdo, kje ponikne potok Rašica in še mnogo drugih zanimivosti, ste lahko odgovore poiskali na 3. velikolaško-dobrepoljskem pohodu po Brodnikovi poti.

Janez Brodnik, rojen v Ponikvah, je bil prvi velikolaški župnik ter prvi, ki je leta 1856 zasnoval in začel graditi mogočno velikolaško župnijsko cerkev. Skoraj istočasno je dal zgraditi tudi prvo nadstropno zidano šolo daleč naokoli v želji, da velikolaška mladina ne bi ostala neuka in nepismena.

Ideja pohoda po Brodnikovi poti se je porodila pri članih TD Dobropolje, ki so želeli Brodnikovo zgodbo in njegovo pomembno zapuščino peljati naprej. Letošnji pohod, tretji po vrsti, je bil prvič organiziran v sodelovanju z Občino Velike Lašče in Javnim zavodom Trubarjevi kraji. S skupno promocijo smo uspeli zbrati kar 60 pohodnikov iz bližnjih in oddaljenejših krajev, kar je zagotovo dokaz, da moramo s skupno organizacijo nadaljevati tudi v prihodnje. Popotnica naj nam bo povezovanje s sosednjimi občinami. Bo že držalo, da je v

slogi moč. V spomin na začetno skupno sodelovanje med TD Dobropoljem in JZTK je bila na novo postavljeni leseni, masivni mizi na Rajturnu, ki ga je med drugim sofinancirala Občina Velike Lašče, postavljena majhna kovinska tablica z napisom.

Še kratek povzetek poti: Pohodniki so se na pot podali ob 8.30 uri. Zbrali so se v Velikih Laščah pred cerkvijo Marijinega vnebovzetja; pred štartom so se lahko udeležili kratke predstavitve življenja in dela župnika Janeza Brodnika, ki jo je vodil gospod Manfred Deterding. Sledil je pohod do Malih Lašč, nato do Trubarjeve domačije, kjer je sledil kratek postanek z razlago o domačiji in vasi Rašica. Podal jo je domačin Božo Zalar. Od tu so se pohodniki podali v strm klanec skozi slikovito vas Rašica po makadamski poti do »Zmajevega gnezda« in vzpetine Rajturn, kjer so se na novo

postavljenih lesenih klopek malo odpočili. Tu so otroci lahko uživali tudi ob iskanju skritega zaklada (zmajčka). Daleč segajoč pogled na s soncem obsijano dolino je bil pomirjujoč za dušo in telo. Sledil je spust do Ponikev in nato ogled mesta ponikalnice potoka Rašica, ki leži sredi tipičnega ponikovskega kraškega polja. Pohodniki so imeli priložnost tudi pokukati v notranjost podružnične cerkve sv. Florijana iz leta 1731 s čudovitimi baročnimi zlatimi oltarji. Pot so nadaljevali do rojstne hiše Brodnikovih. Po kratkem postanku so se podali proti Velikim Laščam, kjer so pohod zaključili okrog 13.30 ure. Pohod je vodil Niko Samsa, član Planinskega društva Velike Lašče. 10-kilometrski pot je primerna tako za posameznike kot družine.

Hvala vsem za odziv in izkazano dobro voljo. Se že veselimo bodočega sodelovanja.

Na domačiji pri Brodnikovih

Na vrhu Rajturna

Ahac Jakič je našel pobelega zmajčka

Odkrijte edinstvene izdelke in zanimive dejavnosti socialnih podjetij na sejmu socialnega podjetništva v Ljubljani

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) vabi na brezplačen obisk sejma socialnega podjetništva 2023, ki bo potekal **v središču Ljubljane na Stritarjevi ulici, v petek, 26. maja 2023, od 12. do 15. ure.**

Priložnost boste imeli spoznati različna socialna podjetja ter izvedeti, s čim se ukvarjajo. Na stojnicah bodo na voljo tudi izdelki za nakup, dogodek pa bo popestril bogat animacijski program.

Pri Zavodu Aktivna starost vas bo čakal nasvet kineziologa, na hitri delavnici pri Simbiozi Genesis pa boste lahko nadgradili svoje znanje uporabe pametnega telefona. Za najmlajše in otroke bo poskrbel Zavod 4Lune z lutkovno-gibalno predstavo ter risanjem z ilustrator-

ko. Če iščete novo pohištvo ali zanimiv izdelek iz jeansa, boste lahko obiskali stojnici Društva Verjamem vate in Fundacije Vincenca Draklerja. Poleg tega bodo na voljo tudi izdelki iz Sončka in Zaposlitvenega centra Korak.

Predstavila se bodo še druga zanimiva socialna podjetja: Inštitut za zaščito otrok Lunina Vila, kjer boste z nakupom prispevali k brezplačni psihosocialni obravnavi otrok, Zavod Brez ovir, Jezikovna zadruga Soglasnik, Center Celostne oskrbe, GOGS, BiT Planota in Kreativna zadruga. Pri vsaki stojnici vas čaka posebno kulinarčno presenečenje, na voljo pa bodo tudi okusni napitki, za kar bo prav tako poskrbelo socialno podjetje.

Sejem je del projekta Socialno Podjetniška INformacijska Točka – sPOINT. Dogodek je sofinanciran s strani Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

ZA NUJNO POMOČ KLIČI 112

S 1. majem 2023 se vsa nujna medicinska pomoč (NMP) Zdravstvenega doma Ribnica izvaja preko številke 112.

Na podlagi sklepa Vlade se s 1. majem 2023 v sistem Dispečerske službe zdravstva (DSZ) vključuje tudi enota NMP Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma Ribnica, kar pomeni, da bo aktivacija NMP potekala izključno preko DZS in enotne telefonske številke 112 in nič več preko stacionarne telefonske številke ZD Ribnica. Nujni telefonski klic bo sprejel zdravstveni dispečer, ki bo pridobil podatke o kraju intervencije, telefonski številki ter podatke o bolezni/poškodbi po potrebi predal intervenciji v izvajanje, sočasno pa podal navodila za oskrbo pacienta do prihoda enote NMP ali, po potrebi, s kličočim ostal na vezi do prihoda ekipe do pacienta.

Lokacija ambulante NMP vključno z zdravnikom še naprej ostaja v prostorih ZD Ribnica, spreminja se zgolj način aktivacije ekip NMP.

Prednosti novega načina obravnave nujnih telefonskih klicev za uporabnike:

- poenotena obravnava vseh pacientov
- hitrejša aktivacija ekip NMP (že med sprejemom klica)
- hitrejša aktivacija ekip drugih izvajalcev ob zasedenosti ekip NMP Ribnica
- po potrebi dajanje navodil za oskrbo pacienta do prihoda ekipe NMP
- po potrebi opravljen posvet z zdravstvenim dispečerjem

Cvetni prah v apiterapiji

Blanka de Far Papež (Čebelarstvo de Far Papež – Pr' čebelci)

Cvetni prah so majhna zrna, ki jih čebele zbirajo iz cvetov rastlin in igrajo ključno vlogo pri oprraševanju. V apiterapiji se cvetni prah uporablja predvsem zaradi svojih bogatih hranilnih in zdravilnih lastnosti.

Hranilna sestava cvetnega prahu

Cvetni prah vsebuje beljakovine, vlaknine, vitamine (vitamin C, A, D, E, vse iz skupine B, razen B12), aminokisliline, maščobe in maščobne kisline. Vsebuje okoli 25 % beljakovin, kar je približno od pet do sedemkrat več kot v mesu, jajcih in siru. Vsebuje tudi pomembne minerale, elemente v sledih, in to kar do 60 elementov, kot so kalcij, jod, železo, magnezij, kalcij, selen in druge.

Nekatere od pogostih uporab cvetnega prahu v apiterapiji so:

- **Prehransko dopolnilo:** Uporablja se kot prehransko dopolnilo, ki povečuje energijo, izboljšuje prebavo in krepi imunski sistem.
- **Antioksidant:** Ščiti celice pred oksidativnim stresom in vnetji ter preprečujejo razvoj kroničnih bolezni, kot so srčno-žilne bolezni, rak in diabetes.
- **Izboljšanje imunskega sistema:** Pomaga uravnavati imunski sistem in zmanjševati vnetja. Pripomore k pozitivnemu učinku zdravljenja alergij, avtoimunskih bolezni in za krepitev imunske odpornosti.
- **Pozitivno vpliva na zniževanje holesterola:** pomaga k zniževanju holesterola v krvi.
- **Diabetes:** Uporablja se tudi za podporo k zdravljenju diabetesa, saj povzroči povečanje inzulina. Normalizira endokrinološki sistem in normalizira živčni sistem, ki aktivira proces izločanja inzulina iz trebušne slinavke. Cvetni prah se priporoča za lajšanje sladkorne bolezni tipa 2.
- **Podpora reproduktivnemu zdravju:** Uporablja se za izboljšanje reproduktivnega zdravja, saj vsebuje hormone in druge biološko aktivne snovi, ki uravnavajo spolne funkcije in plodnost.

Uporaba in skladiščenje cvetnega prahu

Uporaba cvetnega prahu v apiterapiji se lahko razlikuje glede na posamezne potrebe in zdravstvene težave. Priporočljivo je uživanje zmrznjenega oziroma svežega cvetnega prahu, saj ima tak največjo vrednost izkoristka človeku koristnih snovi. Svež cvetni prah namočimo za 30 min v med ali tekočino (voda, sok, kefir, jogurt). V tem času ga večkrat pomešamo. Uživamo ga zjutraj, na tešče, pri težavah s povišano želodčno kislino in po jedi. Preventivno je priporočljiva vsaj enomesečna kura jeseni in spomladi za krepitev imunskega sistema.

Priporočene dnevne količine za odraslega človeka so od 30 do 40 g na dan, najbolje v treh obrokih. Otroci, stari od 3 do 5 let: 5 do 10 g. Otroci stari od 6 do 12 let: 10 do 15 g.

Opozorilo:

Alergijske reakcije pri uživanju cvetnega prahu so sicer redke. Toda priporočamo, da cvetni prah začnete uživati v manjših količinah (par granul) in vsak dan količino povečujete do želene.

V naslednji številki Troble se bom posvetila pisanju o matičnem mlečku in pozitivnih učinkovinah v apiterapiji. Za dodatna vprašanja in nasvete sem vam na voljo po e-pošti: blanka@prcebelci.si.

6. svetovni dan čebel

20. maja bomo praznovali že 6. svetovni dan čebel (SDČ), ki so ga leta 2017 razglasili Združeni narodi na pobudo Republike Slovenije. S tem se je končal dolgotrajni postopek, ki se je pričel leta 2014. Razglasitev še danes pomeni enega izmed največjih diplomatskih dosežkov v samostojni Sloveniji.

Prvo praznovanje svetovnega dne čebel je bilo organizirano leta 2018 v Žirovnici na Gorenjskem, kjer je bil rojen Anton Janša, največji čebelar, ki se je rodil 20. maja 1734 in po katerem je bil izbran dan za praznovanje svetovnega dne čebel.

Uspešno izpeljana osrednja prireditev Lions kluba Ribnica

Lions klub Ribnica | foto: Nik Hren

Člani Lions kluba Ribnica v letošnjem letu obeležujemo 23. obletnico našega delovanja. 30. marca 2023 smo v dvorani Levstikovega doma v Velikih Laščah priredili letošnjo osrednjo prireditev kluba, ki je združila dobrodelnost naših podpornikov in članov ter družabno prireditev z naslovom »Večer smeha in plesa«.

Za veselo razpoloženje je poskrbel znani stand-up komik Aleš Novak, za plesne užitke pa vrhunska in z mednarodnimi priznanji nagrajena plesalca standardnih in latinskoameriških plesov Ana Ekart in Vincenzo Chianese.

Mednarodna dobrodelna organizacija Lions Club International (LCI) je bila ustanovljena leta 1917 v Chicagu v ZDA in danes združuje približno 1,4 milijona članov v 48.000 klubih v 200 državah sveta. Dobrodelnost LCI je usmerjena v pet temeljnih ciljev: boj proti lakoti, boj proti otroškemu raku, boj proti slepoti in slabovidnosti, skrb za okolje in boj proti diabetesu. V zadnjem obdobju LCI podpira tudi dodatne aktivnosti kot pomoč ob naravnih nesrečah in pomoč mladim. Prvi evropski Lions klub je bil ustanovljen leta 1948 na Švedskem v Stockholmu.

Nasmejaj nas je stand-up komik Aleš Novak.

Dogodek sta popestrila plesalca latinskoameriških plesov Ana Ekart in Vincenzo Chianese.

Zveza Lions klubov Slovenije – Distrikt 129 je sestavni del mednarodne organizacije LCI in povezuje 55 slovenskih Lions klubov in več kot 1400 članov. Prvi Lions klub v Republiki Sloveniji je bil aprila 1990 ustanovljen v Ljubljani.

Lions klub Ribnica je bil ustanovljen marca 1999 in danes združuje 31 članov. Od tedaj smo člani zbrali in v celoti razdelili več kot 200.000,00 EUR donacij, vse v lokalnem okolju štirih občin, znotraj katerih deluje klub (Ribnica, Sodražica, Loški Potok in Velike Lašče). Z resnično skrbnostjo in visoko mero presoje izbiramo pomoči potrebnega. Podrobnosti o našem delovanju, zbiranju sredstev in podeljenih donacijah si lahko tudi sami ogledate na naši spletni strani www.lions-ribnica.si. Člani kluba delujemo prostovoljno in za svoje delovanje ne dobimo nobenega plačila.

Vse dobre ljudi po srcu vabimo, da podprejo delovanje našega kluba z donacijo:

LIONS KLUB RIBNICA,

Škrabčev trg 21, 1310 Ribnica,
IBAN: SI56 0232 1026 1890 353.

Za vsak prispevek se že vnaprej zahvaljujemo in obljubimo, da bomo poiskali kar najbolj upravičene prejemnike pomoči.

Ura spominov in opominov Smrečju

Srečo Knafelc | foto: Ladislav Zupančič

Maj je mesec ljubezni in mladosti, a v Smrečju je vsakega 4. maja trenutek spomina na najtežji del naše zgodovine – na dogodke iz druge svetovne vojne. To je bil čas narodovih in osebnih preizkušenj, čas, ko se je bilo potrebno odločiti o svobodi ali pa služenju zavojevalcu. Zagotovo je bila takratna odločitev mnogo težja od tiste leta 1991; moč zavojevalca je izgledala neskončna, nezlomljiva in odločitev za upor je mejila že na

norost. A to ni bila. Brez nje ne bi bilo niti bivše domovine Jugoslavije, v kateri je imela Slovenija vlogo najrazvitejše republike, niti ne bi moglo priti do osamosvojitve in samostojne države Slovenije.

Slovesnost se je začela s slovensko himno; spominski venec je položila predsednica Mestnega odbora ZZB Ljubljana Julka Žibert v spremstvu Toneta Koviča in predsednika društva ZS.

O vsem zgoraj navedenem je tekla beseda slavnostnega govornika na slovesnosti, člana mestnega odbora ZZB Ljubljana in udeleženca NOB Toneta Koviča. Predsednik društva Zarja spominov Velike Lašče je na začetku, v času, ki bi ga sicer zapolnili z nastopom učenci osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče, predstavil življenjske zgodbe šestih žrtev iz Smrečja in s tem opozoril na dejstvo, da smo tako izgubili ljudi, ki bi še kako lahko pomagali v obnovi

porušene domovine. Živ spomin na preostalih enaindvajset žrtev se bo obudil na naslednjih slovesnostih.

Kulturni program je bil izveden s strani zbora Pevci izpod Rožnika in recitatorke Tjaše Jeraj, ki je zelo občuteno prebrala tri Kajuhove pesmi. Ob koncu je kritični Stritarjev sonet doživeto prebral povezovalc programa Matjaž Gruden, ki je udeležence za zaključek povabil na tovariško druženje ob pusu, ki ga je pripravila skupina Janeza Lukančiča.

Posebna zahvala gre Slovenski vojski, ki je s svojo prisotnostjo izkazala spoštovanje do zgodovine in do umrlih; zahvala gre tudi praporščakom iz Ljubljane in vsem trem domačim ter Tonetu Centi za odlično ozvočenje. Hvala tudi vsem obiskovalcem, ki so s svojo prisotnostjo in pozornostjo osmislili dogodek v prijaznem majskem vremenu!

Letni volilni občni zbor Društva Zarja spominov

Srečo Knafelc

Vpetek, 21. marca, smo člani Društva Zarja spominov Velike Lašče opravili redni letni občni zbor, ki pa je bil tokrat tudi volilni. Predsednik se je v uvodnem nagovoru dotaknil glavnih aktualnih tem sedanjega trenutka v državi, širše v Evropi in svetu ter na koncu še situacije v občini po lokalnih volitvah 2022.

Po uvodnem nagovoru in potrditvi dnevnega reda in predlaganih organov zbora je delo prevzelo delovno predsedstvo, ki ga je vodil Ivan Grebenc. Delo je potekalo brez zapletov in prisotni člani društva so soglasno potrdili vsa poročila o delu v preteklem letu ter vse kandidate za novi štiriletni mandat. Predsednik ostaja Srečo Knafelc. Soglasno je bil potrjen tudi načrt dela za leto 2023.

Delovni predsednik je povabil novega starega predsednika, da nagovori novo sprejete člane društva. Predsednik je na kratko orisal stanje na področju članstva, poudaril pomembnost delovanja na prenosu pozitivnih izročil NOB na nove generacije in nato nagovoril štiri nove člane društva ter jim predal nagelj in knjižno darilo.

Z minuto molka smo se spomnili lani umrlih članov.

Pod točko razno sta se z nagovorom oglasila tudi oba gosta. Daniel Divjak je predvsem orisal stanje na področju skrbi za spomenike in evidenco le-teh ter izpostavil dobro sodelovanje med društvoma, ki bi ga lahko še nadgradili z organizacijo obiskov otrok in mladine na spominskih prireditvah. Pobudo bomo poskusili oživeti.

Marko Kožar je predlagal, da kot društvo oblikujemo pobudo v zvezi z vojno v Ukrajini, in sicer da se zaradi vseh vpletanj sil zunaj Evrope, predvsem ZDA, Evropo razglasi za nevtralni kontinent. Člani so zamisel, da se to idejo posreduje krovni organizaciji ZZB, soglasno podprli.

Predsedujoči je nato vse prisotne povabil na tovariško druženje ob hrani in pijači.

Tradicionalna prireditev DPŽ
ob materinskem dnevu

Društvo podeželskih žena pri spomladanskih aktivnostih

Dragica Heric | foto: Niko Samsa, DPŽ

V spomladanskih mesecih Društvo podeželskih žena Velike Lašče izvaja že svoje tradicionalne dejavnosti in prireditve, vsako leto pa se loti tudi česa novega. V letošnjem letu se je društvo pomladilo, saj sta se jim pridružili dve mladi dekleti; še vedno pa vabijo vse mlade in tudi starejše, ki se rade družijo in ob tem gojijo aktivnosti, povezane s skoraj pozabljeno tradicijo kraja, običaje, šege in navade, znanje o jedeh in pijačah, ki še živi v spominih in ga želijo prenašati na druge.

Otroška folklorna skupina

Članice PŽ Velike Lašče že vrsto let izvajajo prireditev ob materinskem dnevu, ki je tako postala že tradicionalna. Program prireditve že nekaj let pripravlja članica Jožica Mavsar Nosan, ki jo je letos, v nedeljo, 26. marca, v Levstikovem domu v Velikih Laščah tudi povezovala. Zbrane v polni dvorani je nagovorila predsednica DPŽ Velike Lašče Magdalena Peterlin, nastopajoči pa so z recitali, pesmijo, plesom in glasbo obeležili materinski dan, katerega praznovanje izvira iz ZDA in ga tam praznujejo že od leta 1910. V Evropo je navada prišla po prvi svetovni vojni, vendar ob različnih datumih. Sprva je bil določen 15. maj, potem pa prestavljen na 25. marec. V Sloveniji se po drugi svetovni vojni materinski dan zaradi praznovanja dneva žena, 8. marca, praviloma ni praznoval, danes pa je spet v veljavi in se praznuje na isti dan kot Marijino oznanjenje, torej 25. marec, je o materinskem dnevu povedala Jožica Mavsar Nosan. Letos sta na prireditvi sodelovala otroški pevski zbor OŠ pod vodstvom Vite Mekinda s korepetitorko Marušo Pirkovič in Otroška folklorna skupina pod vodstvom Veronike Lipovec ob spremljavi s harmoniko Vala Miheliča. Učenci 3. a pod vodstvom Jožice Mavsar Nosan so zaplesali in recitali pesmi na temo mama. Sodelovali so tudi ansambel Klemna Krežeta in mažoretke pod mentorstvom Klavdije Križ Potisk.

Izdelovanje butar in izmenjava semen

Prireditve ob materinskem dnevu je ena od štirih samostojnih prireditev, ki jih članice Društva podeželskih žena pripravljajo vsako leto. Prav tako že tradicionalno vsako leto pred cvetno nedeljo izdelujejo butare. Letos so jih pred cerkvijo v Velikih Laščah ponujale v nedeljo, 26. marca; izdelovale so jih dva dni prej pri članici Nadi Debeljak. Poleg oljčne vejice, veje sadnega drevja, leske, dreva, brina in drugih zelenih vej so butaram dodale še rožice iz krep papirja in spomladansko cvetje.

Že večkrat so v svojo družbo in v družbo vseh, ki jih zanima vrtnarjenje, povabile kmetijsko svetovalko, specialistko za zelenjadarstvo pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Ljubljana Ano Ogorelec. V sobi v Levstikovem domu je 11. aprila letos predavala o poru, čebuli in česnu v prehrani; dotaknila se je tudi pridelave teh čebulnic. Udeleženke so s sabo prinesle tudi nekaj semen in sadik zelenjave, začimb, dišavnin in cvetja, ki so si jih z veseljem izmenjale.

Izmenjava semen in sadik

Udeleženke predavanja o čebulnicah s kmetijsko svetovalko, specialistko za zelenjadarstvo Ano Ogorelec (skrajno desno).

Projekt za kakovost življenja na podeželju

DPŽ Velike Lašče stalno sodeluje v številnih projektih in dejavnostih Zveze kmetov Slovenije, katerih članica in predstavnica osrednje regije je članica DPŽ Velike Lašče Cirila Marinič. Zveza kmetov Slovenije sodeluje pri projektu TERA, kjer si prizadevajo raziskati enakost spolov na podeželju na različnih ravneh. Vsebine projekta so razvoj celostnega pristopa za lajšanje ter usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja na podeželju, temelječega na vzpostavitvi večdeležniških regionalnih sistemov in lokalnih partnerstev. Aktivnosti pri projektu TERA bodo pripomogle, da opolnomočijo prebivalce podeželja, pričnejo razmišljati o enakosti spolov, odpravijo stereotipe, ki veljajo za moške in ženske, in izboljšajo kakovost življenja na podeželju. Zastavljene projektne naloge izvajajo z vzpostavitvijo mentorskih shem ter pilotnega izvajanja delavnic. V sodelovanju z Zvezo kmetov Slovenije bo DPŽ Velike Lašče 21. 9. letos v Velikih Laščah gostiteljica ene od nalog projekta. Izvajala se bo delavnica z naslovom Delo, počitek in prosti čas, ki se je bodo udeležile članice društev podeželskih žena Osrednje slovenske regije.

Članice DPŽ Velike Lašče so se pridružile tudi dobrodelni akciji Društva kmetov Mislinjske doline, v kateri so zbirali denar za članico kmetico leta Majdo Sinreih za nakup nove proteze, ki ji bo omogočala lažje in samostojnejše gibanje.

Članice DPŽ Velike Lašče se mesečno srečujejo vsako zadnjo sredo v mesecu v prostorih občine Velike Lašče, kjer pregledajo dejavnosti minulega meseca in naredijo načrte za tekoči ali prihodnji mesec.

V družbo vabijo nove člane, predvsem mlade in vse ostale, ki jih zanima vse, kar je povezano s tradicijo kraja, ohranjanjem običajev, šeg in navade; rade pečejo, ustvarjajo in se predvsem rade družijo.

Upokojski kotichek

Pomladne variacije na isto temo ali kaj se je pri nas dogajalo v zadnjih dveh mesecih.

Helena Grebenc Gruden | foto: Martin Gruden, Emil Lenič

8. marec – dan za veselje

Pri vseh novodobnih praznikih in praznovanjih, ki so na pomlad posvečeni nežnejšemu spolu, smo starejše še vedno najbolj naklonjene 8. marcu – Dnevu žena. Ne samo zato, da ga združimo z našimi mučeniki in se tako lahko skupaj in enakopravno poveseimo, ampak predvsem zaradi simboličnega zgodovinskega predznaka izpred več kot 110 let. Vedno znova ponavljamo, da je to spomin na večletni organizirani boj za politične, ekonomske in socialne pravice žensk tako v Evropi kot v Ameriki. V času industrializacije je v upor in boj ženske pahnilo izkoriščanje in neenakost. In danes? Vsaka za sebe ve, koliko pravic in svoboščin ima, koliko smo »vredne« in kako smo dragocene. Žal pa boj za »nadvlado« traja ves čas in povsod. Mogoče bi predvsem mlajše morale vedeti, da smo pri nas dobile volilno pravico šele leta 1945. In še misel Golde Meir: Da so ženske boljše od moških, ne moremo reči, gotovo pa niso slabše!

Kljub vsemu se z razumnostjo in spoštovanjem lahko uredi marsikaj. In me verjamemo, da pri tem veliko pomaga tudi sproščeno druženje, prijateljstvo in prava volja.

31. marec – dan za raziskovanja

Poleg aktivnosti iz standardnega društvenega programa sekcij smo se ob koncu meseca odpravili na zanimiv in poučen izlet na Goričko. V vasi Grad smo si ogledali doživljajski park Vulkanija.

Na območju današnje Slovenije je pred 3 milijoni let bruhal vulkan. In na podlagi teh ugotovitev je nastala celotna zgodba. Na začetku ogleda smo spoznavali raznovrstnost vulkanov in njihove značilnosti. Skozi lavinsko cev smo se nato sprehodili v razžarjeno

podzemlje. Spoznali smo geološko zgodovino zemlje, geološki razvoj in nastanek Goričkega. Najbolj je bil zanimiv 4D stereoskopski film o nastanku vesolja in razmahu življenja na Zemlji in nato izbruh vulkana. Popeljali smo se tudi s 3D vlakom in si ogledali razstavo kamnin.

Ogled Vulkanije je bil vezan tudi na obisk gradu in tako smo se iz pravadnine vrnili v 11. stoletje in si ogledali še grad Grad, ki je takrat nastajal. Današnja podoba je dobival po 16. stol. in tudi pozneje. Večkrat je bil dozidan in prenovljen. Po 2. svetovni vojni je bil nacionaliziran in po letu 1999 postal kulturni spomenik državnega pomena v

lasti Republike Slovenije. Še vedno ga obnavljajo in počasi dobiva veličastno podobo. Poleg predstavitve zgodovine in stavbnega razvoja gradu, smo si ogledali viteško dvorano, grajsko kapelo, poročno in koncertno dvorano, delavnico domače obrti, vinsko klet, naravoslovno razstavo in grajski park. Z nekaj prenočišči in veliko obiskovalci grad že kar zaživi.

Drugače pa: velike ambicije, veliki načrti, veliko obnove ...

12. in 13. april – dan za kulturo

Kar v dveh terminih je Niko Samsa popeljal skupini naših članic in članov na poldnevni obisk Slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani. Začetki muzeja segajo v leto 1938, ko so pričeli zbirati gradiva o zgodovini ljudskih, meščanskih in srednjih šol na Slovenskem. V letu 1951 je muzej dobil dolgoročno vsebinsko in organizacijsko obliko. Deljen je bil na tri oddelke: na razstavno zbirko, pedagoško knjižnico in arhiv z dokumentacijo. Na temelju zbrane dokumentacije, ki jo dopolnjujejo za vse šole na slovenskem etničnem ozemlju še danes, je muzej leta 1960 dobil naziv Dokumentacijski center za zgodovino šolstva. Strokovni sodelavci se sedaj ne ukvarjajo samo z zbiranjem muzealij; vedno bolj proučujejo, razstavljajo in se posvečajo raziskovanju šolske zgodovine in pedagoških dejavnosti. Muzej hrani obsežno zbirko predmetov in gradiva o zgodovini šolstva in peda-

gogike; še posebej zanimive so zbirke zlatih knjig, zvezkov, spričeval, šolskih učil, poročil, šolskih slik, fototeke stavb, razredov, opreme, učnih pripomočkov in še mnogo drugih nam včasih zelo ljubih predmetov.

Še bolj zanimiv je bil obisk Hiše iluzij, kajti iluzija je trik, ki naša čutila zmede in nas prepriča, da je tisto, kar vidimo resnično. Preveliko število naspotujočih si informacij zmede naše možgane, vendar vsak doživlja iluzijo drugače in je odlična dogodivščina za vse obiskovalce – tudi za nas.

18. april – dan za varnost

Kar nekaj časa je preteklo, da nas je ponovno obiskal predstavnik Policije Ribnica. Ne, ničesar strašnega nismo naredili, samo policist za velikolaški okoliš Janko Divjak je bil gost naše okrogle mize. Tema pogovora je bila Varnost na cesti in varnost doma, ki pa se je razširila na vse mogoče teme, saj je bilo zanimanje za predavanje kar veliko in sprememb za upokojence-voznike tudi. Veseli nas, da so taki pogovori zelo sproščeni in v mnogih primerih smo dobili želene informacije. Zahvaljujemo se g. Divjaku, da si vedno vzame za nas čas in nas obišče.

21. april – dan za na morje

Če upokojencem »celincem« rečeš, da gremo na morje, je to velik dan. Če nas pa tja popelje prof. Edi Zgonc, je to posebno doživetje. Pazljivo je potrebno slediti njegovi pripovedi in tale sestavek bi bil predolg, če bi opisovali vse zanimivosti, dejstva, drobne in velike informacije, ki nam jih je dobrohotno stresal kar tako mimogrede. V polpretekli zgodovini so na Reki in Opatiji delovali in službovali Primož Trubar, Janez Trdina, Valentin Metzinger, Tone Kralj v Opatiji in vsak je pustil svoj pečat. Po teh sledih smo šli. Seveda moramo omeniti tudi našo manjšino na Reki, kjer po oceni Inštituta za narodnostna vprašanja živi 1000 Slovencev in se združujejo v Kulturno prosvetnem društvu Bazovica.

Ampak vsega je bilo veliko in sprehod po mestu je bil kar naporen. Pričeli smo ga na glavni tržnici in se ustavili v parku pred Hrvaškim narodnim gledališčem Ivana pl. Zajca. Nadaljevali smo do ulice Janeza Trdine in cerkve Marijinega vnebovzetja s samostojnim nagnjenim stolpom. V 4. stoletju je bil na tem mestu javni termalni kompleks, nato kulturno središče in pozneje nesojena katedrala Reke. V stoletjih je

cerkev doživela veliko prenove in dopolnjevanj. Za nas so pomembna baročna kiparska dela ljubljanskih mojstrov in oltarna slikarska dela Valentina Metzingerja. Seveda smo potem obiskali tudi katedralo, cerkev sv. Vida, ki je lep primer baročne rotunde, z začetkom gradnje leta 1638. Čeprav je bilo že kar malo poletno vroče, smo uspeli priti tudi do Muzeja mesta Reke, ki združuje pomorski, kulturno-zgodovinski muzej, lapidarij, etnografski in arheološki muzej. Vse skupaj je združeno v monumentalni neorenesančni palači, ki jo je 1892 leta zasnoval arhitekt Alajos Hauszmann in jo obdal z lepim francoskim vrtom. Senco smo še iskali po zanimivih mestnih ulicah, se slikali pred osnovno šolo Nikola Tesle in šli skozi najožjo mestno ulico vse do korza na obali, kjer smo naš sprehod zaključili.

Po krajšem oddihu na avtobusu smo prispeli v mondeno Opatijo. Hladili smo se v parku Angiolina, uživali na sprehajalni poti ob obali in zavistno opazovali zgodnjo plavalko v morju.

In zaključna resnica je, da Reka ni samo Trsat in Opatija niso samo hoteli.

Blagoslov traktorjev pri Sv. Gregorju

Dragica Heric

Strojni krožek Urban že tradicionalno vsako leto v maju na igrišču pri Sv. Gregorju pri Ribnici pripravi blagoslov traktorjev, kmetijske mehanizacije in drugih strojev oziroma unimogov. Letos se je na blagoslov s svojimi traktorji, unimogi in tudi oldtimerji pripeljalo več kot 160 lastnikov. Najstarejši med njimi je bil traktor Farmall, letnik 1956 lastnika Jožeta Kozine.

Traktoristi in lastniki so se s svojimi unimogi na praznik dela zbrali ob 13. uri pri Gasilskem domu v Velikih Laščah in na Ortneku pri Viniji ter se v koloni odpeljali proti Sv. Gregorju. Kot nam je povedal predsednik Strojnega krožka Urban Matavž Stritar, se je letos zbralo več kot 160 traktorjev, unimogov in oldtimerjev z njihovimi lastniki. Zbrane je nagovoril tajnik Strojnega krožka Urban Stanko Oblak, ki je na kratko predstavil krožek, ki deluje od leta 1996 na območju Občin Velike Lašče,

Jože Kozina se je pripeljal s traktorjem Farmall, letnik 1956.

Ribnica, Sodražica, Loški Potok in Cerknica. V SK Urban je včlanjenih 87 članov, ki imajo v lasti okrog 1000 hektarjev kmetijskih in gozdnih površin. Kot je še povedal Oblak, v okviru SK Urban prirejajo razne demonstracije nove kmetijske mehanizacije, na katerih člani krožka dobijo vse informacije o zmogljivosti in delovanju le-te. Vsako leto pozno v jeseni ali pozimi organizirajo strokovne ekskurzije, na katerih prav tako člani pridobivajo najrazličnejše informacije in spoznajo primere dobrih praks na kmetijah in pri delu s kmetijsko mehanizacijo. Poleg tega so ekskurzije tudi za druženje in medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj članov.

Tokrat se je blagoslova udeležil tudi predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Roman Žvegljč, ki je poudaril, da na praznik dela ne smemo pozabiti na pravice kmetov in spoštovanje do kmečkega dela. »Kmetje imamo pravice do kmetovanja, obdelovanja slovenske

zemlje in do pridelovanja zdrave hrane,« je povedal Žvegljč in vsem prisotnim zaželel dobro delovanje strojev, zdravje njihovim lastnikom in predvsem zelene travnike, rodovitna polja, zdrave živali in poštene odkupne cene.

SK urban je z organizacijo Blagoslova traktorjev in traktoristov začel leta 2010, kar pomeni, da je bil letošnji že enajsti povrsti. V letu 2020 in 2021 blagoslova ni bilo zaradi več tednov slabega vremena in zaradi epidemije covid-19. Idejo za blagoslov je podal dolgoletni aktivni član župnik Andrej Mulej, ki je tudi letos blagoslovil traktorje in traktoriste ter unimoge in njihove lastnike. Po blagoslovitvi je sledilo druženje, ki ga je z glasbo popestril tudi domači ansambel. Glede na prijave so z darilom nagradili tudi tri najstarejše traktorje. To so bili traktor Farmall, letnik 1956 lastnika Jožeta Kozine, traktor Fendt, letnik 1959 lastnika Roka Pirnata, in traktor Fiat, letnik 1959 lastnika Tomaža Zadnika.

Traktorje in traktoriste in druge stroje in njihove lastnike je blagoslovil župnik Andrej Mulej.

čas za piknik

Steaki, burgerji,
ražnjiči, čevapčiči, žar klobase, ...

www.kzlasce.si

**KMETIJSKA
ZADRUGA
VELIKE LAŠČE**

Florjanova maša v Škocjanu

Nika Možek, PGD Turjak

Gasilci 4. maja praznujemo mednarodni dan gasilcev. To je dan sv. Florjana, zaveznika gasilcev, zaščitnika pred požari in poplavami. Njegovo podobo lahko opazite naslikano skoraj na vsakem gasilskem domu. Njemu v čast se gasilci vsako leto zberemo pri Florjanovi maši in blagoslovu. Maša GZ Velike Lašče je tokrat potekala v župniji Škocjan pri Turjaku; udeležila so se je vsa prostovoljna gasilska društva iz gasilske zveze s svojimi vozili z več kot 80 gasilci ter nekaj gasilske mladine. Ob koncu smo si zaželeli čim manj intervencij in več prijetnih dogodkov ter odšli z gasilskim pozdravom NA POMOČ! Po maši je pred gasilskim domom Turjak sledila podelitev priznanj za opravljen tečaj za čin pripravnik in pogostitev vseh zbranih.

**GASILSKA
VESELICA
PGD TURJAK**
z ansamblom Nemir

sobota, 10. junij 2023,
ob 20. uri,
gasilski dom Turjak

TD Turjak

Tik pred velikonočnimi prazniki smo pripravili velikonočno ustvarjalnico, eno najbolj obiskanih do sedaj. Vodila jo je ga Andreja Sivka.

Da se mladi udeležijo čistilne akcije, je danes že redkost. Ko so prišli drugič po vrečke, je to več kot pohvalno. Seveda hvala tudi njihovim domačim za vzor in pomoč.

37. TRADICIONALNI POHOD PO TURJAŠKI TURISTIČNI POTI

nedelja, 25. junij 2023
ob 8. uri, izpred brunarice
TIC na Turjaku

Postanki z vodenimi ogledi:

Cerkev sv. Ahaca in samostojni zvonik, muzej kmečkega orodja (M. Ločnik), obisk sušilnice sadja (Dod Gradež), turjaško pokopališče s kapelico Marije dobrega sveta (s srcem Hanna Auersperga).
Zaključek: predvidoma ob 13. uri

Vljudno vabljeni!

Tudi letos je v našem kraju v jutranjih urah zadonela prvomajska budnica, ki jo je zaigrala dobrepoljska godba.

Kako deluje politika?

Marko Gruden

Kako izvolimo evropske funkcionarje?

Če smo imeli v letu 2022 troje volitve, teh letos ne pričakujemo. Toda naslednjo pomlad se bomo spet mudili na voliščih, saj bomo volili svoje predstavnike v Evropski parlament (EP).

Slovenija ima kot članica EU v Evropskem parlamentu 8 svojih poslancev. Vseh 705 evropskih poslancev je voljenih neposredno (izvolimo jih volivci). Če bi merili v odstotkih, bi Nemčija morala imeti približno 131 poslancev (ima jih 96), Slovenija pa nekaj več kot 3 (ima jih 8). Tako se zagotavlja večja slišanost tudi državam z manj prebivalci. Mandat traja 5 let.

Na teh volitvah volimo poslance s preferenčnim glasom – najprej obkrožimo stranko ali listo, nato pa še ime in priimek kandidata, ki nam je najbolj všeč. Če bo stranka ali lista zbrala dovolj glasov za poslanca, bo to mesto zasedel kandidat z največ preferenčnimi glasovi.

Ne volimo pa na teh volitvah zgolj državljani Slovenije, ampak tudi državljani drugih držav EU, ki imajo pri nas stalno ali začasno bivališče. In ne volijo vse države v nedeljo. Nazadnje so v četrtek volili Nizozemci in Britanci, v petek Irci in Čehi, ki so volili tudi v soboto, skupaj z Latvijci, Maltežani in Slovaki. Britanci tokrat ne bodo volili, saj so zapustili EU.

Različne so tudi starostne meje za kandidaturu – večina državljanov EU lahko kandidira pri 18 letih, nekateri pri 21, 23 ali celo 25 letih (Italija in Grčija). V Avstriji in na Malti lahko volijo pri 16 letih, v Grčiji pri 17, drugje pa pri 18.

Evropski parlament je edini neposredno voljen organ EU. Kaj pa Evropska komisija in Evropski svet ter Svet EU?

Predsednika Evropske komisije (oz. trenutno predsednico Ursulo von der Layen) je predlagal Evropski svet, potrdil pa Evropski parlament. Evropsko komisijo (EK) sestavlja 27 komisarjev, po en iz vsake države. Kot ekipo (ne posamezno) jih predlaga Svet EU s privolitvijo že izvoljenega predsednika EK, potrditi pa jih mora Evropski parlament.

Slovenija je nazadnje za komisarko predlagala Alenko Bratušek, ki pa se na zaslišanju pred pristojnim odborom EP ni najbolje odrezala in je od kandidature odstopila. Evropski komisar iz Slovenije je nato postal Janez Lenarčič; zadolžen je za resor kriznega upravljanja (civilna zaščita in humanitarne akcije). Skupaj s celotno ekipo EK ga je potrdil Evropski parlament. Del prisega komisarja je tudi, da ne bo delal po navodilih nobene vlade, ampak v skupno dobro Unije.

Evropski svet smo že omenili – ta ni voljen, ampak je sestavljen iz vodij držav (večinoma predsedniki vlad, v predsedniških sistemih predsedniki držav), predsednice EK in predsednika Evropskega sveta, ki je trenutno Belgijec Charles Michel. Predsednika za mandat dveh let in pol izvolijo člani Evropskega sveta.

Svet EU (ki ga ne smemo mešati z Evropskim svetom ali Svetom Evrope) pa ni en organ, ampak ima kar 10 različnih sestav. Sestavljajo ga ministri držav članic glede na področja (npr. zunanji ministri, okoljski ministri, kmetijski ministri). Seje vodi minister iz države, ki trenutno predseduje Svetu EU – v tem polletju (januar – junij 2023) je to Švedska, v prvi polovici leta 2021 pa je Svetu EU predsedovala Slovenija.

Na kratko: Državljanji izvolimo Evropski parlament, ki potrdi predsednika Evropske komisije in njegovo ekipo, v kateri je vedno tudi nekdo iz Slovenije, ki pa dela za Unijo in ne za interese naše države. Evropski svet je sestavljen iz vodij držav, ki izvolijo predsednika, Svet EU pa iz ministrov za posamezna področja.

Velike Lašče imajo državne prvake in slovenske reprezentante

Franc Ambrožič | foto: arhiv ŠD Extrem

V ŠD Extremu iz Sodražice zelo uspešno igrajo futsal trije bratje Čop. Najstarejši izmed bratov Luka je mladinski reprezentant Slovenije in tudi že občasni članski reprezentant Slovenije.

Z mladinsko reprezentanco je na začetku aprila igral kvalifikacije za evropsko prvenstvo. Igrali so v glavnem mestu Moldavije Kišinjevu in v konkurenci domačinov, Kazahstana in Poljske z dvema zmagama in remijem osvojili prvo mesto. Uvrstili so se na evropsko prvenstvo, ki bo septembra v Poreču na Hrvaškem.

Luka je bil eden izmed nosilcev igre slovenske reprezentance; prispeval je tudi dva gola. Iz ŠD Extrem so barve Slovenije zastopali še vratar Nik Ambrožič in igralca Andraž Gregorič in Anže Žlindra, ki sta tudi prispevala vsak po en gol na turnirju.

Mladinci ŠD Extrem državni prvaki

Luka je tudi eden glavnih igralcev v ŠD Extrem. Igra tako za člansko kot mladinsko ekipo. Obema ekipama je letos uspelo največ, kar je bilo možno. Članska ekipa je v 2. SFL prepričljivo osvojila prvo mesto in se uvrstila v elitno prvo ligo v sezoni 2023/24, kjer se bo merila z najboljšimi ekipami v Sloveniji. ŠD Extrem je na 16 tekmah druge lige osvojil 40 točk. 13 zmag, en neodločen rezultat in dva poraza. Luka se je izkazal za izvrstnega strelca in na koncu z 18 goli postal drugi strelca lige

Mladi reprezentanti z leve Anže Žlindra, Nik Ambrožič, Luka Čop, Andraž Gregorič.

in najboljši strelca v ekipi ŠD Extrem. V mladinski ligi U-19 se je z uspešnimi igrami Luki pridružil tudi mlajši brat Mihael, ki je sicer še kadet in igra tudi v selekciji U-17. Oba sta se okitila z naslovom mladinskega državnega prvaka. Luka se je zopet izkazal za odličnega strelca; dosegel je kar 22 golov. Še važnejši pa je podatek, da je v izločilnih bojih dosegel kar 6 zadetkov in odločilno prispeval k naslovu državnega prvaka. Dal je tudi gol iz igre in iz 6 metrov na zadnji odločilni tekmi proti Siliku iz Vrhnike. Mihael je prav tako dosegel nekaj pomembnih golov, še bolj pa se je izkazal z asistencami. ŠD Extrem je po rednem delu DP osvojil 1. mesto. Na izločilnih tekmah so najprej v četrtfinalu dvakrat premagali FK Dobropolje s 6:1 in 6:3, v polfinalu pa po pravi drami FK Trzin s porazom na prvi tekmi 5:4 in zmagi

Ekipa državnih prvakov.

doma 3:2. Zahvaljujoč pravilu več danih golov v gosteh so se fantje uvrstili v veliki finale. Na prvi finalni tekmi v Sodražici zmaga ŠD Extrema s 4:2. Na Vrhniki po rednem delu 1:1. Sledili so strelji s 6 metrov, kjer so bili igralci ŠD Extrema boljši s 5:3. Osvojen je bil naslov prvaka in slavje se je lahko začelo.

Kot že rečeno, je Mihael igral tudi za kadetsko ekipo U-17, ki je letos v DP osvojila 9 mesto. Najboljši strelca ekipe U-17 s 15 zadetki je bil prav Mihael. Vedno je tudi vpoklican v selekcioniranje svoje generacije v reprezentanco Slovenije. Tako Luka kot Mihael uspešno igra ta veliki nogomet za ekipo NK Vrhnika.

Selekcija U-15 tretja

S tem pa športnih uspehov v družini Čop še ni konec. Najmlajši od bratov Martin, ki igra za selekcijo U-15, je prav tako igralec ŠD Extrema. V letošnjem DP je ekipa ŠD Extrem igrala odlično in na koncu osvojila tretje mesto in bronaste medalje. Na žalost je bil Martin večji del sezone poškodovan; z njim bi se prav gotovo borili

za še višje mesto. Po rednem delu je ekipa zasedala vrh lestvice U-15 zahod. V četrtfinalu so izločili ekipo KMN Meteorplast; v polfinalu je bil boljši FK Dobovec. V borbi za tretje mesto z ekipo KMN Slovenske gorice je bilo napeto do konca. Zmaga v gosteh z 8:6, doma pa verjetno najslajši poraz v njihovih kratkih karierah z 0:2. Zaradi več danih golov v gosteh so bili tretji kljub skupnemu rezultatu 8:8. Nepopisno veselje in ponos teh mladih igralcev. Tako kot brata tudi Martin igra veliki nogomet, le da on za Bravo iz Ljubljane.

Veliki uspehi v družini Čop: mami Lidija in ati Miro sta lahko ponosna na svoje sinove. Prav gotovo teh uspehov brez trdega dela Luka, Mihaela in Martina ne bi bilo. Potrebno je bilo tudi veliko odredkanja, logistike in požrtvovalnosti staršev, da se vse to uskladi in realizira. Miro je tudi kameraman na tekmah ŠD Extrem; njegove posnetke predvajajo tudi v futsal magazinu na športnem kanalu Š1.

Za te uspehe jim iz ŠD Extrem čestitamo in jim želimo, da z nami doživijo še velike uspehov in lepih, nepozabnih trenutkov.

Mlajša selekcija je bila 3. v državnem prvenstvu.

SUV za VSE
okuse in pričakovanja

5 Garancije brez omejitev kilometrov
8 Garancije na baterijo

Povprečna poraba goriva: 1,383 – 7,816 l/100 km, emisije CO₂: 31,40 – 181 g/km. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov. Šilke so simbolne. Akcija velja do razprodaje zaloga. Več informacij vezanih na akcijsko ponudbo je na voljo pri pooblaščenih prodajalcih vozil Hyundai. Pogoj garancije in podatki o specifični porabi goriva in emisijah CO₂ so na voljo na www.hyundai.si. Kupci ste v raziskavi QUDAL (QUALITY MEDAL) terenskim vožljom Hyundai podleteli priznanju Najvišja raven kakovosti na slovenskem trgu. Vir: <https://www.quadal.com/SLOVENIA-653YP18>. Najboljši SUV srednjega razreda v velikem primerjalnem testu Prima. Rezultati Prima testa: <https://sio.lnet/avtomoto/testi/primerjava-12-suv-test-je-pokazal-najbolje-foto-591935>.

HYUNDAI

Avtohiša Zalar d.o.o.

Male Lašče 105, 1315 Velike Lašče 01 7881 999 031 331 920 prodaja@avtohis-a-zalar.si FB Instagram

Uspešen nastop mladih košarkarjev KK Velike Lašče v državnem tekmovanju

Martin Lovšin, Predsednik KK Velike Lašče | foto: Drago Perko, arhiv KK Slavko Duščak

»Žoga je okrogla in se kotali«, so besede, ki jih je rad poudarjal karizmatični trener Andrej Akoth, legenda velikolaške osnovnošolske košarke. Priznati moram, da me je pomen teh besed vedno begal; ali jih je potrebno jemati dobesedno, ali pa se v njih skriva kakšna globlja resnica, ki presega meje košarke same?

Bržkone gre zgolj za duhovit dovtip, ampak človek dejanj in prebrisanih taktičnih zamisli. Morda pa je želel zgolj predati sporočilo, da je košarka enostavna in da na igrišču ni potrebno preveč komplicirati. Kakorkoli že, kljub temu, da je košarka v osnovi enostaven šport, nas lahko nauči številnih pomembnih lekcij, ki pridejo prav tudi v življenju.

Do nekaterih teh spoznanj so prišli tudi mladi velikolaški košarkarji, ki so v letošnjem letu nastopali na državnem tekmovanju Košarkarske zveze Slovenije (KZS). Tekmovanje poteka po dvokrožnem ligaškem sistemu v obliki turnirjev in ekipe so razdeljene po regijah. V KK Velike Lašče smo na tekmovanje pristopili z dvema selekcijama, U10 (učenci

4. razreda in mlajši) in U12 (učenci 6. razreda in mlajši). V tekmovanju je skupaj nastopalo kar 187 ekip; na začetku januarja je žreb določil, da se bodo naši mladi nadobudni košarkarji pomerili z ekipami Grosuplje, Litija, Brežice, Cedeviata Olimpija, VBO Ljubljana, Ivančna Gorica, Krka in Troti. Tekmovanje se je pričelo konec meseca januarja, ko smo v Športni dvorani Velike Lašče pod taktirko nekdanjega slovenskega košarkarskega reprezentanta in izjemnega ostrostrelca, trenerja in nekdanjega občana Slavka Duščaka gostili dva turnirja: ekipa U10 se je v soboto 21. januarja pomerila z ekipama KK Ivančna Gorica in KK Litija (ž); nasprotnici ekipe U12 v nedeljo 29. januarja sta bili ekipi KK Ivančna Gorica in KK Grosuplje. Pred številno domačo publiko

so naši otroci zaigrali neustrašno, borbeno in zelo pozhrtvovalno. Z ekipno igro je selekcija U12 vknjižila dve zmagi, selekcija U10 pa je prav tako prikazala odlično predstavo, a ker pravila tekmovanja določajo, da se med tekmo rezultat ne sešteva, končnega zmagovalca ni bilo. Naši mladi košarkarji so bili za trud nagrajeni z bučnih aplavzom s tribun in s svežim krofom iz Pekarne Kukelj. Krofi so bili tako slastni, da so nekateri otroci na skrivaj odtujili in pojedli tudi krofe, ki so bili namenjeni trenerjem. Trenerji nismo bili preveč jezni, a so vseeno nepridipravi morali na naslednjem treningu narediti 10 sklec. Naši košarkarji obeh selekcij so z dobrimi predstavami nadaljevali tudi na prihodnjih turnirjih v Grosupljem, Ivančni Gorici, Litiji, Brežicah, Ljubljani in Novem mestu; obe selekciji sta se udeležili 6 turnirjev, kjer sta skupno vsaka odigrali po 12 tekem. Večino tekem smo dobili; med drugim je klonila tudi mogočna Cedeviata Olimpija; nekaj smo jih tudi izgubili. Končni rezultat niti ni tako pomemben; med tekmovanjem so se mladi košarkarji naučili veliko novih lekcij, ki jim jih ponu-

Selekcija U-10 je prvič izkusila tekmovalni ritem.

ja igra košarke: da ekipa vedno premaga individualno kakovost, da je za napredek potrebno vložiti trud in čas, kako sprejeti poraz in kako se dostojno vesti v primeru zmage, kako biti vodja, kako sprejeti odgovornost za napake in kako se iz njih naučiti ... Na tekmovanju je vsaj na eni tekmi nastopilo kar 45 mladih košarkarjev, kar je zares izjemna udeležba. Košarka ima v Velikih Laščah že zelo dolgo tradicijo in je od nekdaj zelo priljubljen šport, toda tako popularna ni bila še nikoli. Na tem mestu bi se rad zahvalil vsem, ki ste tako ali drugače prispevali

svoj delež, da je to tako. Trenerju Slavku Duščaku, ki vodi Šolo košarke Slavko Duščak že 15. leto, trenerjema Bojanu Zidarju in Simonu Babiču, nekdanjima trenerjema Matjažu Lovšinu in Maticu Babiču, nekdanjemu osnovnošolskemu trenerju Andreju Akothu, ki nas je med drugim naučil, da je »žoga okrogla in se kotali«, Roku Jakliču, prvemu predsedniku kluba in glavnemu pobudniku, da je KK Velike Lašče več let nastopal v članskem tekmovanju, Luki Dončiču, ki s svojimi potezami navdušuje stare in mlade in ki je poskrbel, da večina otrok

nosi dres s številko 77. Zahvala gre tudi Občini Velike Lašče za podporo in vsem staršem za vaše zaupanje. Kar nekaj je takšnih, ki ste pred dobrimi 20 leti ali več tudi sami obiskovali košarkarske treninge v Velikih Laščah. Prepričan sem, da ima prav vsak kakšno zabavno anekdoto iz tistih časov. Hvala seveda tudi vsem mladim košarkarjem in košarkaricam, ki tako množično in s takim veseljem obiskujete treninge in ki boste v prihodnosti skrbeli, da se bo košarkarska tradicija v Velikih Laščah nadaljevala. Vidimo se ponovno naslednjo sezono!

Obvezno fotografiranje po zmagi.

Ekipa U-12 je slavila tudi nad Cedevito Olimpijo.

KVALITETA
VARNOST
VARČNOST
disajn

**VRHUNSKA KVALITETA IN
BREZČASEN DIZAJN**

051 402 780 / info@priba-okna.si / www.pribaokna.si
Obrtna cona Ločica pri Turjaku

Vsa toplina tvojega srca
in vsa tvoja ljubezen
ostajata za vedno z nami.

Zahvala

ob izgubi naše drage mame,
stare mame in prababice

BERTE LENIČ

(1933-2023) iz Srnjaka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, znancem za izrečena sožalja,
podarjeno cvetje in sveče.

Hvala gospodu župniku Andreju Ojstrežu,
pogrebni službi Zakrajšek, sosedi Marinki
za prebrane poslovilne besede ter pevcem
za lepo opravljen obred.

Hvala vsem, ki ste se poslovili in našo
mamo pospremili na njeni zadnji poti
k večnemu počitku.

Žalujoči vsi njeni

Pride čas, ko krik srca zadoni na
ves glas, ko zaboli in boli vse dni.
Dolgi so dnevi, še daljše noči.
Spuščamo te v SVETLOBO,
težko nam je, predajamo te nebu,
naj sprejme te.

Zahvala

NIKO PETERLIN

(1955-2023) iz Dolščakov

Vsem, ki ste na kakršen koli način srčili in
lajšali tegobe življenja njemu in nam, se
iskreno zahvaljujemo.

Bilo vas je veliko.

HVALA!

Vsi njegovi

ZAHVALE

ob izgubi bližnjih lahko
oddate preko e-pošte
trobla@velike-lasce.si
ali v tajništvu Občine Velike Lašče.

Zahvali lahko priložite fotografijo;
besedilo naj bo v obsegu
do 400 znakov s presledki.

Cena objave znaša 16 EUR + DDV.

Uredništvo

Popravek k tekstu

»In memoriam«

Danici Vrhovi

v Trobli 2/2023

Sodobnik Danice Vrhove, naš občan, me je s
prijaznim pismom opozoril na napačno trditev
v tekstu "In memoriam" Danici Vrhovi v Trobli
2/2023. Učiteljici in učitelj iz tistega časa v
ljudski šoli v Karlovinci niso znali italijansko in
posledično se v šoli med italijansko okupacijo
ni govorilo italijansko. Za napačno navedbo
se opravičujem, občanu pa se za pozornost in
opozorilo še enkrat zahvaljujem!

Srečo Knafelc, Krvava Peč

In memoriam ZA VEDNO SE JE POSLOVIL »RAŠKI MALAR« FRANCE ŠKULJ

Brat Jože Škulj, Rašica

Raški »malar« je bilo domače ime med ljudmi, ko so se pogovarjali med seboj o tebi in tvojem delu. Soboslikar in pleskar pa je uradni strokovni naziv delovnega področja, ki si ga opravljal, dokler se nisi odločil in čopič postavil v kot.

Kakor koli razmišljam, ima življenje svojo pot. Leta prinesejo v naše življenje nekaj radosti, a tudi žalosti. Kolikokrat sva govorila o življenju, ki si ga spoštoval, ljubil in delal za ljubi kruhek in molil.

Že kmalu, ko si odslužil takrat obvezno vojaško dolžnost, si se odločil za samostojno obrt. Dela je bilo veliko in odgovornosti, ki si jo opravljal vestno z garanjem in ob zadovoljstvu strank od zore do mraka. Nikoli se nisi pritoževal ali kakor koli skušal spremeniti začrtane poti, za katero si se izučil in opravljal kot samostojni obrtnik.

V zimskem času, ko usahne soboslikarstvo, si zlasti ob večerih iz mavca izdeloval pastirčke in ovčke, jih barval in jim s tem dal navidezno življenje. Polagoma so ob božičnem času zapolnili enega od kotov v naših domovih kot jaslice, celo tam v daljni Ameriki. Ob nedeljah si si vzela čas in s čopičem nanašal na platno barve in ustvarjal pod-

be domačih krajev v zadovoljstvo številnih Raščanov, kakor tudi ameriških Raščanov.

Kdo oziroma katera gospodinja te ni poznala, kajti v občini in širše, tja do Bezgovice nad reko Kolpo in po Beli krajini, si gospodinjam belil oziroma, kot so dejale, »malal« kuhinje in druge prostore. Rad si se pošalil, »da ti kuha vsak dan druga gospodinja« oziroma da ti je kuhala osebna kuharica samega slovenskega gospoda škofa v Ljubljani, ko si belil njegove osebne delovne prostore.

V času aktivne delovne dobe si poleg vsega ročno s čopičem prebelil v ljubi Sloveniji 56 slovenskih cerkva, za kar si dobil cerkveno vseslovensko odlikovanje od gospoda škofa v Ljubljani.

Z delom slikopleskarstva si pričel kot mlad fant po okolici domačega kraja, ko še nisi imel kolesa, kaj šele avtomobil, ko je bilo potrebno prehoditi vse peš po Bloški planoti in Beli krajini, z nahrbtnikom, v katerem si nosil orodje in barve, da si gospodinjam belil kuhinje in druge prostore, kajti slovenskega človeka si posodobil, da je spoznal, da obstajajo najrazličnejši valjčki, z najrazličnejšimi vzorci rožic, kot so rade rekly gospodinjje, ko si jim belil kuhinje in druge prostore.

Nekega dne je prišel do tebe z občine nerazgledan davkar, da mu pokažeš stroj, s katerim hitreje »malaš« prostore, da bi te več obdavčil.

Pokazal si mu nekaj ročnih valjčkov, za katere si je predstavljal, da so stroji, in ti dejal, naj se ne delaš iz njega norca. Taki so bili nekoč časi, razmere in razgledanost.

Bog ti je vzel soprogo v letih, ko bi jo najbolj potreboval, da bi pestovala vnuke in pravnuke. Vzel ti je dragega sina v najlepših letih življenja in bolezen je prikovala tvojo ljubljeno hčerko na posteljo. Ostal si sam v dobrem in slabem, a nikoli se nisi pritoževal ali obupal. A Bog te je obdaril, da si dočakal 92 let življenja, leta, ki si jih ljubil, kot si ljubil svoje najdražje, sosede, prijatelje in ljubega Boga. In kot si dejal: »Bog je dal in Bog vzame!«

24. aprila smo se od tebe še zadnjič poslovili najožji sorodniki, vaščani, prijatelji in znanci na velikolaškem pokopališču.

Dragi brat, oči – oka, dedi in pradedi, bratranec, stric, prijatelj, svak in vaščan, ohranili te bomo v lepem spominu in s spoštovanjem izgovarjali tvoje ime, kajti spomini ostanejo, dokler žive prijatelji.

Nagradna križanka

								SESTAVIL ANDREJ PRAZNIK	ZNAK, KI OKLEPA BESEDILO	GOSTA JUHA IZ VEČ VRST RIB	NASELJE SZ. OD VELIKIH LAŠČ	EVA SRŠEN	ŠKOTSKO KRILO ZA MOŠKE	POVRŠI- NA, PO KATERI HODIMO	TUJA ČRKA	ENOTA ZA ELEK- TRIČNO MOČ
								SISTEM LEČ V FOTO- APARATU								
								ŽENSKA, KI KRASI CERKEV								
								OROŽJE INDIJAN- CEV				LASTNINA BORILNI ŠPORT				
								OBLAST- VENI RAZGLAS					PRI NAS REDKA PTICA SELIVKA	ZAČETNIK ARIJAN- STVA	NOGO- METAŠ VRŠIČ	
								ŽEN. PO- KRIVALO					BANJA			
								VNEMA ZA DELO								
TROBLA	PISMOUK	ZAZNAM- BA	SKEPSA	CUNJA	OLIVER TWIST	GLEDA- LIŠČE DUAJ GIMNAZJE			60 MINUT STANJE, KO SE NE GOVORI							
NASELJE BLIZU KARLO- VICE							MRLIČ, KI SESA KRI KNJIGA ZA ŠTUDIJ									
LUKNJA, KI JO NAREDI SVEDER							SOVO- DENJ OMARICA ZA DENAR									
VEČJI ŠOP PO- VEZANE- GA ŽITA					GLAVNO MESTO BELO- RUSIJE		PISATELJI- CA PEROCI SOZVOČ- JE TONOV			UČITELJE- VA SODBA O ZNANJU UČENCA	HAZARD- NA IGRA S KARTAMI					
EDEN OD STARŠEV					NELLY SACHS DOLŽIN- SKA MERA	DOBA IVANA KOBILCA		VRELA VODA								
ALMA KARLIN		TEKOČINA, KI JO IZLOČAJO ZNOJNICE	TIHI OCEAN RAZPRE- DELNICA					TRENJE	DROG PRI VOZU ZA VPREGA- NJE ŽIVINE	KOBALT KOLIČINA, KI JO ME- RUJO URE						
NASPROT- JE SKRČKA							MAJHEN POTOK									
TROBLA	GNILA SNOV	PODNO- ŽIŠČE ZVER ŽERUH					VRSTA KONJSKE- GA TEKA	NASELJE JZ. OD VRAN- SKEGA								
PROSTOR, KJER JE KDO POKOPAN					ODMEV DEL BOKSAR. DVOBOJA		SEZNAM NASLO- VOV, IMENIK									
REJA NOJEV																
IVAN SIVEC		FILMSKI REŽISER (GEORGE) URNA														
PREBIVA- LEC LOGA POD MAN- GARTOM					POSODA Z ROČAJEM ZA NA- LIVANJE	REKA NA SEVERO- ZAHODU POLJSKE	GOZD									
STARA MATI, BABICA				VZDIG VALENTIN CUNDRIČ												
BARVAR- SKI OBRAT V TOVARNI																
KRAJŠA OBLIKA IMENA AHACIJ					PIJAČA IZ ZELIŠČ											
																

Nagrajavec iz Troble št. 2 je Franc Lekše. Nagrado bo prejel po pošti. ČESTITAMO!

Rešitev samo nagradnega gesla z vašim polnim naslovom pošljite na naslov uredništva Troble, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče, ali ga oddajte v tajništvu občine oziroma pošljite na naslov trobla@velike-lasce.si. Rešitve sprejemamo do datuma uredniškega sestanka, 21. junija 2023. Nagrajavec bo prejel nagradni bon in bo objavljen v Trobli št. 4. Nagrado bo izžrebanec prejel po pošti.

Apatija

Zbujen v noč po mestu se odpravi
v plašč zaviti, ovratnik visoko nad ušesi,
da veter ne poseže, ko ga pozdravi.
Tava med redkimi telesi,
ki v praznem mestu iščejo zavetje
pred samoto, usodo nenasitno.
Čeprav še vedno je poletje,
drhti in pije ceneno vino neužitno,
da utopil bi bolečino, ki razjeda.
Cigaretni dim se mu preko prstov plazi,
namrščeno izpod čela gleda,
svoje podobe niti v ogledalu več ne opazi.

V odraslem življenju izgubljen,
ostal pri šanku ob naslednji steklenici
brez motiva in z apatijo zasvojen.
Brez veselja tudi ob otroški plenici
bledo prenaša svoja leta otopelo,
spremlja pa ga turbna melanholija.
Ali se bo srce še ogrelo,
ko veter počasi čez ovratnik se prebija
in v belo lahkotno spreminja iz rdeče?
Z vsakim utripom, ki se mu odreka,
približuje cipresi se grozeče
in ugaša njegova bit od človeka.

Miha Indihar

Trizoba kukavica

Orchis tridentata

foto: Metka Starič

Prvinski svet

Jablana je zacvetela,
češnjev cvet je ves razpet,
se pomlad je prebudila,
spečo zemljo poljubila.

Vztrepetala so drevesa,
travnik je ozelenel,
vse je nežno prepletano,
združeno v eno.

Ljubeče skupaj zaživi
drug drugemu daje moči;
če eno odide, drugo zamre,
saj nit pretrgala se je.

Se zemlja razjoče
in vsa zadrhti,
nasilje in zlo
sta vzela ji moči.

Spoznajmo vse zmote,
pomagajmo ji,
da zopet v sožitju
planet zaživi.

Kot nekdanj prvinski,
ves čist in prelep,
postane naj svet
onkraj človeških besed.

Nataša Vybiralik Klinc

Občankam in občanom
lepe majske dni,
imejte se radi in
skušajte razumeti
stvarstvo, ki je čudovito
in veliko daje.

Srčen pozdrav vsem,
še posebej moji zvesti bralki
Meti Uršič

KNUT
ŠVEDSKE TOPLLOTNE ČRPALKE

NAJUČINKOVITEJŠA TOPLLOTNA ČRPALKA

NIBE F2120

080/71-72 | knut.si

TOPLLOTNE ČRPALKE

NIBE
nibe.si

KAMINI

Contura
contura.si

microera

Microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A - 1310 Ribnica - trgovski center SPAR

☎ 01 837 31 16

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

- ugodni mobilni paketi NAJ
- akcijski mobiteli na obroke
- ugodni fiksni paketi NEO

DELOVNI ČAS

PON - PET

8.30 - 11.30 in 14.00 - 17.00

SOBOTA

8.30 - 11.30

Telekom Slovenije

Za lep nasmeh skrbimo že 25 let

 invisalign®

bredent
medical

- Preventivni pregledi in posveti
- Konzervativa
- Protetika
- BREIDENT SKY implantati
- Nevidni ortodontski aparat **INVISALIGN**
- Ortopansko slikanje zob

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija | **25 let**

Adamičeva 30 | 1290 Grosuplje | T +386 1 787 34 13 | M +386 41 723 731

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
 GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
 GSM: 031/356 668
 TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

MEGADOM
 URESNICI IDEJE CENEJE!

VSE ZA VRT

ZEMLJA MEGAFLOR 70 L

MEGADOM PODSKRAJNIK • Podskrajnik 102, Cerknica • 01/705 0 705
 MEGADOM RIBNICA • Ob železnici 4, Ribnica • 01/835 1 640

www.megadom.si • f • @

Rigler
 AVTOKLEPARSTVO
 VULKANIZERSTVO

POPRAVILO IN CENITEV VOZIL ZA VSE ZAVAROVALNICE

BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO

AVTOMOBILSKA ASISTENCA IN POMOČ NA CESTI

SERVIS IN POLNENJE AVTOKLIME

SERVIS VSEH VRST TER ZNAMK VOZIL

VULKANIZERSTVO IN PRODAJA PNEVMATIK

KLEPARSKA TER LIČARSKA POPRAVILA

PRANJE IN KEMIČNO ČIŠČENJE

MENJAVA AVTOSTEKEL

POGODBENI SERVIS TER CENITEV VOZIL ZAVAROVALNIC:

GENERALI POGODBENI SERVIS

KOMPOLJE 77
 1312 VIDEM-DOBREPOLJE
 041-580-295, 041-990-868
 WWW.RIGLER.SI INFO@RIGLER.SI

I just

Spletna Trgovina

www.NalakirajNohte.si

NailBar

Salon

Tečaji

Svetovanje

Stritarjeva cesta 2 Velike Lašče

051 355 062

KOLEDAR PRIREDITEV

maj/junij

od ponedeljka, 15., do ponedeljka,
22. maja, od 17. do 19. ure
Dom krajanov, Turjak
**SLIKARSKA
RAZSTAVA**
Društva likovnih
umetnikov Ljubljana,
ki so ustvarjali na
Prazniku pomladi
na Gradežu
(Društvo za ohranjanje dediščine)

četrtek, 18. maj 2023,
od 9. do 17. ure
Trubarjeva domačija
**MEDNARODNI
MUZEJSKI DAN:**
muzeji, trajnostni
razvoj in dobro počutje
(Javni zavod Trubarjevi kraji)

petek, 26. maj, ob 19. uri
Levstikov dom, Velike Lašče
**ODPRTJE RAZSTAVE
KAKO JE VATIKAN
POSTAL LEVSTIKOV
DOM**
(Javni zavod Trubarjevi kraji)

sobota, 27. maj, ob 9. uri
Ponikve – Velike Lašče – Ponikve
**POHOD PO POTI
OČARLJIVIH
RASTLIN**
(TD Dobropolje)

sobota, 27. maj
Turjak
**TEKMA ZA
SLOVENSKI
3D POKAL**
(LK Turjak)

sobota, 3. junij, ob 18. uri
Trubarjeva domačija, Rašica
PESEM.SI 2023
(Zavod za razvijanje ustvarjalnosti)

sobota, 3. junij, in nedelja, 4. junij,
Trubarjeva domačija z okolico
**41. SREČANJE
LIKOVNIH UMETNIKOV
TRUBARJEVI KRAJI:**
Josip Stritar in likovna
kritika
(KUD Primož Trubar Velike Lašče)

nedelja, 4. junij, ob 14. uri
Velike Lašče
KONJEREJSKI DAN
(Konjerejsko društvo Velike Lašče)

četrtek, 8. do nedelja, 11. junij
**PRIREDITVE OB
PRAZNIKU OBČINE
VELIKE LAŠČE**
več na str. 10-11

sobota, 10. junij, ob 20. uri
Turjak
**GASILSKA VESELICA
z ansablom Nemir**
(PGD Turjak)

sobota, 17. junij
Grad Turjak
**LOKOSTRELSKI DAN
NA GRADU TURJAK**
(LK Turjak)

sobota, 17. junij, od 18. do 23. ure
Trubarjeva domačija, Rašica
**POLETNA MUZEJSKA
NOČ s koncertom Big
Banda in Pihalnih
orkestrrov Glasbene
šole Ribnica »La Fiesta
Grande« »Por Amor«**
(Javni zavod Trubarjevi kraji)

nedelja, 18. junij, od 10. do 17. ure
Trubarjeva domačija, Rašica
**PRIČETEK KNJIŽNICE
POD KROŠNJAMI**
(Javni zavod Trubarjevi kraji)

nedelja, 18. junij, ob 17. uri
(prijave od 15.30 ure dalje)
Knej-Karlovica
**KRONOMETER PO
MIŠJI DOLINI**
(TVD Partizan Velike Lašče)

petek, 23. junij, ob 20. uri
Velike Lašče
GASILSKA VESELICA
(PGD Velike Lašče)

petek, 23. junij, ob 21. uri
Veliki Osolnik
KRESNI VEČER
(KUD Rob)

sobota, 24. junij, ob 18. uri
Trubarjeva domačija
**GLASBENI FESTIVAL
PETI INU OBSTATI**
akustični Pankrti,
koroški kantavtor
Milan Kamnik in
posebni gostje
(KUD Strela)

nedelja, 25. junij, ob 8. uri
Turjak – Sv. Ahac – Gradež –
Turjak
**37. POHOD PO
TURJAŠKI TURISTIČNI
POTI**
(TD Turjak)

VELIKOLAŠKA TRŽNICA

na trgu pred Levstikovim domom
med 9. in 12. uro ob sobotah,
27. maj, 10. junij (Trški dan),
24. junij, 8. julij 2023.
V času tržnice bo v predverju
Levstikovega doma delovala tudi
izmenjevalnica oblačil
(razen 10. junija).
Vabljeni!